

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne
Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 296

Poznań, sobota dnia 2 lipca 1932

Rok XXVII

Obóz „państwowy” i „państwowe wychowanie”

Za Ludwika XIV Francja stosowała hasło: l'Etat c'est moi, państwo — to ja; w okresie „sanacji” przeprowadza się w Polsce zasadę: państwo — to my, obóz rządowy.

Jak widzimy, hasło zostało „rozszerzone”. W praktyce wygląda ono tak: wszystko, co robi „sanacja”, ma samo w sobie wartość „państwową”; wszystko, co robią inni po innej, nie „sanacyjnej” myśli, ma charakter „antypaństwowy”.

Widzimy to we wszystkich dziedzinach życia publicznego. Miare tę stosuje się z ścisłością, godną lepszej sprawy, między innymi przy dokonywaniu najprzeróżniejszych rugów.

Jest wprawdzie ustalona opinia wszystkich żywiołów niezawisłych, że tak krajowego, bezwzględnie, brutalnego partyjniactwa, jakim stoi „sanacja”, Polska jeszcze nie widziała; ale to nie: królowanie partyjniactwa „sanacyjnego” mianuje się wcieleniem „bezpartyjności”, urodzonej „państwowości”, i dużo jeszcze, że się nie dodaje: „z Bożej łaski”.

Najwięcej o państwowości mówi się w ostatnim czasie w dziedzinie szkolnictwa. Wszystko ma się tam dziać, począwszy od rugów, a skończywszy na aktualnych tematach tendencyjnych, do których usiłuje się nagiąć duszę młodzieży, — wszystko to ma się dziać dla celów „wychowania państwowego”, a istotą tego „wychowania państwowego”, to „ideologia marszałka Piłsudskiego”, czyli — jak się to już dzisiaj „rozszerza” — „ideologia” obozu rządowego.

W imię tej ideologii wolno w szkolnictwie robić wszystko, nie narażając się nigdy, broń Boże, na zarzut partyjniactwa. Kto jej nie służy niewolniczo, kto oddaje się szkolnictwu jako takiemu, tylko moralnemu wychowaniu i intelektualnemu wykształceniu młodzieży w myśl prawd i prawideł obywatelskich, ten — „partyjnik”, i wiadomo, jak go los czeka.

Świeżo na zjeździe „sanacyjnego” Związku Nauczycielstwa Szkół Powiatowych minister Jędrzejewicz stwierdził, że rząd w sprawach szkolnych „realizuje w 90 procentach postulaty” tego Związku. Przeszedłszy zaś do sprawy rugów, przyznał otwarcie, że „pewne przeniesienia miały niewątpliwie charakter polityczny”. Czy tylko „pewne”? O tem mają zdanie wyrobione sfery nauczycielskie. Minister wystąpił jeszcze z groźbą na przyszłość:

„Pragnąłbym, aby tych przeniesień więcej nie było, uprzedzić jednak lojalnie muszę, że z całą przykrością będę zmuszony stosować nawet ostre zabiegi tam, gdzie będę widział ingerencję czynnika opozycyjnego w celu wygrywania szkoły i nauczycielstwa dla celów nie ze szkolnictwem wspólnych nie mających”.

Więc to — opozycyjne żywioły wnoszą politykę do szkoły, a p. Jędrzejewicz stoi na straży — bezpartyjności i państwowości szkolnictwa naszego i ruguje z niego niegodziwych szkodników... Tak wygląda oblicze całej „sanacji moralnej”.

Z powodu przemówienia ministra

Wojna domowa w Rzeszy

W całej Saksonji nie ustają zacięte walki — Dziesiątki rannych i pokaleczonych

Lipsk, 2. 7. (PAT). Zaburzenia polityczne w Saksonji trwają w dalszym ciągu.

W Plauen, gdzie między komunistami a hitlerowcami rozegrała się krwawa walka na noże, postrzelono jednego policjanta a szereg innych osób pokłuto ciężko nożami. Policja dała salwę raniąc prztem dwie osoby.

W Trenie hitlerowcy napadli na oddział reichsbanneru. Jedna osoba jest ciężko ranna.

W Zwickau tłum komunistów zaatakował zebranie hitlerowców. Lokal częściowo zdemolowano. W Dreźnie w różnych częściach miasta dochodziło

do poważnych starć między przeciwnikami politycznymi, wśród których napięcie jest olbrzymie.

W Kamienicy hitlerowcy kilkakrotnie sprowokowali demonstrację 10.000 członków republikańskiego Reichsbanneru i socjal-demokratów, przyczem 2 hitlerowców zostało silnie pokłutych nożami.

W Halle bezrobotni usiłowali przymocować wdrzeć się do miejskiego urzędu opieki społecznej. Przed gmachem wznoszono okrzyki, domagające się przyznania większych zasiłków z funduszy gminnych.

Zakrojona na szeroką skalę akcja komunistów

Lipsk, 2. 7. (PAT). Wobec powtarzających się ciągle zaburzeń, saska frakcja komunistyczna zgłosiła w sejmie saskim nagły wniosek, domagający się natychmiastowego zakazu noszenia uniformów i rozwiązania saskich bojówek szturmowych. Drugi wniosek żąda natychmiastowego odwołania wiceprezydenta policji lipskiej jako rzekomo jednego ze sprawców rozruchów ulicznych w Lipsku, podczas których zabity został przez policję

jeden przywódca komunistyczny.

Centralny zarząd saskiej partii komunistycznej wydał odezwę, wzywającą proletariata bez względu na przynależność partyjną i przekonania polityczne do stworzenia jednolitego i zwartego frontu przeciwko grasującym wszędzie ekspedycjom karnym hitlerowców, którzy — jak głosi odezwa — swem wysoce prowokacyjnym zachowaniem, sieją popłoch wśród spokojnej ludności robotniczej.

Strajk protestacyjny dzieci szkolnych — Manifestacja organizacyj t. zw. „Żelaznego frontu”

Lipsk, 2. 7. (PAT). Na znak protestu przeciwko zmniejszonym świadczeniom socjalnym, w całym szeregu miast Saksonji m. in. w Dreźnie, Plauen i Limbach wybuchł strajk szkolny, w którym biorą udział wyłącznie dzieci bezrobotnych rodziców. W samym Dreźnie strajkuje przeszło 1000 dzieci.

Ogólna liczba strajkującej młodzieży szkolnej wynosi kilka tysięcy.

Premjer anhalcki oficjalnie popiera akcję narodowych socjalistów

Berlin, 2. 7. (PAT). Na 2 i 3 lipca partja narodowo - socjalistyczna zwołuje w Dessau zlot szturmowych oddziałów. Dwaście tysięcy szturmowców weźmie udział w manifestacjach ulicznych.

Premjer anhalcki, narodowy socjalista Freiberg, wydał rozporządzenie, aby w czasie manifestacji służbę bez-

pieczeństwa na ulicach pełniły oddziały szturmowe wspólnie z policją miejską.

Przeciwko temu rozporządzeniu poseł socjal-demokratyczny z miasta Dessau wystosował protest na ręce ministra spraw wewnętrznych Rzeszy von Gayla.

Niemcy grożą ogłoszeniem moratorium

Szantażują w ten sposób swych wierzycieli

Londyn, 2. 7. (PAT.) Pierwsze posiedzenie delegatów banków, które zrzeszone są w t. zw. „standstillabkommen” i obejmują 200 milionów funtów ulokowanych w Niemczech kredytów krótkoterminowych, odbyło się w Londynie pod przewodnictwem amerykańskiego bankiera Wiggina.

Ze strony reprezentantów długów niemieckich wysunięto żądanie obniżenia stopy procentowej za objęte umową kredyty z 7 na 5 procent, przyczem jako argument Niemcy wysuwają fakt potaniaenia kredytu, czego do-

wodem ma być obniżenie stopy dyskontowej banku angielskiego do 2 procent, oraz konwersja angielskiej pożyczki wojennej z 5 na 3,5. Niemcy żądać mają również częściowego skreślenia długów.

W razie nieuwzględnienia ich żądań co do obniżenia stopy procentowej oraz skreślenia części długów, Niemcy grożą ogłoszeniem moratorium długów prywatnych. Dyskusja miała być bardzo burzliwa, a dalsze obrady odroczone.

Jędrzejewicz píše krakowski „Głos Narodu”:

„Zbyt szanujemy godność i urząd ministra W. R. O. P. wolnej Polski, byśmy sobie mogli przypisać na natrąsanie się z tych słów, technicy — musimy to wyznaczyć — zwyczajami, praktykowanymi przed uzyskaniem niepodległości na terenie b. Kongresówki. Natomiast postawimy małe pytanie: „Cóż p. minister powie na to, gdy rząd, który spadek po „sanacji” obejmie, zacznie tak samo z pobudek politycznych

przenosić „sanacyjnych” nauczycieli z Białej małopolskiej do Brześcia n. p.”

„Sanacja” tak się zachowuje, jak gdyby sądziła, że jej „państwowe” poczynania będą po jej upadku zapomniane. A to jest złudzenie; będą one bowiem zapamiętane, — zapamiętane dobrze i długo, z wyszczególnieniem „zasług państwowych” każdego.

XII Zjazd Katolicki w Kępnie

Jak co roku, odbywa się jutro Zjazd Katolicki, zorganizowany w Kępnie przez Archidiecezjalną Ligę Katolicką. Zjazdy Katolickie w naszej archidiecezji mają już ustaloną i piękną tradycję. Wzmacniają one niepomniernie organizację naszego życia katolickiego, pogłębiają jego ducha, skierowują uwagę wiernych na wartości istotne i niezniszczalne, których strzec należy.

Zwłaszcza w czasach dzisiejszych, pełnych niepokoju i podważania wszelkich zasad moralnych, na których opiera się życie narodu, Zjazd Katolicki wniesie słowa pokrzepienia, ukojenia i spokoju. W chwili, kiedy w społeczeństwie podkopywana jest wiara we wszystko, co wierzyło dotychczas, kiedy rodzi się sceptycyzm i beznadziejny pesymizm, Zjazd Katolicki w Kępnie przypomni o tej Opcie, której nic zniszczyć nie zdola.

To też w kierunku Kępna, czuwającego na naszych granicach nad wiarą i mową ojczyzną, zwracają się dziś uczucia wszystkich oddanych katolików.

Nowy atak na list pasterski

Nie przebrzmiały jeszcze echa niesłuchanego ataku „sanacyjnej” Młodzieży Demokratycznej na list pasterski J. E. ks. Prymasa Hłonda, a już mamy do czynienia z nowym atakiem, wychodzącym również ze sfer „sanacyjnych”. Jest nim artykuł niejakiego p. Syrczka, pomieszczony w niewychodzącej dziś „Kulturze”, a teraz wydany osobno drukiem p. t. „Zajazd Kardynała”. Cóż ta broszura zawiera? Odpowiada nam na to „sanacyjny” „Kurjer Czerwony”, który jest obecnie własnością sfer rządowych.

„Z precyzją publicystyczną — pisze „Kurjer Czerwony” — autor „Zajazdu Kardynała” odpięra pretensje kleru do wkraczania w dziedzinę polityki i gospodarki państwowej, misternie odkrywając zakusy, wiedzące do tego, co nazywa „państwem teologicznym”, a co w popularnej gwarze możnaby określić, jako dyktaturę sutanny.

„Na obietnice listu pasterskiego, iż da on wskazania, „jaką treść duchową i moralną wlać należy w polskie państwo i jego politykę” — autor „Zajazdu Kardynała” odpowiada analizą jego treści, wykazując, że nie tylko list daleki jest od spełnienia tej wiele obiecującej zapowiedzi, lecz, że stał się tylko zarzewiem rozgardiaszu politycznego, wznicił falę nienawiści, a przez swe niejasne, jakkolwiek sugestywne aluzje, wyrządził szkodę duchowi zgody i porozumienia w społeczeństwie.

„Konkluzją tych wywodów jest stwierdzenie, iż kler powinien trzymać się przede wszystkim zakresu swych duszpasterskich zadań.

„Jeżeli Kościół ma pełnić wzniosłą rolę stróża moralności, — pisze W. Syrczek — działalność jego musi się zatrzymać na granicy sumienia jednostki i wyrzec się stref, do których z natury rzeczy nie ma żadnego powołania. Wszelkie próby rozpostarcia władzy kościelnej na dziedzinę życia publicznego odeprzeć należy jako niedopuszczalny zajazd na państwo”.

„Estetycznie wydany „Zajazd Kardynała” zwraca uwagę wymowną okładką, skomponowaną przez Wł. Dąszewskiego (Pika): olbrzymia rękawica kardynalska na mapie Polski”.

W momencie, gdy jedna część „sanacji” pragnie rzekomo dojść do „porozumienia” z władzami kościelnymi, druga atakuje je i to za wykonywanie ścisłego obowiązku duszpasterskiego, jak jest w wypadku ks. Prymasa... Taki oto jest „katolicyzm” „sanacji”.

Rządy wojskowe

Rządowi v. Papena prasa europejska poświęca w dalszym ciągu liczne artykuły krytyczne.

Wszystkie one wskazują na ścisły związek, jaki istnieje zwykle między rządami „generalskimi” (ściślej mówiąc — oficerskimi a dyktaturą jawną, lub zamaskowaną. Przykłady takich rządów w historii bieżącej mamy przed oczyma. Tworzą się one zwykle pod wpływem tęsknoty za silną władzą, która mogłaby wzmocnić rozklekotane wojną organizmy państwowe i zażegnać rozstrój ekonomiczny, ale zadowolenie z rządów „generalskich” trwa zwykle krótko, a zastępują je często dążenia biegunowo przeciwne.

Sprawa ta posiada dużą wagę i jest zupełnie aktualna, zasługuje zatem na zastanowienie się, czy wojskowi nie nadają się rzeczywiście do sprawowania rządów naczelnych. Należy sięgnąć w tym celu do podstaw psychologii wojskowej.

Siła zbrojna, która jest wyrazem potęgi fizycznej państwa, wymaga wyrabiania w masie żołnierskiej tych cech charakteru, które tę siłę wzmacniają, a zatem przede wszystkim karności, nakazującej w pewnych wypadkach ślepe posłuszeństwo, a w innych rozumną inicjatywę, ale zawsze w duchu wydanego rozkazu. Jednocześnie wychowanie armii, jako zespołu, winno dążyć do usuwania jej od wszelkiej akcji, osłabiającej jej spójność. Armia jest własnością narodu, wojsko powinno być zatem usuwane bezwzględnie od wewnętrznych walk politycznych. Z tego nie wynika bynajmniej, by je odradzano od społeczeństwa, tworzone jakąś wyodrębnioną, a może uprzywilejowaną kastę. Wojskowi musi się czuć jednocześnie obywatelami.

W armjach europejskich oficerowie urabiali się według dwóch zupełnie odmiennych typów, najbardziej skrytykizowanych w armjach — francuskiej i niemieckiej. Pierwszy, należący według świetnego określenia marsz. Focha do „grande muette” — wielkiej potęgi milczącej, skromny, dyskretny, nie biorący bezwzględnie czynnego udziału w polityce wewnętrznej, drugi — oficer niemiecki, otoczony balochwałstwem, butny, uprzywilejowany przedstawiciel kasty wojskowej, wynoszącej się ponad społeczeństwo, słabo z nim złączony.

Przecież Bismarck, będąc kanclerzem, szczył się nadaną mu tytułową rangą pułkownika kirasjerów, paradował stale w mundurze i ciężkich butach. Takie urobienie odpowiadało zresztą przekonaniom narodu, dla którego wojna jest przemysłem narodowym, a szarża wojskowa patentem do zajęcia wszelkich stanowisk państwowych.

Obydwa typy znalazły wymowny wyraz w okresie wojny światowej... W armii francuskiej sława i hołd otoczyły nazwiska marszałków Joffre'a i Focha, Niemcy mają marsz. Hindenburga i gen. Ludendorffa. Pierwsi dwaj po ukończeniu kampanii nie przekroczyli granic tak sobie znanej pracy nad rozwojem ojczystej siły zbrojnej. Wraz z nimi ani jeden wyb. wojskowy nie zapragnął również działalności politycznej. W Niemczech przeciwnie, Ludendorff kierował polityką w czasie wojny, a narzędziem jego był bardziej prostolinijny Hindenburg. Po wojnie wypłynęły na widownię polityczną jeszcze dodatkowe nazwiska wojskowych z gen. Schleicherem na końcu. Czy taka symbioza w jednym człowieku — strategika i polityka — pozwala na umiejętne kierowanie nawa państwową, wątpić należy. Doświadczenie wskazuje, że lepiej jest, gdy wojskowi pilnuje swojej specjalności.

Usunięcie kanclerza Brüninga przez Hindenburga jest zupełnie logicznym wynikiem struktury psychicznej starego generała. Miał on najlepiej chęć pogodzenia wewnętrznych sprzeczności politycznych, a wychowany w pojęciach karności wojskowej i pruskiej soldateski, skorzystał z okazji, by się zbuntować przeciwko politycznej ekwilibrystyce cywilnego kanclerza i powołał do rządów ludzi wojskowych. Uwzględniając jednak nastawienie psychiczne marszałka, należy stwierdzić, że zrobił ryzykowny wybór. Papen pracował przez czas dłuższy w II oddziale sztabu (we wywiadzie), a ten rodzaj pracy wpływa często ujemnie na cechy dodatnie charakteru żołnierskiego, wytwarzając nieraz podstępne i nietwórcze typy awanturniczych polityków. Znała szeroko historia pobytu Papena podczas wojny w Stanach Zjednoczonych daje temu twierdzeniu wymowny wyraz.

E. DE HENNING-MICHAELIS, generał

Kim jest hr. Gravina?

Nie wszystkim zapewne wiadomo, że obecny komisarz Ligi Narodów, hr. Manfred Gravina jest napół tylko Włochem, a napół Niemcem. Matką jego była mianowicie rodowita Niemka, córka Hansa von Bülowa.

Oto co mówi o ojcu hr. Graviny „Gothaischer Hofkalender” na r. 1929:

„Biagio hr. Gravina, urodzony w Palermo 5 grudnia 1850, zmarły 14 września 1897, ożeniony w Bayreuth 25 sierpnia 1882 z Blandine von Bülow, urodzoną w Berlinie 20 marca 1863.

„Dzieci: 1) Manfredi, urodzony w Palermo 14 czerwca 1883, doktor prawa h. c., królewsko-włoski kapitan rezerwy i adjutant przyboczny króla Włoch. Wysoki komisarz Ligi Narodów w Gdańsku. Ożeniony w Rzymie 3 maja 1922 z Marją Zofją księżniczką Giustiniani Bandini, urodzoną w Rzymie 4 maja 1899”.

O pochodzeniu matki hr. Graviny, Blandiny von Bülow podaje „Uradeliges Taschenbuch”, wydany nakładem Justhusa Perthesa w Gotha w r. 1923, co następuje:

„Hans Guido von Bülow, urodzony w Dreźnie 8 czerwca 1830, zmarły w Kairze 12 lutego 1894, dr. filozofii h. c., królewsko-pruski nadworny pianista, królewsko-bawarski nadworny kapelmistrz, ożeniony w Berlinie 18 sierpnia 1857 r. z Cosimą de Flavigny-Liszt, urodzoną w Como 25 grudnia 1837; rozwiedziona w Berlinie 20 czerwca 1870; ponownie wyszła za mąż w Lucernie 26 sierpnia 1870 za kompozytora Ryszarda Wagnera.

„Córka: Blandine, urodzona w Berlinie 20 marca 1863, poślubiła w Bayreuth Biagio hr. Gravinę”.

Jak widzimy z postępowania hr. Graviny, i duchowo czuje się on pół-Niemcem. Nienadarmo jeden z posłów niemiecko-narodowych nazwał niedawno w Sejmie pruskim hr. Gravinę „mężem, wysoce zasłużonym dla niemieczyzny”.

Z dokumentów barbarzyństwa pruskiego

Mamy przed sobą książkę, która dla Niemców jest dokumentem hańby. Nosi ona tytuł: „Affiches Allemandes en Belgique” (Afishy niemieckie w Belgji) i w myśl obietnicy, zawartej w tytule, zawiera fotografie autentycznych afiszów, rozlepianych przez Niemców w Belgji w r. 1914.

Tworzą one koszmarny wprost w swojej grozie obraz z dziejów najazdu niemieckiego na Belgję. Są nieubłagany aktem oskarżenia dla Niemców, tem sroższym i prawdziwszym, że złożonym z dokumentów, pisanych przez nich samych, których żadne zaprzeczenia nie unicestwią, żadne uzupełnienia ani komentarze nie zmieniają.

Afishy są autentyczne: można je częściowo zobaczyć na wystawie plakatów, w Poznaniu, resztę zaś u p. Masart w Brukseli, profesora uniwersytetu.

Niemcy sami nam zostawili zaświadczenia o swych oszustwach, rabunkach, podpalaniach i zabójstwach, bez t. zw. konieczności wojennej. Obok tego mamy jeszcze dowody fałszowania wieści wojennych, mające na celu pogębienie ludności cywilnej, dalek obietnice nigdy niespełnione, cynizm, posunięty do absurdu.

Wkroczeniu Niemców do Belgji, towarzyszy afisz z zapewnieniami: 1) że Belgowie nie zaznają żadnej krzywdy z powodu wojny, 2) że zapłaci im się za pobyt i wyżywienie wojsk (!), 3) że żołnierze okupacyjni są ich serdecznymi przyjaciółmi. A następny afisz zapewnia Belgów, że: 1) włos im z głowy nie spadnie, 2) że się otworzy fabryki, huty i da się im wolność pracy, 3) że nikomu się nie zabrania okazywania swych uczuć patriotycznych.

Bezpośrednio po tem idą plakaty z zakazem wywieszania chorągwi belgijskich, manifestacji i obchodzenia świąt narodowych. Inne ogłaszają o zbiorowej odpowiedzialności wszystkich obywateli za nielojalność jednego. Cała kolekcja groźb.

Można powiedzieć, że każdemu zapewnieniu w jakiegokolwiek dziedzinie przeciwstawia się natychmiast odezwa, unicestwiająca je, a nawet skrajnie odwrotna.

Prostu, nie było im szkoda papieru i druku, skoro po ogłoszeniu, iż nikomu włos z głowy nie spadnie, zawiadamiano niemal jednocześnie, że tyłu mężczyzn belgijskich zostanie rozstrzelanych, tyłu uwięzionych, a tyłu wziętych jako zakładników.

Najwięcej jednak dokumentów okrucieństwa niemieckiego mamy z miasteczka Andenne. Sami Niemcy

podają do publicznej wiadomości, że: zabijają o pewnej oznaczonej godzinie wziętych przez siebie zakładników cywilnych, że nagrodzą każdego Belga, któryby wskazał im nielojalnego względem nich złomka, obiecując wieszać mężczyzn chodzących po ulicy, palić domy, w których mieszkaby choć jeden „nielojalny” obywatel. Zawiadamiają o wzięciu 10 zakładników z każdej ulicy, oświadczając, że w razie znalezienia broni choćby u jednego mieszkańca — zabijają wszystkich zakładników. Jednocześnie ukazują się afisz z uroczystości niemieckiej, urządzanej w tymże Andenne, podczas której pito za „zdrowie i pomyślność” miasta.

Gdzieindziej znów szereg gwałtów i represyj, obiecanych i spełnionych, jak głoszą ich własne odezwy. A więc porwanie mężczyzn między 18—45 rokiem życia, wymuszanie okupów, nazywanych kontrybucjami (zamiast zapłaty za żywienie i pomieszczenie wojska, obiecanie w pierwszej odezwie). Dalej spalanie miast, przyczem Termonda i Freylande ogłoszone zostały przez samych podpalaczy, jako spalone za karę. Następnie strzelanie do cyklistów, motocyklistów, do oświetlonych okien, rozstrzeliwanie rodzin, które już służyły w wojsku belgijskim.

Dowiadujemy się i o torturowaniu wybitnych osobistości belgijskich, m. in. p. Max, burmistrza Brukseli, o uciśku, a potem unicestwieniu prasy.

Osobny rodzaj przestępstw to rozsiewanie fałszywych wiadomości o Entencie i sytuacji politycznej, mających na celu zniechęcenie ludności i poróżnienie Belgów z Francją. Obok tych wieści — śmieszne kłamstwa, któreby się nadawały raczej do pism humorystycznych. Chociażby wieść o zwycięstwie nie Francuzów, ale Niemców nad Marną, lub uspakajanie ludności, że katedra w Reims nie została zburzona, tylko dach „leciutko uszkodzony”.

A potem tysiące łobowych wieści, które na szczęście nigdy nie były prawdziwe. Zbiór tych odezw i afiszów daje nam poznać największych kryminalistów świata, w świetle ich własnych i oficjalnych zeznań. J. G.

Ostatnie dni Wystawy Plakatów Wojennych

Trwająca już szósty tydzień Wystawa Plakatów Wojennych zostanie nieodwołalnie zamknięta w niedzielę, dn. 3 lipca b. r. o godzinie 20 4.

Przed zamknięciem przewodu sądowego

Dzień 26-ty procesu gdyńskiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Gdynia, 1 lipca.

Na wstępie małe intermezzo. Mecenas Kurpisz wnosi o przesłuchanie dodatkowych świadków na okoliczność, że mandant jego, oskarżony Kotliński wraz z rodziną, znajduje się obecnie w nadzwyczaj ciężkich warunkach materialnych.

Przewodniczący s. o. Heidrich: To bardzo dziwne, wczoraj Kotliński przysłał do mnie wożnego, żebyśmy wystali się o pieniądze dla niego, bo cierpi głód. Pod koniec pieniędzy wszystkim brak. Dotychczas były, a teraz niema.

Mec. Kurpisz: Pieniądzy brak nie tylko oskarżonym, ale i nam, panie prezesie.

Sąd dopuszcza świadków obrony i dowiaduje się z ust brata osk. Mikulskiego, Tadeusza, księgarza, zamieszkałego w Katowicach, że od chwili „nieszczęścia” — aresztowania Jana — on i cała rodzina wspomagają go gotówka i żywnością. Drugi świadek, Jadwiga Szponarowa, żona urzędnika kolejowego, oświadcza, że płaci gimnazjum za dziecko Kotlińskich i „gdy widzi, że naprawdę nie mają co jeść, dzieli się z nimi ostatnim groszem”. Ostatni z tej serii świadków, stolarz Józef Daszkowski, pożyłczał p. Kotlińskiemu po pięć i dziesięć złotych.

W dalszym ciągu na wniosek obrony sąd odczytuje różne świadectwa i listy, pochlebne dla oskarżonych, D. K. P. Gdańsk dała Kotlińskiemu, w swoim czasie na piśmie, że był bardzo dobrym wykonawcą technicznym i, że jego prowadzenie się w czasie służby w D. K. P. Gdańsk było „bezaganne”; osobno dostał raz nagrodę pieniężną w sumie 250 zł. Za obronę Lwowa otrzymał Kotliński dyplom i prawo nosze-

nia odznaki „Orlą”. Oskarżony Mikulski nie pozostaje w tyle za swoim współnikiem i przedkłada równą ilość doskonałych świadectw i poleceń, a między nimi list, wymierzony przeciwko świadkowi oskarżenia inż. Ziolkowskiemu. Sąd odczytuje tylko kilka zdań, m. in., że inż. Ziolkowski budował przedtem tylko groby wojskowe, i przerwa lekturę na wniosek prokuratora, przychylając się do jego opinii, iż dokument ten jest dla sprawy nieistotny. Badania świadków i odczytywanie przeróżnych świadectw i dyplomów przepłotył pisemne orzeczenia biegłych dla spraw księgowości, którzy wypowiedzieli się na pytania obrońcy oskarżonego Mikulskiego. Poza tem odczytano jeszcze orzeczenie biegłego Albińskiego, który zmodyfikował częściowo odpowiedzi, podpisane przez niego wczoraj. Przedewszystkiem zastrzegł się przeciw twierdzeniu biegłego Małoty, że firma Machajski—Mikulski miała zyski przy pierwszej serii pocztowych żelbetów i, że z pewnych dokumentów wynika, jakoby Kotliński był współnikiem w firmie Jan Mikulski.

Gdy na przerwie stało się wiadomem, że w dniu jutrzejszym nastąpi zamknięcie przewodu sądowego, wiele piersi odetchnęło z ulgą. FOB.

Następca Thomas'a

Berno, 2. 7. (PAT.) Na wczorajszym posiedzeniu rady administracyjnej międzynarodowego biura pracy w Genewie wybrany został na dyrektora 21 głosami na 24 H. B. Butler, dotychczasowy wicedyrektor, urzędujący od chwili powstania międzynarodowego biura pracy.

Żydowskie żale

W ostatnim numerze organu Alliance Izraelite „Paix et Droit” korespondent warszawski tego pisma dr. A. T. charakteryzuje sytuację Żydów w Polsce bezpośrednio po procesie wileńskim, wspomina o liście posłów żydowskich do ministra sprawiedliwości i zachęca rząd do wejrzenia w sprawy, wytoczone Żydom z powodu zajęć uniwersyteckich:

„Jest rzeczą niezrozumiałą, że rząd toleruje tę propagandę i nie spostrzega, że niebezpieczeństwo grozi nie Żydom, lecz i rządowi. Agitacja antysemita narodowych demokratów jest środkiem akcji antyrządowej.

„Propaganda nienawiści ma swoje skutki nie tylko polityczne. Niszczy ona sytuację gospodarczą.

„Zjawisko to przyjęło formy najbardziej niepokojące w Galicji wschodniej. Tam pod wpływem propagandy antysemita Ukraińców i skutkiem tworzenia spółdzielni, które są skierowane przeciwko Żydom, 70 do 80 proc. Żydów wiejskich, doprowadzonych do nędzy, zmuszone zostało do przeniesienia się do miast”.

Autor stara się pocieszyć Żydów. Pomimo wszystko, Żydzi potrafili utrzymać swoją sytuację gospodarczą w pewnym zakresie:

„Pomimo zubożenia, które doprowadziło wielu z nich do poziomu nędznego proletariatu, polscy Żydzi potrafili utrzymać niektóre swe pozycje w życiu gospodarczym. Graniczy to poprostu z cudem!”

Skarga na agitację narodowych kół naszego społeczeństwa jest stałym tematem tych korespondencji, natomiast nowe jest stwierdzenie, że ze strony Rusinów prowadzony jest bojkot, i to bardzo skuteczny.

„Względy techniczne”

Sosnowiec, 2. 7. (Tel. wł.) W Sosnowcu i Będzinie nauczyciele szkół powszechnych nie otrzymali pensyj na 1 lipca. Tłumaczono to — względami technicznymi. (w)

Być albo nie być konferencji lozańskiej

Wynalezienie kompromisowej formuły? — Wspólny front państw wierzytelnych — Decydująca faza obrad

Lozanna, 2. 7. (Tel. wł.). W toku wczorajszych obrad biura konferencji udało się podobno uzgodnić szczegóły kompromisowej formuły w sprawie zastrzeżeń państw wierzytelnych co do zapewnienia sobie wolnej ręki w skutkach umowy reparacyjnej oraz w związku z przyszłą spłatą długów wojennych na rzecz Stanów Zjednoczonych, od której państwa wierzytelne uzależniają, jak wiadomo uregulowanie spłat reparacyjnych.

Dziś przed południem odbyło się posiedzenie pięciu państw wierzytelnych. Obrady będą kontynuowane po południu. O wynikach tych narad narazie nic nie wiadomo. Po ich ukończeniu niemiecki minister spraw zagranicznych odwiedził przewodniczącego konferencji Mac Donalda, z którym odbył dłuższą rozmowę.

Paryż, 2. 7. (Tel. wł.). Dzisiejsza prasa przynosi relacje z narad w Lozannie. Większość dzienników referuje bez żadnych komentarzy i uwag krytycznych, stwierdzając jedynie nadal zadowoleniem, że narazie Francja nie pozwoliła się wyprowadzić z równowagi i trwa niezmiennie na swoim stanowisku.

Pisma stwierdzają, że po piątkowych rozmowach dał się zauważyć pewien jednolity front u państw wierzytelnych. Związkiem jednomyślności panuje przedewszystkiem co do sprawy uregulowania w związku ze spłatami reparacyjnymi kwestii długów wojennych. Dzienniki podkreślają, że wspólny ten front angielsko-francusko-włosko-belgijsko-japoński będzie mógł wywrzeć decydujący wpływ na dalszy ciąg obrad konferencji.

Lozanna, 2. 7. (Tel. wł.). Premier Herriot przybył dziś znowu do Lozanny i natychmiast udał się do Mac Donalda, z którym odbył niemal trzygodzinną konferencję. W kołach wtaimniczonych podkreśla się, że premier francuski przedstawił Mac Donaldowi nowy plan regulujący sprawę reparacji francuskich na podstawie kwot wyrównawczych.

Obecnie rozmowy wkraczają w fazę decydującą. O tem świadczy przede wszystkim fakt, że kanclerz niemiecki, który miał się udać do Berlina, pozostaje narazie w Lozannie.

Stłumione zaburzenia w pow. liskim

Otumanieni przez komunistów włościanie rzucili się na dzierżawców — Policja musiała rozpraszć tłum

Warszawa, 2. 7. (PAT.). W następstwie burzliwych nastrojów wśród włościan w pow. liskim podsycanych przez uwijających się tam agitatorów komunistycznych doszło wczoraj do poważniejszych wydarzeń.

Grupy włościan otumanione kolportowaniem ulotkami o rzekomym wprowadzeniu pańszczyzny w dniu 1 lipca br. ubrojone w pałki, koły, widły i motyki rzuciły się na dwóch miejscowych dzierżawców majątków ziemskich. Tłum pobli ich i zaczął gromadzić się na drogach gminnych Labodzewa, Telesnicy oraz Sanny.

Wobec wyczerpania wszelkich środków perswazji i daremnych prób uspokojenia wzbudzonych umysłów władze policyjne w obecności oddziałów asystencyjnych przystąpiły w dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych do energicznego rozpraszania tłumów i aresztowania agitatorów.

Ponieważ na terenie gminy Teleśnica tłum złożony z kilkuset osób stawił czynny opór policji, przyczem w stronę jej padły strzały, w wyniku których dwóch posterunkowych raniono, policja po wyczerpaniu wszelkich środków musiała użyć broni palnej. Tłum rozproszył się całkowicie. Przy likwidowaniu zajścia 5 osób zostało zabitych a 8 odniosło rany.

W godzinach wieczornych akcję likwidowania zamieszek zakończono w zupełności na terenie pow. liskiego. W wszystkich gminach zapanała spokojność, a tłum rozproszył się do domów. Władze przeprowadzają obecnie aresztowania podburzających włościan agitatorów komunistycznych, którzy poniosą całkowitą odpowiedzialność za wywołanie przez nich zajścia.

Wypadek trądu w Prusiech

Królewiec, 2. 7. (PAT.). U pewnego dziecka w miejscowości nadmorskiej Neukuhren lekarze stwierdzili trąd. Dziecko natychmiast izolowano, poczem przewieziono je samolotem do schroniska dla trędowatych w pobliżu Kłajpedy.

Przy zabieraniu maleństwa rozebrała się tragiczna scena, gdyż matka siłą chciała temu przeszkodzić.

Na wybrzeżu wschodniopruskiem co parę lat zdarzają się wypadki trądu.

W roku ubiegłym stwierdzono trąd u pewnego robotnika w Królewcu.

Chorych przewozi się do schroniska koło Kłajpedy, które jest utrzymywane przez rząd niemiecki i litewski. W schronisku tem przebywa kilkunastu chorych, którym nie wolno opuścić granic osady, strzeżonej przez policję. Lekarzowi oraz siostrze, które znajdują się w osadzie dla trędowatych, nie wolno również porozumiewać się ze światem zewnętrznym.

Wcielanie do szkół podchorążych

Warszawa, 2. 7. (PAT.). Poborowi i ochotnicy z cenzusem zostaną w bież. roku wcieleni do szkół podchorążych rezerwy i kawalerji, artylerji, łączności, saperów i sanitarnej w dn. 12 i 13 sierpnia r. b., a do szkoły podchorążych rezerwy w Zambrowie i do 30 dywizyjnych szkół podchorążych rezerwy piechoty — w dniach 12 i 13 września r. b.

Czas trwania służby czynnej w piechocie — 12 miesięcy, a w innych rodzajach broni i służb — 13 miesięcy. Ze względu na ogólnie skrócony czasokres służby czynnej dla poborowych i ochotników z cenzusem ulgi z tytułu posiadania II stopnia p. w. nie będą stosowane.

Zmiany ministerjalne

Warszawa, 2. 7. (Tel. wł.). Wczoraj „Monitor Polski” ogłosił dwa pisma p. Prezydenta Rzeczypospolitej, zwalniające pp. inż. Kuehna i Ludkiewicza ze stanowiska zniesionych urzędów w min. robót publicznych i min. reform rolnych. P. Kuehn pozostaje odtąd ministrem komunikacji, do którego to resortu włączona jest większa część agent b. min. robót publicznych, a p. Ludkiewicz obejmuje min. rolnictwa, które obejmuje zakres działalności b. min. reform rolnych. (w)

Zjazd nauczycielstwa

Warszawa, 2. 7. (Tel. wł.). — Wczoraj przed południem w drugim dniu zjazdu Związku Nauczycielskiego odbywały się prace w poszczególnych podkomisjach, poświęcone dyskusji nad sprawozdaniem zarządu głównego.

Przedstawiciele opozycji krytykowali ostro kierunek polityki zarządu głównego, zarzucając mu, że nie występuje z należytą energią przeciwko przenoszeniu nauczycieli, dokonywanemu z powodów politycznych. Czas

przemówień ograniczono do 5 minut, co wywołało ostre sprzeciwy opozycji. Zgłoszono nawet wniosek o votum nieufności dla prezesa pos. Smolikowskiego (B. B.), a gdy wniosek ten upadł, opozycja opuściła salę. (w)

Turcja w Lidze Narodów

Genewa, 2. 7. (PAT.). Na posiedzeniu plenarnem Ligi Narodów, które rozpoczęło się o godz. 17, Madariaga w imieniu wszystkich państw złożył wniosek o zaproszenie Turcji do Ligi Narodów. Wniosek konstataje, że republika turecka odpowiada wszelkim warunkom statutowym.

Opłaty akcyzowe

Warszawa, 2. 7. (Tel. wł.). Związek Restauratorów zdecydował powziąć akcję w min. skarbu za zniesieniem patentów akcyzowych. Projektodawcy wysuwają koncepcję podwyższenia ceny wódek monopolowych o 2 do 3 groszy na litr, co byłoby równoważnością patentu. (w)

Awantury hitlerowców

Wiedeń, 2. 7. (PAT.). Na uniwersytecie wiedeńskim doszło wczoraj do awantur i ekscesów, urządzonych przez studentów narodowo-socj. na znak protestu przeciwko nowemu regulaminowi egzaminacyjnemu na wydziale medycznym nar. socj. studenci wtargnęli do sal wykładowych i poturbowali kilka słuchaczy Żydów.

Tragiczny wypadek

Lublin, 2. 7. (PAT.). Z Zamościa donoszą, iż w czasie oliwienia gatrów w tartaku braci Mielniczków, we wsi Krasnobród, dostał się w tryby piły Kowalczyk Stanisław, ponosząc śmierć na miejscu. Przyczyną wypadku była nieostrożność zabitego robotnika.

Spadli w przepaść

Wenecja, 2. 7. (PAT.). Podczas wycieczki alpejskiej na szczyt Civatta trzech alpinistów wenecy, prowadzeni przez inż. Cezarego Capuis, spadli w przepaść. Inż. Capuis zabił się na miejscu, trzech innych turystów, ciężko rannych, odnaleziono po dwóch dniach.

Kandydat na prezydenta

Londyn, 2. 7. (PAT.). Z Chicago donoszą, że Franklin Roosevelt, gubernator Nowego Jorku został desygnowany przez partię demokratyczną jako kandydat na prezydenta Stanów Zjednoczonych. Wymagana większość 2/3 głosów wynosiła tylko 766. Roosevelt otrzymał o 179 głosów więcej, to jest 945 głosów.

Kampania wyborcza centrum

Berlin, 2. 7. (PAT.). „Germania” donosi, że partja centrowa rozpocznie w niedzielę kampanję wyborczą pod hasłem „Z powrotem do polityki Brüninga!” B. kanclerz Brüning wygłosi w dniu tym przemówienie wyborcze w czterech miejscowościach Nadrenji; na Górnym Śląsku niemieckim przemówienie wygłosi b. minister dr. Wirth.

Wymówienie umowy z pracownikami gazowni

Warszawa, 2. 7. (PAT.). Magistrat zawiadomił wczoraj wszystkich pracowników gazowni miejskiej o wymówieniu umowy zbiorowej, która wygasa z dniem 1 lipca.

Dziś ma się odbyć posiedzenie pracowników w celu powzięcia stanowiska w tej sprawie.

Przepowiednia pogody na niedzielę: W dalszym ciągu pogodnie, ciepło, przejściowe zachmurzenia, parno i słabe wiatry zachodnie, skłonność do zaburzeń atmosferycznych.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.89 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100

mk. niem. w dewizach 210.70 zł., gotówka 208.50 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.98 do 174.22 zł., gotówka 173.62 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 2. 7. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była ożywiona.

Z papierów państwowych płacono za 5 proc. Poż. konwers. 34.—, również poszukiwano 4 proc. Poż. inwest. po 85.—, lecz bez oddawców. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 8 proc. listy dol. stare po 56, natomiast handlowano w transakcjach 8 proc. listy dol. amort. po 52.—, zaś 4 proc. listy zast. konwert. obracano po 26.— w oddaniu. 6 proc. listy żytnie handlowano po 10½—10¾ w płaceniu.

Akcje bankowe wzgl. przemysłowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 34% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 56% O.
8% listy dolarowe w złocie amortyzacyjne 52% +
4% listy zast. konw. Pozn. Ziemstwa Kred. 26% O.

(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 10.50—10.75 P.
Tendencja ożywiona.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 2. 7. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71.3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg. (119.1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg. (127.1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74.35 kg. (126.4 f. w. h.); 5) jęczmienia poznań. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa poznań. i pom. 43.55 kg. (74.1 f. w. h.).

Ceny orientacyjne

Zyto	22,50—23,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	23,75—24,75
Usposobienie słabe.	
Jęczmień 64—66 kg.	19,00—20,00
Jęczmień 68 kg.	20,00—21,00
Usposobienie słabe.	
Owies	20,50—21,00
Usposobienie spokojne.	
Maka żytnia 65% wł. work.	35,25—36,25
Usposobienie spokojne.	
Maka pszenna 65% wł. work.	37,50—39,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	12,50—12,75
Otręby pszenne	10,50—11,50
Otręby pszenne (grube)	11,50—12,50
Łubin niebieski	11,00—12,00
Łubin żółty	14,00—15,00
Ogólne usposobienie spokojne.	

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 130 tonn, pszenicy 45 tonn, maki żytniej 15 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Poznań, 2. 7. 1932 r.

Oficjalna giełda warszawska w miesiącach lipcu i sierpniu w soboty będzie nieczynna.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 2. 7. 1932 r.

Pszenica march.	237,00—239,00
Natychm. załad. słaba, późn. dost. stała.	
Zyto march.	186,00—188,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	162,00—172,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	156,00—160,00
Tendencja spokojna.	
Maka pszena	30,50—34,25
Tendencja spokojna.	
Maka żytnia 70%	25,60—27,40
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	10,00—10,50
Tendencja utrzymana.	
Otręby żytnie	10,00—10,50
Tendencja utrzymana.	
Groch Victoria	17,00—23,00
Groch drobny jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	15,00—19,00
Peluszka	16,00—18,00
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—18,00
Łubin niebieski	10,00—11,00
Łubin żółty	14,50—16,00
Kuchy lniane 37%	10,30—10,60
Kuchy z orzecha ziemnego	10,60
Kuchy mielone (maczka)	11,00
Wyfłoki suche paryt. Berlin	8,70
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,20—10,30
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,10—11,20
Ogólna tendencja niejednorodna.	

Giełdy zbożowo - towarowe

Warszawa, 1. 7. Żyto 25 — 25,50, pszenica 27,50 — 28, zbierana 26,50 — 27, owsa jednolity 25 — 26, maka pszena luksusowa 45 — 51. Usposobienie spokojne. Gdańsk, 1. 7. Pszenica 128 funtów czerwona 14,50 — 14,75, żyto 120 f. 14 — 15, jęczmień pastewny 13 — 14,25, otręby żytnie 8,40, pszena 8,40. Tendencja spokojna.

Zadłużenie samorządu w Polsce

Samorząd nasz jest bardzo obciążony, a wydatki jego obejmują dziedziny, których zostawić na lasce niczyjej nie może. Dość powiedzieć, że w r. 1929/30 na cele oświaty powszechnej państwo wydało 289,2 milj. zł, samorządy 137,2 milj., na zdrowotność publiczną — państwo 14,3 milj, samorządy — 150,3 milj., t. j. przeszło 10 razy więcej, na drogi — państwo 58,9 milj., samorządy — 238,8 milj. zł, t. j. przeszło cztery razy więcej i t. d. Samorządy zatem spełniają szereg zadań, wydając nieraz na ten cel więcej od państwa, poniechanie zaś tej działalności byłoby równoznaczne z cofnięciem się kulturalnym społeczeństwa w najważniejszych dziedzinach.

Całe zadłużenie samorządów wynosi obecnie przeszło 1.221.400.000 zł, w tem na miasta, liczące do 20 tys. mieszkańców, przypada 158.300.000 zł, na miasta 20—100 tys. mieszkańców — 334.600.000 zł, na miasta powyżej 100 tys. — 215.000.000 zł, na m. stoł. Warszawę — 242.200.000 zł, na państwowe związki okomunalne — 154.200.000 zł i na samorząd wojewódzki — 117.000.000 zł. Samorząd ziemski jest obciążony sumą stosunkowo niewysoką — 154.200.000 zł, natomiast samorząd miejski sumą — 950.000.000 zł. Na głowę ludności miejskiej przypada 109,4 zł długu, wiejskiej zaś — tylko 11,6 złotych.

Pomimo tak wielkiej różnicy w zadłużeniu stosunkowo, oba nasze samorządy, tak miejski, jak ziemski, znalazły się w jednakowych niemal trudnościach. Pochodzi to zarówno z tego powodu, że wieś jest wogóle mniej zasobna w gotówkę (a w chwili obecnej wobec niesłychanego spadku ceny ziemiopłodów w szczególności), jak skutkiem charakteru zadłużenia obu samorządów.

Mianowicie wszystkie długi dzielą się na dwie kategorie: długo i krótkoterminowe zobowiązania. Wówczas jednak, gdy samorząd miejski jest obciążony przeważnie długami długoterminowymi, to ziemski — w dużej mierze — krótkoterminowymi. Z ogólnej sumy długów naszego samorządu na zobowiązania krótkoterminowe przypada 323.800.000 zł, co stanowi 26,5 procent. Wówczas jednak gdy samorząd wojewódzki tego rodzaju zobowiązań ma 5,9 proc., m. st. Warszawa — 15,5 proc., a miasta wogóle 26,4 proc., to samorządu ziemskiego zobowiązania krótkoterminowe wynoszą 42,7 proc. ogółu długów (65,8 milj. zł na 154,2 milj. zł). Im więcej krótkoterminowych zobowiązań ma samorząd, tem trudniej jest mu się z nich wywiązać.

Stąd właśnie pochodzi protestowanie weksli, niewypłacanie całemi latami dostawcom ich należności, a na prowincji powszechnie znany fakt, że ludzie starannie unikają stosunków handlowych z sejmikami, które — według powszechnej opinii — mają być gorszymi płatnikami od osób prywatnych. Cyfra 26,5 proc., stanowiąca stosunek krótkoterminowych zobowiązań do ogółu długów naszego samorządu w Polsce, jest za wysoka, co przyczyniło się do trudności, w jakich się samorządy znalazły. W najlepszym stosunkowo położeniu znajduje się samorząd wojewódzki i m. st. Warszawy.

Nadmienić wypada, że zadłużenie naszych samorządów zbyt szybko wzrastało, niewspółmiernie do rozwoju ogólnego dobrobytu i zamożności kraju. Tak np. miasta, liczące do 20 tys. mieszkańców, zwiększyły w ciągu ostatnich czterech lat swe długi z 51 milj. zł do 158,3 milj. zł, t. j. o 210,4 proc., miasta ponad 20 tys. — z 397 milj. do 791,8 milj. zł, t. j. o 99,4 proc., a powiatowe związki komunalne (sejmiki) z 52 milj. do 154,2 milj. zł, t. j. o 196,5 proc. Forsowany przez „radosną twórczość” szybki wzrost zadłużenia, zwłaszcza wobec zbyt dużej ilości zobowiązań natychmiast płatnych, żadną miarą nie odpowiada naturalnemu przyrostowi bogactwa narodowego, musiał się odbić nader ujemnie na całej gospodarce samorządu.

Na zaznaczenie zasługuje fakt, że długi zaciągnięte zagranicą wynoszą tylko 229,7 milj., t. j. 18,8 proc. ogólnego zadłużenia. Tym sposobem samorząd nasz zadłużony jest głównie w krajowych instytucjach kredytowych, przyczem na skarb państwa i instytucje państwowe z ogólnej sumy długów samorządu ziemskiego w sumie 271,3 milj. zł (związki komunalne powiatowe i wojewódzkie) przypada 74,5 milj. zł, t. j. 27,5 proc., samorządu zaś miejskiego — z ogólnej sumy 950,1 milj. długu na skarb i instytucje państwowe (głównie Bank Gospodarstwa Krajowego) przypada 426,6 milj., t. j. 44,9 proc. I pod tym względem miasto sta się w lepszym położeniu, aniżeli sejmiki.

Według dzielnic na woj. centralne przypada 34,0 proc. długów na miasta i 51,0 proc. na sejmiki, woj. wschodnie — 3,6 proc. i 15,4 proc., woj. zachodnie — 22,2 proc. i 21,9 proc. i na południowe — 14,5 proc. i 11,7 proc. Na m. stoł. Warszawę przypada 25,7 proc. wszystkich długów samorządu miejskiego.

Nauczycielstwo i młodzież przeciw „Tajnemu Detektywowi”

Proszą nas o ogłoszenie następującej rezolucji bydgoskiego walnego zjazdu poznańskiego okręgu Stowarzyszenia Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych:

„Wobec wzrastającego z dniem każdym zainteresowania się młodzieży tygodnikiem „Tajny Detektyw” zwracamy się do zarządu głównego z usilną prośbą o podjęcie akcji zwalczania powyższego tygodnika. Nauczycielstwo uważa „Detektywa”, opisującego jaszkrawo najohydniejsze zbrodnie, za pismo nawskroś demoralizujące, obrażające w niwecz wszelkie wysiłki około wychowania naszej młodzieży. Nie posiadając dość skutecznych środków do zwalczania tego zła, prosimy zarząd główny o otwarte i bezwzględne wystąpienie, któreby położyło kres popieraniu pisma pełnego objawów zwyrodnienia”.

W ostatnim (9) numerze „Orląt” mieszczańska młodzież szkolnej wychodzącego w Poznaniu, znajdujemy artykuł pt. „Wychowawca”, poświęcony destrukcyjnej roli ohydnygo tygodnika wydawanego przez posła B. B. Marjana Dąbrowskiego w Krakowie. Czytamy tam m. in. co następuje:

„Pierwsza strona trup, strona druga 3 trupy, trzecia jakaś zakrwawiona ręka, tytuły bardzo krwiste i t. d. Zbrodnie, włamania, bójki, awantury, szachrajstwa, rozpruwanie brzuchów — oto atmosfera, która nas mimowoli otacza, gdy weźmiemy do ręki pierwszy lepszy numer „Tajnego Detektywa”.

„Ciekawe, co mogło wpłynąć na genezę tego „arcydzieła”? Czyżby ja-

kieś osobiste zamięłowanie do spraw kryminalnych, zbrodni i wszystkiego, co krwιά pachnie? Pocóż aż takie aspiracje, by pismo wydawać, wyskak można inaczej swe krwiste zamięłowanie zaspokoić. Można zostać rzeźnikiem, „bykობójcą” w rzeźni, można wreszcie kilka razy dziennie jadać czerninę, pocóż innych wciąż krwιά częstować? Jeżeli chodzi o zysk, to przecież prostszy sposób nabierania publiczności: można grać w „blaszki”, „oczko” i „konieczynkę”. Zarobek mурowany, a ogół z pewnością mniejszą szkodę poniesie.

„Ale mniejsza o to. Wychodzi już to piśmido dwa lata, tydzień w tydzień redakcja krwawym się potem oblewa i wypociny zmieszane z jękiem ofiar, chichotem zwyrodniałców, krzykiem wampirów, trzaskiem odwiedzonego kurka i łamiących się kości za „jedne” 30 groszy sprzedaje”.

Po szeregu dalszych uwag młody autor kończy tak artykuł:

„Coraz częściej słychać głosy protestu przeciwko tego rodzaju prasie i trzeba mieć nadzieję, że społeczeństwo, a młodzież szczególnie, odpowiednio zajmie stanowisko. My, młodzi, już ze stanowiska katolickiego musimy się tego rodzaju lekturze przeciwstawić! Nie możemy pozwolić, by pisma takie szerzyły wśród nas demoralizację i pobudzały instynkty złodziejsko-handyckie. Mamy lepszą lekturę i ciekawsze zadanie, niż rozwiązywanie kłopotliwych zadań detektywistycznych. Może zresztą kiedyś ostatni już numer „Tajnego Detektywa” przyniesie sensacyjną wiadomość z Krakowa:

„Dantejska scena nad Wisłą!!!”

Wczoraj odbyła się majówka współ-pracowników „Tajnego Detektywa”. Gdy wszyscy uczestnicy przechodzili przez most na Wiśle, wskutek jakiegoś szalu zaczęli nagle wskakiwać do wody. Nikogo nie wyratowano!! Trupy pływają brzuchami do góry. Niektórzy nawet płyną pod prąd! „Tajny

Detektyw” przestaje wychodzić!!! Co za rozkosz! ale czy tak będzie?”.

Z radością witamy ten głos młodzieży, świadczący o jej zdrowiu moralnym i trafnej ocenie rozkładowej roboty, spełnianej przez piśmido kryminalistyczne.

Wielkopolska przeciw zaborczości niemieckiej

Wielkie manifestacje we Wrześni i Śmiglu

Września, 30 czerwca. W święto Piotra i Pawła w południe odbyła się na Rynku we Wrześni wielka manifestacja narodowa celem zaprotestowania przeciwko zakusom niemieckim na ziemię polskie. Wzięły w niej udział wszystkie organizacje społeczne i polityczne.

Z mównicy przemówił p. aptekarz Konieczny, piętnując zaborczość krzyżacką i niebezpieczne dla pokoju wystąpienia band hitlerowców, które terrorują i szykanują w Gdańsku tamtejszą ludność polską. Polska cała — zakończył mówca — stanie w danym razie w obronie całości granic Rzeczypospolitej i odeprze ataki Niemców.

Następnie p. burmistrz Sołtysiak odczytał odpowiednią rezolucję i nawoływał do bojkotowania hakatystycznego Gdańska. Rezolucję przyjęli zebrani z wielkim aplauzem. Po odśpiewaniu Roty zakończono wspaniałą manifestację.

Śmigiel, 30 czerwca. W święto Piotra i Pawła, w związku ze świętem P. W. i W. F. odbyła się na rynku w Śmiglu podniosła manifesta-

cja przeciw zakusom niemieckim na ziemię zachodnią oraz przeciw postępowaniu w wolnego miasta Gdańska.

Do licznie zebranej publiczności przemówił adw. Smyczyński, który wskazał na znaczenie Gdańska dla Polski, oraz na szkany obywateli polskich ze strony panoszących się coraz więcej w wolnym mieście hitlerowców i wezwał zebranych do bezwzględnego bojkotu leńskich gdańskich i niekupowania towarów pochodzenia gdańskiego, a nawet bojkotowania kupców polskich, sprowadzających towar gdański. Następnie uchwalono rezolucję, wzywającą społeczeństwo do zastosowania w roku bieżącym w stosunku do wolnego miasta Gdańska bezwzględnego bojkotu gospodarczego, będącego odpowiedzią na rzuconą nam walkę, a zmierzającą do wyzwolenia z pod terroru niepokornych i pijanych nienawistia, obcych na gruncie wolnego miasta czynników szowinizmu niemieckiego.

W manifestacji wzięły udział liczne rzesze tutejszego społeczeństwa oraz wszystkie organizacje miejscowego P. W.

Ludność Wolsztyna w obronie wiary i wychowania katolickiego

Wielkie zebranie protestacyjne zrzeseń katolickich

(KAP.) „Oređownik” na powiat wolsztyński donosi, że „sodalicje marjańskie uczniów i uczennic przy państwowym gimnazjum koedukacyjnym w Wolsztynie zostały rozporządzeniem dyrekcji, bez podania powodów, zawieszone, oraz odbycie adoracji Najśw. Sakramentu i walnego zebrania Sodalicji mocą tego samego rozporządzenia zakazane”.

Tenże sam „Oređownik” donosił jeszcze o całym szeregu faktów, świadczących, że tam, na pograniczu niemieckim, gdzie przecież tak bardzo zależy nam na utrzymaniu polskości, złączonej u nas nierozdzielnie z katolicyzmem, poczyną działać ręka bezbożników, którzy coraz śmielej występują i na terenie wielkopolskim. Charakterystyczną jest np. rzeczą, że w czystelni dla młodzieży męskiej i żeńskiej przy gimnazjum w Wolsztynie znajdują się osławione „Wiadomości Literackie” z dodatkiem p. t. „Życie świadome”, łączymy nietylko kapłanów i Kościół, ale i władze polskie.

Spółeczeństwo katolickie Wolszty-

na, zrzesezone w całym szeregu stowarzyszeń, zareagowało na te fakty wielkiem zebraniem protestacyjnem, odbytem w dniu 26 czerwca i w ostrych słowach, uchwalonych jednogłośnie rezolucyj, potępiło wspomniane wystąpienia antyreligijne, domagając się bezwzględnie cofnięcia rozporządzenia dyrekcji w sprawie zawieszenia Sodalicji, usunięcia „Wiadomości Literackich” z biblioteki itd.

Bolą naprawdę i wstydzą nas słowa skargi rodziców katolickich — pisze „Oređownik” — którzy z żalem wołają, „że Niemiec nie ruszał ich świętości, że oni, których katowano za mowę polską, dziś w Polsce odrodzonej muszą walczyć o swe prawa do wiary Ojców i wychowania katolickiego”.

Mamy nadzieję, że władze odnośne w zrozumieniu sytuacji wejrzą w te stosunki i ukróć swawolę niepokornych jednostek, siejących zamęt i drażniących uczucia ludności katolickiej.

Protest Polaków w Ameryce

Wobec nieustannej propagandy antypolskiej, jaką uprawia występujący się interesom niemieckim konserwatywny Hearst, czołowe zrzesezenia polskie w Stanach Zjednoczonych A. P., a mianowicie Związek Narodowy Polski, Zjednoczenie Polskie Rzymsko-Katolickie, Związek Polek, Macierz Polska i Polski Legion Armji Amerykańskiej wystąpiły ze stanowczym protestem. Chodzi przedewszystkiem o odparcie zakusów niemieckich na Pomorze i Śląsk, którym propaganda ta ma służyć.

W proteście swym rodacy nasi w Ameryce podkreślają i to, że stanowiąc tylko 3 proc. ludności Stanów Zjednoczonych, w armji amerykańskiej podczas wojny było ich jednak według statystyki 17 proc., a poległych z ich strony statystyka wykazuje 10 proc. Poniesli zaś tę ofiarę w przeświadczeniu, że bronią zasad sprawiedliwości i porządku świata, a teraz nie pozwolą nigdy na to, ażeby je znowu sponiewierano.

Stanowcze to wystąpienie z pewnością znajdzie pożądany oddźwięk w społeczeństwie amerykańskim.

Zapisz się na członka wspierającego T. G. L., roczna składka 12 zł, kwartalna 3 zł.

Ważne orzeczenie Sądu Najwyższego

Sąd Najwyższy wydał aktualne orzeczenie, dotyczące skutków prawnych zalegania przez pracodawcę z wypłacaniem pensyj.

Niejaki Jerzy W. wystąpił o zasądzenie od spółki akcyjnej „Józef W. C. i Ska” sumy 1.350 zł. tytułem trzymiesięcznego odszkodowania. Mianowicie przedsiębiorstwo wspomniane zalegało z wypłacaniem pensyj. Na skutek tego Jerzy W. zaprzestał pracy i uznał umowę za rozwiązana z winy pracodawcy, przyczem zażądał wypłacenia odszkodowania. Sąd Najwyższy jednak odrzucił skargę kasacyjną skarżącego i uznał, że zaleganie z pensją nie daje powodu do uznania umowy za rozwiązana z winy pracodawcy. „Niezapłacenie pensji — orzekł Sąd Najwyższy — skutkuje rozwiązaniem umowy z winy pracodawcy, jeżeli zachodzi zła wola i niedbalstwo”.

Sąd Najwyższy więc uznał, że o ile pracodawca zalega nie z powodu złej woli lub niedbalstwa, pracownik, w razie zerwania umowy, nie ma prawa do odszkodowania.

Stan zdrowia Weyssenhoffa

Warszawa, 2. 7. (PAT.) Prasa donosi, że Józef Weyssenhoff uległ drugiemu atakowi sercowemu. W ciągu dnia wczorajszego nastąpiła jednak pewna poprawa w stanie zdrowia chorego.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Szczypta soli, szczypta cukru i... kufel piwa

Pozazdrościły browary cukrowni i chciałyby utworzyć kartel według wszelkich reguł sztuki: najpierw koncesjonować przemysł piwowarski, potem przeprowadzić plebiscyt i w razie zgody browarów, reprezentujących 50 proc. produkcji, — wprowadzić przymusowy (a jakże!) kartel... Niechaj nam wolno będzie dorzucić nasze trzy grosze do kasy przysięż wielkokapitałistycznej organizacji:

Mamy w Polsce 180 browarów, ale z pośród nich pięć największych (Okocim, Żywiec, Haberbusch i Schiele, Tychy i Lwów) obejmuje 48 proc. ogólnej produkcji piwa. Stosunki w przemyśle piwowarskim nie układają się różowo: walka konkurencyjna jest bardzo ostra i męcząca.

Podejmowane w ciągu ostatnich czterech lat próby opanowania rynku krajowego przez wymienionych pięć browarów nie dały pożądanego rezultatu. Ceny pozostały na niskim poziomie i nie zwykowały na dyktando. Zaczął się więc t. zw. „wysięg hektolitrowy”. Polegał on na wzajemnym wypieraniu się z rynku przy pomocy nadmiernych kredytów, udzielanych restauratorom. Fundusze na ten cel czerpały wielkie browary z banków wiedeńskich. Ale „wysięgowi hektolitrowemu” położyło kres załamanie się wiedeńskiego rynku pieniężnego.

Trzeba więc było wynaleźć inny sposób na wyeliminowanie konkurencji małych i średnich browarów. „Wielka piątka” wpadła na znakomity pomysł: wniosła do rządu o 1) koncesjonowanie przemysłu piwowarskiego i 2) o przymusową kartelizację. W umysłach pp. wielko-browarników zarysował się następujący plan:

P. Prezydent Rzeczypospolitej wyda dekret, mocą którego upoważni ministra p. i h. do powołania przymusowej organizacji przemysłu piwowarskiego, i to na wniosek browarów reprezentujących połowę produkcji. Uzyskanie zgody na przymusową kartelizację ze strony 5-7 wielkich i średnich browarów nie byłoby rzeczą trudną, tak, że kartel mógłby wejść w życie na życzenie 7 browarów, mimo opozycji 170 pozostałych. Mając zaś decydujący głos w ramach organizacji kartelowej, wielko-browarnicy rzadziliby w niej według własnego uznania.

Nad powyższym projektem toczą się w tej chwili obrady w łonie zainteresowanych organizacji oraz instytucji samorządu gospodarczego.

Z naszej strony wyrażamy tylko żdziwienie. Jaki? Główni reprezentanci tak poważnego przemysłu, jakim jest przemysł browarniczy, sami chcą w ręce rządu włożyć niebezpieczny instrument koncesji i przymusu kartelowego? Sami chcą — drogą ingerencji państwowej — skrepić wolność wykonywania przemysłu?

Czyż w takim razie można dziwić się rządowi, że w wielu wypadkach posunięcia etatystyczne tłumaczy tem, że same koła gospodarcze pchały go w kierunku etatyzmu?

Nieco więcej konsekwencji przydałoby się niektórym przedstawicielom „oboju inicjatywy prywatnej”!

Ciągnięcie dolarówki

W dniu 1 bm. wylosowano następujące wygrane 4 proc. premijowej pożyczki dolarowej.

Wygrana dol. 12.000 padła na nr. 561988.

Wygrane po dol. 3.000 na nr. nr.: 695135 1429968.

Wygrane po dol. 1000 na nr. nr.: 1268513 370535 787176 903933 436556 1213332 1396079.

Wygrane po dol. 500 na nr. nr.: 1030816 120770 457567 1173105 199914 547547 714965 800032 344608 1431204.

Wygrane po 100 dolarów na nr. nr.: 349794 953464 491929 579670 68325 594221 1167878 312898 482258 864367 168751 927326 1492903 383774 975908 1430414 347275 735681 598943 1164310 1258232 692948 61702 1153247 1277723 1222228 1022742 1035633 1199762 566725 76743 1151980 940907 698283 129399 309697 864194 1048318 819194 378949 1194625 515524 1068017 00086872 225704 872438 265040 1141749 363788 787931 586635 170046 722251 1424959 1212372 406586 321057 332322 419765 789593 1314472 148119 586219 1108731 540746 529753 1052075 214172 611555 7044 119476 121523 237633 1075433 596485.

Rejestrowy zastaw drzewny

Przypatrując się cyfrom, wykazującym udział kredytów uzyskanych przez poszczególne gałęzie przemysłu i wytwórczości w bankach państwowych, komunalnych i prywatnych, zastanawia fakt, że drzewnictwo, które w ogólnym obrocie handlowym Polski zajmuje jedno z pierwszych miejsc, przy uzyskaniu kredytów, stoi na jednym z ostatnich miejsc. Przyczyny tego zjawiska są różne; głównym powodem jest, zdaje się, nieznanostwo operacji drzewnych przez sfery finansowe. To też organizacje przemysłu drzewnego już od dawna domagały się stworzenia zastawu drzewnego, na podstawie którego umożliwiane byłyby operacje kredytowe w szerszym zakresie.

Ostatecznie doczekało się drzewnictwo tej chwili, gdyż z dniem 1 lipca b. r. wchodzi w życie ustawa o rejestrowym zastawie drzewnym. Zastaw rejestrowy jest formą kredytu mało naogół używaną; w Polsce ustawa o rejestrowym zastawie rolniczym utworzyła drogę temu rodzajowi kredytu. Ustawa ta uczyniła wyłom w zasadzie, przewidzianej w kodeksie, że przedmiot zastawu winien znajdować się w rękach wierzyciela. Także ustawa o rejestrowym zastawie drzewnym łamie powyższą zasadę, gdyż art 9 tejże ustawy postanawia, że drewno, będące przedmiotem rejestrowego zastawu, pozostaje w posiadaniu dłużnika, jednak wierzycielowi przysługują te same prawa, jakie by mu służyły, gdyby przedmiot był oddany w zastaw ręczny.

Na rejestrowy zastaw nadaje się w myśl art. 1 zarówno drewno obrobione jak drewno surowe. Kredytobiorcą (zastawcą) mogą być osoby fizyczne i prawne, prowadzące gospodarstwa leśne, oraz wpisani do rejestru handlowego kupcy (handlujący), trudniący się przemysłem lub hurtowym handlem drzewnym (art 2 i 4). Przy zgłoszeniu wpisu do rejestru zastawowego kupcy (handlujący) mają przedstawić zaświadczenie izby przemysłowo-handlowej, że prowadzą księgi handlowe (art. 5). Ustawa nie precyzuje, czy to mają być księgi prawidłowo prowadzone lub ustawowo przepisane. Zastaw ustanowić można na rzecz skarbu państwa, wyodrębnionych przedsiębiorstw państwowych, państwowych oraz innych instytucji kredytowych, wreszcie na rzecz wszelkiego rodzaju handlujących zarejestrowanych. Dwoma pierwszymi wyżej wyliczonymi ka-

tegoriami podmiotów będą w ogólnej mierze bory państwowe.

Wypadki rejestrowego zastawu winny być zgłoszone do tego sądu grodzkiego, w którego obrebie działają znajdują się gospodarstwo leśne lub przedsiębiorstwo przemysłowe wzgl. jego oddział.

W myśl art. 6 zastaw rejestrowy ustanowiony zostanie przez umowę między obiema stronami. Umowa winna być zawarta na piśmie w formie aktu notarialnego lub prywatnego, lecz z notarialnie poświadczonym podpisem zastawcy i datą umowy. Umowa winna szczegółowo określać przedmiot zastawu, wysokość należności, na zabezpieczenie której ustanowiono zastaw rejestrowy, jak również miejsce, w którym przedmiot zastawu się znajduje. Poza tym umowa może w myśl art. 6 zawierać jeszcze dodatkowo szczegółów tego rodzaju, że drewno będące przedmiotem zastawu może być zastawione inną partią drewna, oznaczonego co do gatunku i ilości, że prawo zastawu rozciągać się będzie na drewno, uzyskane z przeróbki drewna zastawionego oraz że drewno zastawione może być przeniesione na inne miejsce, w umowie przewidziane.

Prawo zastawu gaśnie z mocy samego prawa po upływie 3 lat, o ile zawarta umowa nie wyznacza terminu krótszego. W razie upłynięcia terminu zastawu wierzyciel nie traci prawa zastawu, o ile przed upływem terminu złożył sądowi dowód wdrożenia przeciwko dłużnikowi postępowania sądowego lub egzekucji administracyjnej.

Wierzyciel ma pierwszeństwo przed osobami trzecimi na zastawionem na jego rzecz drewnie. Natomiast przed wierzycielem korzystają z prawa pierwszeństwa skarbu państwa z tytułu podatku przemysłowego i właściciele gruntu z tytułu czynszu dzierżawnego.

Za rozmyślne zniszczenie lub bezprawne pozbycie się przedmiotu zastawu przewidziane są b. ciężkie kary, mianowicie więzienie do 2 lat lub grzywna do 20.000 zł (art. 22).

Przypomnieć należy, że w dobie obecnej ustawa o rejestrowym zastawie drzewnym przyniesie wielką ulgę leśnictwu i drzewnictwu, gdyż możność zastawienia przetartych już materiałów znacznie ułatwi nabywanie surowca.

Alter.

KRONIKA GOSPODARCZA

Ulgi podatkowe wskutek szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe

Nie wszyscy rolnicy przypominają sobie wszystkie ustawy i rozporządzenia, na podstawie których przysługują im poważne ulgi w podatkach na wypadek szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe. Z uwagi na aktualność tegoż zagadnienia podajemy poniżej najważniejsze z nich.

Na podstawie ustawy z dnia 15. 4. 1923 r. art. 12 oraz rozporządzenia min. skarbu z dnia 29. 9. 1923 (D. U. R. P. 101 poz. 797) przysługuje każdemu poszkodowanemu przez klęski żywiołowe (gradobicie, posucha, pożar, powódź itp.) prawo do wniesienia podania o przyznanie ulg podatkowych. Urzędy skarbowe przyznają niżej wyszczególnione ulgi tylko tym poszkodowanym, którzy w przeciągu 14 dni wniesli oświadczenie, licząc od dnia następnego po dokonaniu szkód. Wobec tego, że późniejsze podanie uwzględnione nie będą, ścisłe przestrzeganie więc tego terminu jest za tem wskazane.

Ulgi mogą być następującego rodzaju: umorzenie całkowite lub częściowe, odroczenie oraz rozłożenie na raty bieżących i zaległych należności z tytułu państwowego podatku gruntowego wzgl. dodatku do państw. pod. gruntowego łącznie z dodatkami progresywnym, przyczem ważną okolicznością jest, że od kwot odroczonej i rozłożonych na raty odsetek za zwłokę wcale się nie pobiera.

W podaniu skierowanym do miejscowego urzędu skarbowego należy więc wyraźnie zaznaczyć, jaką ulgę sobie życzy poszkodowany, albowiem od tego zależy decyzja urzędu. Natychmiast po otrzymaniu podania urzędy skarbowe przystępują do zbadania bliższych okoliczności i rozmiarów klęski, przyczem najczęściej czynności te powierzone bywają organom gminnym.

Ulgi więc są dalekoidące a z uwagi na kryzys w rolnictwie, korzystanie z powyższych uprawnień — po części już zapomnianych — uchronić może niejednego dotkniętego klęską żywiołową od zubożenia i ubóstwa.

skasowania ulgi w podatku obrotowym w odniesieniu do wszelkich transakcji giełdowych przetworami zbożowo - towarowej w Warszawie zakaz spisywania umów na transakcję mąką, otrębami i kaszą w ilościach poniżej 21½ tonny. Inne giełdy mają pójść za tym przykładem. (1)

(k) **Konwencja fabryk torebek.** Kartel papierniczy podjął próbę uregulowania rynku niektórych przetworów papierowych na terenie zachodniej Polski. Istniejące już od kilku lat zrzeszenie fabryk torebek na Pomorzu i w Wielkopolsce, którego działalność jako zrzeszenie, powołanego w pierwszej linii do obrony interesów zawodowych osłabiła - ustanowiło ostatnio obowiązujące równomierne ceny na torebki, wyrabiane sposobem mechanicznym z papieru pakowego. Cena zwykłych torebek szrenkowych przy odbiorze mniejszych ilości wynosiła ma 85 gr za 1 kg. i zmniejsza się następnie do 76 gr za kg. przy odbiorze co najmniej 1000 kg. W ten sposób uregulowane są również ceny torebek z papieru manila jak i torebek do pieczywa z papieru jawa i z białego satynowanego papieru. Ceny rozumieją się loco fabryka za gotówkę. Konwencja cenowa ma być tylko w stadium przejściowym do pełnej syndykalizacji z centralnym biurem sprzedaży. Istnieją tylko pewne wątpliwości, czy projekt ten zostanie urzeczywistniony. (1)

(k) **Prowadzenie ksiąg handlowych dla celów podatkowych.** W związku z rozporządzeniem min. skarbu z 13 kwietnia 1932 r. w sprawie prowadzenia badania i oceny ksiąg handlowych dla celów państwowego podatku przemysłowego wysuwają niektóre urzędy skarbowe interpretację, że księgi odpowiadające przepisom obowiązujących kodeksów handlowych uważać należy tylko księgi prowadzone według zasad księgowości podwójnej, aczkolwiek brzmienie rozporządzenia dopuszcza również księgi handlowe prowadzone również według zasad księgowości pojedynczej. W niektórych wypadkach zażądano od przedsiębiorstw, by pod rygorem nieuwzględnienia ksiąg zmieniły swą księgowość na podwójną. Z tej przyczyny zwróciły się niektóre organizacje zawodowe przemysłu i handlu do min. skarbu z prośbą o wydanie pouczenia w kierunku dopuszczalności pojedynczych ksiąg handlowych. O ile ten pogląd nie zostałby uznany przez min. skarbu, domagały się sfery przemysłowe odroczenia terminu przystosowania ksiąg handlowych do przepisów nowego rozporządzenia do końca grudnia 1932 r., a to ze względu na to, że zamknięcie ksiąg, sporządzenie inventarza i bilansu w toku roku operacyjnego sprawia poważne trudności. (1)

Z ZAGRANICY

(z) **Z rynku finansowego Londynu.** Obniżka stopy procentowej Banku Angielskiego nie zaskoczyła City; przeciwnie oczekiwano jej od pewnego czasu w związku z przygotowaniami, czynionymi, przez skarbu angielski, celem dokonania konwersji wewnętrznych pożyczek wojennych. Obecna stopa jest najniższą od 35 lat. W Europie je dynie Bank Szwajcarski ma równie niską stopę. Deklaracji rządowej w sprawie konwersji oczekują w City już w dniu jutrzejszym. W związku z tem związany jest nagły powrót do Londynu konclerza skarbu Chamberlaina, który przybył z Lozanny, a także decyzja komitetu giełdowego, aby w dniu jutrzejszym t. j. w sobotę giełda londyńska była czynna.

(z) **Moratorium dla banków na Łotwie przedłużono.** Gabinet ministrów postanowił przedłużyć moratorium wszystkim bankom do dnia 15 lipca. Po tym terminie zostanie ogłoszona lista tych instytucji kredytowych, które ubiegają się o przedłużenie moratorium. Ministerstwo finansów będzie upoważnione do udzielania w poszczególnych wypadkach dalszego moratorium. Z dniem 15 października moratorium bankowe będzie ostatecznie cofnięte.

Z WYDAWNICTW

(w) **Biuletyn Polskiej Izby Handlowej w Charbinie.** Doszedł nas 3-ci numer Biuletynu Polskiej Izby Handlowej w Charbinie. Ostatni zeszyt tego pożytecznego wydawnictwa zawiera w języku polskim artykuł o sytuacji gospodarczej i politycznej Mandżurji, rozważania, poparte cyframi danymi na temat zagadnienia, czy grozi nam utrata mandżurskiego rynku zbytu. Ciekawą jest informacja o sposobach metody propagandy przemysłu czesko-słowackiego na Dalekim Wschodzie. Oprócz działu, redagowanego w języku polskim, spotykamy się tam z działem, redagowanym w języku angielskim, w którym podana jest charakterystyka sytuacji przemysłu i handlu zagranicznego Polski w 1932 r., zobrazowanie koniunktury przemysłów żelaznego, stalowego oraz cynkowego w Polsce. Szereg ogłoszeń firm polskich oraz przedsiębiorstw kupieckich w Mandżurji, zajmujących się importem i eksportem uzupełnia ostatni zeszyt tego wydawnictwa.

Bekony. W Londynie na rynku bekony w dniu 30. 6. oficjalnie notowano w granicach za cwt. w sh: duńskie 50 — 56; holenderskie 45 — 53; polskie 41 — 47; ubój bekony duńskiego wyniósł 138.000; zmniejszył się w porównaniu z ub. tygodniem o 7.000. Ceny bekony polskiego zmniejszyły o 2 — 5 sh.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Jutro wielkie wyścigi motocyklowe w Poznaniu

Ostrożnie na ulicach!

Największym wydarzeniem sportowym sezonu motocyklowego są jutrzejsze wyścigi motocyklowe o wielką nagrodę i mistrzostwa Polski. Zaroi się w Poznaniu od setek motocykli i samochodów, przybywających z całej Polski. Dla Poznania jest to wielkie wydarzenie, które zainteresuje niewątpliwie całą publiczność naszego miasta, a nie tylko miłośników sportu.

Wobec wzmożonego ruchu ulicznego, do publiczności zanosi się apel, aby w dobrze zrozumianym interesie własnym nie przeszkadzała zachowaniem swym na ulicy pojazdom mechanicznym. Szczególniej przestrzec należy publiczność przed niebezpieczeń-

stwem ze strony pojazdów podczas wyścigów.

Trasa wyścigów motocyklowych wiedzie przez zamieszkałą dzielnicę Winar i częściowo zamieszkałe Naramowice. Wobec tego, że podczas wyścigów szosa będzie policyjnie zamknięta, wszelka komunikacja, nawet piesza, będzie na tym odcinku zabroniona. Szczególniej należy ostrzec młodzież, aby w ciekawości swej nie przebiegała jezdni, gdyż wobec maksymalnej szybkości pojazdów, zbyt łatwo może narazić nie tylko swoje życie i zdrowie, ale także nieprzygotowanych na tego rodzaju niespodzianki zawodników. (kl.)

Warta wyrzuca swe ofiary

Wczoraj wyłowione zostały z Warty zwłoki trzech młodzieńców, którzy, o czym pisaliśmy w czwartkowym numerze naszego pisma, znaleźli śmierć w nurtach Warty w okolicy Puszczykowa. Są to zwłoki J. Nowickiego, H. Paula i M. Chmielewskiego z Poznania. Jedne zwłoki wydobył przewoźny w Czapurach, drugie rybacy w Wiorach, a trzecie personel p. Pawlaka w pobliżu Puszczykowa. Wczoraj jeszcze powiadomione zostały o wyłowieniu zwłok władze policyjne i prokuratura. (z)

Skazanie recydywisty

Franciszka Groń, z zawodu hafciarzka, jest nałogową przestępczynią. Ostatnio przybyła do Poznania z Fordonia, gdzie za dokonaną kradzież odsiedziała karę ciężkiego więzienia przez jeden rok. Tu od razu zawarła znajomość z p. Marją Klupieć, u której też zamieszkała.

Gdy tylko nadarzyła się odpowiednia okazja, skradła z bufetu 70 zł i śpiesznie opuściła gościnne progi p. K. W mieście w dalszym ciągu wiodła życie pełne przestępstw, aż wreszcie dostała się w ręce policji. I znowu powędrowała do aresztu śledczego, a następnie stanęła przed sądem. P. Groń przyznała się do wszystkich przestępstw, jakie zarzuca jej akt oskarżenia i zasądzona została na 4 miesiące i 10 dni więzienia. Po odcierpieniu tej kary, Groń zostanie odesłana do domu pracy w Bojanowie, gdzie przesiedzi dalsze pół roku.

KALENDARZYK

Sobota, 2 lipca 1932.

Słońce: wschód 3,34; — zachód 20,18; — długość dnia 16 godz. 44 min.

Księżyc: wschód 1,25; — zachód 19,56; — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 22 st. C., pochmurno, wiatr południowo-zachodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 748 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 30 st. C., najniższa + 17 st. C.

Kal. rzk.: Nar. N. M. P.; jutro Heljodor B. Kal. słow.: Ojcomi!; jutro Miłostaw.

OSOBISTE

— * Z Uniwersytetu Poznańskiego. — Dyplom i tytuł magistra praw uzyskał p. Jan Stanisław Sacha z Wojnicza w woj. krakowskim.

Stopień magistra farmacji uzyskały pp.: Eugenja Denglówna z Gostynina w wojew. warszawskim, oraz Klara Pikówna z Krobi w wojew. poznańskim.

Stopień inżyniera rolnictwa uzyskał pp.: Stanisław Sotowski z Saratowa (Rosja), Zbigniew Kazimierz Kaczkowski z Sieradza w wojew. łódzkiem oraz Bogdan Józef Czarniecki z Pleszewa w wojew. poznańskim.

Stopień inżyniera leśnictwa uzyskał p. Paweł Schulz z Dziemian w wojew. pomorskim.

Dyplom magistra wych. fizycznego uzyskał pp.: Emanuel Szczygieł z Czernewic, Lucjan Lange z Proszyn, Felicia Koperska z Czeszochowy, Janina Wanda Denglówna z Gostynina, Magdalena Zambierka z Częstochowy, Seweryn Ługowski z Warszawy, dr. Feliks Kamiński z Klettendorf pod Wrocławiem, oraz Oskar Zawrocki z Bradówki ziem. kijowskiej.

Dyplom lekarza uzyskał p. Jan Szydzik z Grudziądza.

W poniedziałek, 27 czerwca br. odbyła się w gabinecie rektorskim uroczysta promocja p. Zenona Kosidrowskiego z Inowrocławia na doktora filozofji.

— * Tow. gimn. „Sokół” Poznań VII Śródką urządziła w niedzielę, 3 bm. zabawę w ogrodzie starostwieckim. Na miejscu różne gry i ćwiczenia gimnastyczne.

— * „Sokół” Poznań VIII Śródką. W niedzielę, 3 bm. zbiórka wszystkich członków o godz. 13,45 przy ulicy Bydgoskiej, celem udziału w pochodzie.

WYSTAWY

— * Z Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych. W salonie Tow. przy pl. Wolności 13 mieści się obecnie wystawa przemysłu ludowego oraz dwie kolekcje obrazów: Józefa Wodźńskiego i Witolda Tomaszewskiego. Obok tego wystawa bieżąca, w której udział biorą: Augustynowicz, Graczyński, Maszkowski, Nehring i Ossecki. Salon otwarty w dniu powszednim od godz. 11 do 17, w niedzielę i święta od godz. 12—15. Cena biletu wstępu 1 zł, dla młodzieży kształcącej się 50 gr.

— * Tow. gimn. „Sokół” Poznań VI. Św. Łazarz wzywa swych druhów do udziału w uroczystości Tow. Przemysłowców „Kościszko” w dniu 3 bm. Zbiórka druhów o godz. 7,30 przy ul. Marsz. Focha nr. 146. Wspólne zwiedzenie wystawy plakatów 3 bm; zbiórka o godz. 10,30 przy pomniku Kościuszki.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * Szkoła św. Kazimierza przy ulicy Fabrycznej 34 urządziła w poniedziałek, 4 bm. w ogrodzie „Columbia” przy Drodze Dębińskiej wielką zabawę dla dzieci, na którą się jak najuprzejmiej zaprasza rodziców oraz dzieci. W programie rozmaite gry o fanty i występy dzieci przedszkolnych. Czysty zysk przeznacza się na dalsze podtrzymanie szkolki. Wymarsz z orkiestrą firmy H. Cegielski o godz. 2 popoł. z ulicy Fabrycznej 34.

— * Okręgowe Koło Związku Inwalidów Wojennych R. P. urządziła w niedzielę, 3 bm. wielki festyn ludowy w ogrodzie Bractwa Kurkowego w Szelagu. W ogrodzie przewidziane są różne imprezy jak: strzelanie do tarczy, loteria fantowa, kulanie w kregle itp. Czysty zysk przeznacza się na doraźną pomoc dla bezrobotnych inwalidów i wdów.

— * Rozkosz wśród najmniejszych. — Ochronka farna urządziła w poniedziałek, 4 bm. wycieczkę dzieci z ochronki na boisko Sokoła. Na miejscu będzie dużo miłych niespodzianek, jak np. kosz szczęcia, wędka, popisy dzieci itd. Wymarsz z orkiestrą nastąpi o godz. 2 popołudniu z Nowego Rynku. Wstęp na boisko — wolny. Na wycieczkę z najmniejszymi zaprasza się wszystkich rodziców i szczerych przyjaciół dzieci.

— * Latowa impreza milusińskich. — Szkoła pod wezw. św. Anioła Stróża na Wildzie urządziła w jutrzejszą niedzielę swą doroczną wycieczkę do ogrodu „Columbia” przy Drodze Dębińskiej. Wymarsz z orkiestrą o godz. 2,30 po południu ze szkolki przy placu Bergera. Na miejscu rozmaite gry o premie dla młodszych i starszych oraz popisy dżiatwy. O liczny udział obywateli w tej dziecięcej imprezie uprasza Komitet opieki nad Szkołą.

— * Francuskie Biuro Uniwersyteckie w Poznaniu, ul. Sew. Mielżyńskiego 26-27 od 1 bm. jest otwarte dla interesentów na czas wakacji uniwersyteckich tylko we wtorki i czwartki między godz. 10—13.

— * Stow. Dzieciactwa Pana Jezusa przy parafji Bożego Ciała urządziła zabawę w ogrodzie „Columbia” przy Drodze Dębińskiej. Wymarsz barwnego pochodu dziecięcego o godz. 15 z dziedzińca kościelnego, ul. Strzelecka. Czysty zysk przeznacza się na cele misyjne.

— * Wenta parafjalna w Zabikowie odbędzie się 3 bm. o godz. 14 w lokalach i ogrodzie p. Szukały oraz na boisku P. W.

KRATKI SĄDOWE

Kalumniator z „Veraxu” — Z Łodzi do Drawskiego Młyna Skazanie szofera

Sąd grodzki rozpatrywał sprawę Józefa Ujejskiego, który w piśmie „Verax” dopuścił się obrazy na osobie p. Siedlaczkowej. Rozprawa ze względu na drastyczne tło, toczyła się przy drzwiach zamkniętych. Ujejski zasądzony został na 3 miesiące więzienia z 185 i 186 k. k. (zniewaga).

Rozprawę prowadził sędzia M. Pa-szkiewicz. (z)

Ukrainiec Dymitr Jarowan z Kutna oraz Żydzi Łódzcy Szmul Miszkutyn i Amchin Szulimowicz postanowili odbyć podróż koleją „na gapę”. W Łodzi wykupili bilet tylko do następnej stacji, a dojechali do Kutna. Podróż się udała — więc w Kutnie tak samo wykupili bilety tylko do Koła, co również się udało. W ten oszukańczy i pomyślny sposób trójka dostała się do Poznania. Za namową Jarowana ukryli się wszyscy w budce kolejowej, a potem, nie wykupiwszy w Poznaniu wogóle biletów, dojechali aż do Drawskiego Młyna. Tu jednak wyprawa się

Uczucie przepełnienia, nieprawidłowa fermentacja w jelitach, uczucie pełności i wzdęcia w wątrobie, zastoinę żółci, bóle w bokach, ucisk w piersiach i bicie serca usuwa użycie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”, zmniejszając zbytnie przekrwienie mózgu, ucisk w oczach, sercu i płucach. Zadać w aptekach i drog. nw 4134

F. Dojazd do Zabikowa autobusami z placu Drwęskiego.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Wstępne do Ogrodu Zoologicznego w jutrzejszą niedzielę jest obniżone na połowę, mianowicie kosztuje 50 groszy od osoby, a dla dzieci po 25 groszy.

— * Z ruchu T. C. L. na Chwaliszewie. W piątek, 24 czerwca odbyło się na Chwaliszewie zebranie T. C. L., na którym referat oświatowy wygłosił p. dr. Leon Bochenek. W dyskusji, jaka się następnie rozwinęła, stwierdzono potrzebę powiększenia biblioteki T. C. L., która liczy obecnie tylko 300 tomów. Od roku mieści się biblioteka w domu p. Stan. Piotrowskiego przy ul. Chwaliszewo 49, który bezinteresownie lokal na ten cel przeznaczył. Biblioteka otwarta codziennie od godz. 9 do 13 i od 15 do 18. Zebrani wybrali tymczasowy komitet, który ma się zająć wypełnieniem powziętych uchwał oraz przygotowaniem wiece oświatowego. W skład komitetu weszli: przewodniczący — Piotrowski Stan., Chwaliszewo 49, sekretarz — Both Leon, ul. Warszawska 7, skarbnik — Mikołajewski Kazimierz, Piekary nr. 9, bibliotekarz — Żurawski Marjan, ul. Podgórna 9.

— * T. C. L. na Winarach. W sobotę, dnia 25 bm. o godz. 19,30 odbył się wiec oświatowy, połączony z zebraniem konstytucyjnym na salce „Sokoła”. Z ramienia zarządu głównego przybył p. dr. Bochenek, wygłaszając aktualny referat n. t. „Niemcy a Polska w świetle ostatnich wydarzeń”. Następnie tymczasowemu komitetowi udzielono absolutorium, poczem nastąpił wybór nowego zarządu, w skład którego weszli pp.: Knypiński Antoni — prezes, Wróciński Hieronim — sekretarz, Zieliński Edward — bibliotekarz i Kozak Władysław — skarbnik. W skład ławników weszli pp.: Deżor Bolesław, rektor Świebocki, Bongier i Skibiński. Do komisji rewizyjnej powołani zostali pp. Kędziara Adam, Grzybek i Ławniczak Stanisław. Jako delegaci do Komitetu Zjednoczonych Towarzystw w Winarach wybrani zostali pp. Gieda Franciszek i Radolak Antoni.

— * Przebieg pogody w miesiącu czerwcu podług obserwacji na stacjach Uniwersytetu Poznańskiego. Ubiegły miesiąc czerwiec był bardzo chłodny i pochmurny. Temperatura powietrza wahała się w Poznaniu od 6 do 29 stopni Celsjusza, średnio zaś wyniosła 15,5 stopni i wypadła aż o 1,7 stopnia za niską. Deszcze padały często, lecz z wyjątkiem jednej cięższej ulewy niezbyt obficie i przyniosły w 16 dobach ogółem 58 milimetrów wody, co stanowi 104 procentów normalnej ilości opadu w czerwcu. Słońce świeciło ogółem 214 godzin, czyli przez 86 procentów zwykłego czasu usłonecznienia w tym miesiącu. W obserwacjach meteorologicznych w Gołecinie temperatura powietrza była średnio o 0,7 stopnia niższa, aniżeli w mieście. Dni z upałem zdarzyło się 2 (norma 6). Burze przeciągały jeden raz (norma 5).

— * Wycieczka morska kupców. W dniu 1 bm. wypłynęła na statku „Żegluga Polskiej” wycieczka kupców importerów eksporterów z Poznańskiego i Pomorza, udająca się do Belgji i Holandji. Wycieczka organizowana jest w ścisłym porozumieniu się z konsulem generalnym

KRATKI SĄDOWE

Kalumniator z „Veraxu” — Z Łodzi do Drawskiego Młyna Skazanie szofera

skończyła tragicznie, bowiem cała trójka znalazła się w więzieniu. Strata, jaką przez niewykupienie biletów poniosła P. K. P. wynosiła 114,40 zł.

Pomysłowi podróżni znaleźli się w Poznaniu przed sądem, który wymierzył każdemu po 3 tygodnie więzienia.

O północy posuwał się samochodem ul. Fr. Ratajczaka w kierunku św. Marcina szofer W. Biazysk. Tuż przy strzelnicy małokalibrowej, wskutek nieostrożności Biazyska, który swego samochodu nie zachamował, powstało zderzenie z drugim samochodem. Rozbiły się szyby, a pasażer odniósł lżejsze obrażenia. Sprawa znalazła swój epilog w sądzie okręgowym. Wobec uniewinnienia Biazyska, prokurator zgłosił apelację i wczoraj sprawę ponownie badał Sąd Apelacyjny.

Biazysk za niedbalstwo zasądzony został z 230 k. k. na 2 miesiące więzienia, przy czym karę warunkowo odroczone na 5 lat. (dob.)

Polski w Antwerpii i Rotterdamie. Wycieczką kieruje redaktor „Kupca — Świata Kupieckiego”, p. Leszek Gustowski. — Łącznie z pobytom wycieczki w Rotterdamie zaproszony został p. Leszek Gustowski przez Królewsko-Holenderskie Towarzystwo Geograficzne do wygłoszenia odczytu w wyższej szkole handlowej w Rotterdamie n. t. „Polen und das Meer”. Dnia 7 lipca przyjęta będzie wycieczka przez posła Rzeczypospolitej w Hadze, p. min. Babińskiego. Łącznie z zaprowadzeniem regularnej linii okrętowej Gdynia-Antwerpja-Rotterdam należy z radością powitać fakt zainteresowania się kupiectwa naszego bezpośrednim nawiązaniem wzgl. zacienieniem stosunków handlowych z tak ważnym rynkiem, jaki przedstawia Belgja i Holandja.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Pociąg przejechał śpiącego na torze.** Na torze kolejowym między Granowem a Grodziskiem pociąg osobowy przejechał na śmierć 8-letniego Stanisława Czubowa z Kubaczyna w pow. nowotomyskim. Chłopiec był strudzony pracą i w drodze powrotnej do domu położył się na torze kolejowym, by wypocząć. Zasnął jednak i we śnie zginął tragicznie. (kl.)

— **Śmierć dziecka pod kołami wozu.** W Paproci w pow. nowotomyskim robotnik Jan Weiss przejechał wozem 2-letnią Rut Meissnerównę. Dziecko poniosło na miejscu śmierć. (kl.)

— **Samobójstwo rolnika.** W Trzemesznie w pow. krotoszyńskim powiesił się 26-letni rolnik Marjan Lejda. Powód rozpaczliwego kroku nie jest ustalony. (kl.)

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **Grodzisk.** (Samobójstwo z rozpacz.) W dniu 29 ub. mies. wieczorem popełniła samobójstwo we własnym mieszkaniu przez powieszenie się żona robotnika szosowego Kw. Powodem samobójstwa była rozpacz po stracie syna, który w tym samym dniu rano zmarł.

— **(Z Ochot. Straży Pożarnej.)** W niedzielę odbyły się zawody Ochotniczych Straży Pożarnych okręgu III, do którego należą również Ochotn. Straż Pożarna z Grodziska. W zawodach uzyskali: I nagrodę w grupie 2-giej Kościan, II nagrodę w grupie 2 Grodzisk, I nagrodę w grupie 4-tej drużyna harcerska przy Ochotn. Straży Pożarnej z Grodziska.

— **(Poświęcenie pomnika.)** Dnia 10 bm. odbył się poświęcenie pomnika poległych powstańców z roku 1848, spoczywających na cmentarzu przy kościele św. Ducha. Uroczystość ta będzie połączona z 10-leciem założenia Tow. Powstańców i Wojaków.

— **(Podziękowanie.)** Tow. Pań św. Wincentego a Paulo wydało na biedne dzieci przysługujące do pierwszej komunji św. 812,66 zł. Two, dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do zebrania tej sumy.

— **Gniezno.** (Nieudane lato-rośle.) P. Piotr Zieleziński, państw. insp. bud., prosi nas o zaznaczenie, że nie jest spokrewniony z wymienionym w notatce dnia 25 czerwca r. b. Kazimierzem Zielińskim.

— **Inowrocław.** Szesnastoletni Franciszek Tomczak skradł swą matkę, zam. w Inowrocławiu przy ul. Św. Krzyszkiej, 6000 złotych i fruwał w świat wraz z kolegą w poszukiwaniu awanturniczych przygód. Stroskana matka wyszła za pomocą Policji Państw. poszukiwania za zbiegłym synkiem i pieniądze, których brak jako kupowa odezwa bardzo dotkliwie.

— **(Samobójstwo czy morderstwo?)** W Gaskach w pow. inowrocławskim zginął 21-letni Janiak od wystrzału rewolwerowego w pierś. Najpierw mówiono, że popełnił samobójstwo. Zastanawia jednak, że przy denacnie nie znaleziono rewolweru, wskutek czego możnaby podejrzewać zbrodnię. Sekcja zwłok nie rozwiała tych wątpliwości. Policja Państw. wszczęła w tej sprawie dochodzenia.

— **(Pożar.)** W Orliowie pow. inowrocławskiego spaliła się stodoła, należąca do Fryderyka Drehera. Wraz z nią spłonęło zboże i maszyny rolnicze. Pogorzelec ocenia szkody na 30 000 złotych. Przyczyna pożaru dotychczas nie jest stwierdzona.

— **(Nowy duszpasterz.)** W nowej parafii matewskiej został mianowany proboszczem ks. Dąbrowski z Bydgoszczy. Dotychczas zarządza parafią ks. prepozyt Jaskowski z Inowrocławia.

— **(Krwawa bójka na noże.)** W Żelechlinie w pow. inowrocławskim we wtorek, 28 ub. mies. powstała między trzema robotnikami Franciszkiem Starobratem, Wojciechem Zietarą i Antonim Olejniczką niezwykle zacięta bójka na noże, rzekomo o dziewczynę. Wynik jest bardzo tragiczny, gdyż Starobrat dogorywa w szpitalu powiatowym w Inowrocławiu, a dwaj jego towarzysze również znaleźli tam przytulek, odnosząc więcej lub mniej ciężkie rany. Pierwszej pomocy na miejscu wypadku udzielił im p. dr. Sikorski z Inowrocławia.

— **Janowiec.** (Przymicie.) We wtorek złożył pierwszą ofiarę mszy św. w tut. kościele parafjalnym ks. Mazalon, pochodzący ze znanej rodziny, posiadający w pobliżu miasteczka większe gospodarstwo rolne.

KRONIKA POLICYJNA

— **Płynne mydło przedmiotem oszustwa.** Od pewnego czasu na terenie miasta Poznania, także i w okolicy, pojawił się pewien osobnik, przedstawiający się jako zastępca firmy „Aura” w Warszawie i przyjmował zamówienia na płynne mydło i aparaty do tego rodzaju mydeł oraz proszki. Jak się okazało, był to niejaki Marjan Włodziński z Gorlic, który wogóle nie miał upoważnienia do reprezentowania wspomnianej firmy, a otrzymywane zaliczki zużywał dla siebie. Prowadzący dalsze dochodzenia w tej sprawie wydział śledczy policji poznańskiej przy pl. Wolności wzywa ewentualnych poszkodowanych do złożenia zeznań. (kl.)

— **Ujęcie notorycznych włamywaczy.** W dochodzeniach, prowadzonych w sprawie włamania do mieszkania p. Olejniczaka przy W. Garbarach 36 policja ujawniła sprawców tej kradzieży. Są nimi trzej notoryczni włamywacze: 33-letni Stanisław Olszewski (Tylne Chwaliszewo 26), karany już kilkakrotnie przez sądy za kradzieże i włamania, drugi z tej szajki 30-letni Kazimierz Kucharski (ul. Woźna 7) był już za kradzież zasadzony, a 25-letni Stefan Krusicki (Długa 14) karany był już kilkakrotnie za napady rabunkowe i kradzieże. Trójkę włamywaczy oddawiono do więzienia sądowego. (kl.)

JARMARKI

— **Krzywiń.** Jarmark na konie, bydło, trzodę chlewną i towary kramne odbędzie się w środę, dnia 6 bm.

— **Pleszew.** W dniu 7 bm. odbędzie się w mieście Pleszewie jarmark na bydło i konie.

— **(Postrzelony.)** Do ogrodu rolnika Galemby wszedł 18-letni Cz. Przybył w zamiarze kradzieży truskawek. Galebba spostrzegłszy P. strzelił do niego dwukrotnie z rewolweru i zranił go w ikro lewej nogi. Sprawą zajęła się miejscowa policja.

— **(15-lecie.)** Tutejsza drużyna harcerska im. Leszka Białego obchodziła w niedzielę uroczystość 15-lecia. W sobotę już zjeżdżali zaproszone drużyny harcerskie i rozbiły namioty w lasku miejskim. Uroczystość wieczorem ognisko obiegali tłumy publiczności. Drugi dzień zaczęto od wystąpienia mszy, poczem odbyła się defilada. W obozie odbyła się akademja wśród uroczystego nastroju, której przewodniczył prezes Związku Koła Przyjaciół Harcerzy na Janowiec, p. K. Tybiszewski. Uroczystości zakończono złożeniem przyrzeczenia przez 30 nowych harcerzy.

— **Kobylin.** (Wycieczka.) W niedzielę, 19 bm. Obóz Wielkiej Polski. Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej, Chór Kościelny „Jutrzenka”, Tow. Powstańców i Wojaków urządziły wycieczkę do pobliskiego lasu, gdzie przy dźwiękach orkiestry dętej i mandolin bawiono się do późnego wieczoru.

— **(Z Chóru Kościelnego „Jutrzenka”)** W środę, 22 bm. odbyło się na salce p. Gryczyńskiej uroczyste zebranie Chóru Kościelnego „Jutrzenka”. Po sprawozdaniach sekretarza, bibliotekarki i skarbniczki, p. Jan Galdyński, organista przy kościele farnym, złożył urząd prezesa i dyrygenta. Czynności prezesa pełnić będzie wiceprezes p. Szymura. Nowym dyrygentem został p. Leczykiewicz St. Potem ks. dziekan Zalewski zęgnął w imieniu parafji i chóru dyrygenta, który opuścił miasto, aby objąć funkcję organisty i dyrygenta przy kościele farnym w Inowrocławiu. P. Galdyński wygłosił wzruszony przemowę pożegnalną. W dowód wdzięczności i przywiązania chór wręczył p. Galdyńskiemu upominek i bukiet róż, poczem odśpiewano pieśń pożegnalną kompozycji p. Szymury pod batutą p. Walińskiego Jana. W imieniu O. W. P. zęgnął p. G. kierownik placówki p. Gajowczyk Ign.

— **(Nie udało się.)** Do składu kupca p. J. Chudego przy ul. Długiej 83 weszło kilka cyganek i skradło dwie sztuki towaru. Dzięki posterunkowemu p. Borysiakowi, odebrano im skradziony towar.

— **Ostrów.** („Przebudzenie”) W tych dniach ukazał się pierwszy numer narodowego dwutygodnika „Przebudzenie”, wydawanego przez ludzi, skupiających się dokoła Obozu Wielkiej Polski. Z artykułu wstępnego pierwszego numeru wynika, że wydawcom chodzi głównie o wyłonienie walki na terenie gospodarczym. — Zważywszy ekspansję gospodarczą żydostwa kaliskiego i słabą odporność tutejszego społeczeństwa, ukazanie się tego rodzaju czasopisma uważamy za objaw bardzo dodatni, zasługujący na poparcie tem bardziej, że wysiłku podjęli się ludzie ofiarni, bez zasobów i subwencji, o własnych siłach. Takiego pisma niezależnego brak było dotąd w Ostrowie.

— **(Jeszcze o wypadkach kaliskich.)** — Wypadki na zjeździe O. W. P. w Kaliszu są w dalszym ciągu przedmiotem powszechnego zainteresowania. Dowodem wielkiej sympatji społeczeństwa ostrowskiego do O. W. P. jest m. in. znamieny fakt, że na konto placówki ostrowskiej O. W. P. wpłynęło bezpośrednio po wypadkach kaliskich 343 zł z przeznaczeniem na zakup „jasnych koszul” obozowych dla bezrobotnych.

W uzupełnieniu dotychczas podanych przez nas wiadomości należy dodać, że prócz pp. Rzekieckiego, kontrolera rejono-

wego O. W. P. Kaczyńskiego — kierownika placówki ostrowskiej O. W. P. i Wrobleńskiego — prezesa Stronnictwa Narod., zawieranie do stawienia się na policję otrzymał również znany działacz p. Stawicki. Mimo tych przeszkód wszyscy „zawezwani” byli obecni w Kaliszu. — P. Kaczyńskiego, jak już pisaliśmy, przetrzymano w urzędzie śledczym aż 7 godzin. Przesłuchiwał go urzędnik śledczy p. Klimmek. „Przesłuchanie”, które trwało 7 godzin, polegało na tem, że p. Klimmek prowadził „rozmówki” z p. Kaczyńskim. O co właściwie chodziło urzędnikowi śledczemu, o tem p. Kaczyński nie dowie się chyba nigdy. Tego się trzeba domyśleć! — (To było do przewidzenia.) Jak się dowiadujemy, adw. Podejma został mianowany notariuszem. Kto zna stosunki ostrowskie i rolę adw. Podejmy w „sanacji”, ten się tym awansem nie zdziwi na pewno.

— **(Ze Związku Podoficerów rez.)** — Związek Podoficerów Rez. Z. Z. Rz. P. urządził w ubiegłą niedzielę swe tradycyjne strzelanie o tytuł mistrza i podmistrzów Koła. O godz. 11 wyruszone przy dźwiękach orkiestry kolejowej w asyście delegacji różnych towarzystw ulicami miasta na nową strzelnicę Bractwa Kurkowego w Krepie. Na wstępie nastąpiło oddanie strzałów honorowych. Po uroczystościach wstępnych przystąpiono do strzelania o tytuł mistrza i podmistrzów Koła, o żeton dla członków i gości i o nagrody z broni małokalibrowej. Gości w ogrodzie zebrało się bardzo dużo, to też bawiono się ochoczko do późnego wieczora. O godz. 21 nastąpiła proklamacja mistrza i podmistrzów Koła przez delegata Związku z Poznania p. Promińskiego. Tytuł mistrza na r. 1932-33 zdobył p. Kobza Walenty, uzyskując 50 punktów, I podmistrzem został p. Kwieciński na 49 punktów, II podmistrzem p. Zawadzki na 48 punktów. — Po skończeniu uroczystości odprowadzono mistrza w asyście podmistrzów do domu.

— **(Z Bractwa Kurkowego.)** W tegorocznym strzelaniu tytuł „króla” uzyskał p. J. Wojciechowski, tytuł I rycerza p. Edmund Grossek, II rycerza p. Marjan Światalski. Bractwo Kurkowe istnieje w Ostrowie od roku 1730. W roku 1867 pobudowano strzelnicę przy ulicy Raszkowskiej. Nową strzelnicę pobudowano w roku 1930. (J. W.)

— **Szamotuły.** (Kradzieże.) W nocy na 24 bm. skradziono z kiosku p. Jana Kempki tytonie i czekoladę wartości 250 złotych. Do kupca Aleksandra Gersmana włamali się złodzieje i zabrali brzytwy, maszynki do strzyżenia włosów, noże widelce itd., wartości 600 złotych. — P. Janowi Pawłowskiemu w Piaskowie skradziono 30 kur, postawiając na miejscu wszystkie ukrecone lby. — Gospodarzowi p. Jakóbowi Boniakowi z Popowa skradli nieznani sprawcy z 100 kartofli, 20 próżnych worków, 60 mtr. liny do wieszania bielizny, płachtę żniwną, razem wartości około 200 złotych.

— **(Akcja katolicka.)** Dnia 24 bm. odbyło się w „Ognisku” pod przewodnictwem ks. dziekana Kaźmierskiego zebranie organizacyjne akcji katolickiej. Po przedstawieniu przez ks. dziekana celu akcji, utworzono komitet, w skład którego wchodzi pp. insp. szkolny Wasowicz — prezes, ks. dziekan Kaźmierski, Szufiak, Koputowa, Białkowski, Kmiecikówna, Golaszewski, hr. Mycielska, kier. szkoły Nowicka, Skapska, dyr. Białasik, red. Wachowiak, Graszewicz i Antczak. (sc.)

— **Września.** (Z Klubu Tennisowego.) Magistrat zgodził się na przeniesienie kortu tenisowych z dotychczasowego niewygodnego miejsca przy boisku sportowemu na teren parku miejskiego. Otwarcie nowego kortu nastąpiło w niedzielę, dnia 19 bm. Klub liczy 40 członków. W dniu otwarcia odbyły się gry pokazowe i koncert wobec licznie zebranej publiczności.

— **Zbąszyń.** (Poświęcenie pomnika Serca Jez.) W niedzielę, 26 bm. przystępowało przed południem przeszło 250 dzieci parafji tutejszej do I. Komunii św. Po południu odbyło się uroczyste poświęcenie pomnika Serca Jezusowego, postawionego przez parafjalną Ligę Katolicką na placu przy ul. 17 Stycznia. Odbyło się najprzód nabożeństwo, poczem wyruszył olbrzymi pochód do pomnika. W pochodzie tym wzięły udział wszystkie bractwa i towarzystwa kościelne oraz towarzystwa świeckie ze sztafarami i delegacjami. — U stóp pomnika przeczytał ks. dziekan Piotka akt erekcyjny, dot. ufundowania pomnika. Akt ten wmurowano w puszczy blaszanej do wnętrza pomnika. Następnie ks. dziekan Piotka w asyście duchowieństwa poświęcił pomnik, poczem wygłosił dłuższe przemówienie. Pomnik

przedstawia się dość okazale. Wykonała go firma Granit w Poznaniu. Figurę wykonano w w pracowni Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu, zaś dalsze prace wykonali miejscowi rzemieślnicy i pracownicy. Koszta pomnika tego wyniosły będą około 4000 zł, z czego 2800 zł pokryto już dobrowolnymi składkami.

— **(Z kościoła parafjalnego.)** W najbliższym czasie umieszczony zostanie po gruntownej renowacji przez prof. Rutkowskiego w Poznaniu obraz Matki Boskiej, w lewym bocznym ołtarzu kościoła. Jest to obraz dość dużej wartości, dość starożytny, przedtem niedoceniony i dopiero w roku ubiegłym przy renowacji kościoła stwierdzono, że jest to dość cenny zabytek sztuki kościelnej.

— **(Zjazd kół śpiewackich.)** W niedzielę, dnia 3 lipca rb. odbędzie się zjazd kół śpiewaczych okręgu XIII, z następującym programem. O godz. 10 zbiórka na dworcze wszystkich śpiewaków, poczem odmarsz na nabożeństwo. Następnie wyruszą do strzelnicy, gdzie odbędzie się uroczyste otwarcie zjazdu i konkursy konkursowe. Po południu koncert z występami śpiewaczami w ogrodzie strzelnicy, a wieczorem zabawa na sali.

— **Zduny.** (Wiec.) W dniu 26 bm. odbył się wiec protestacyjny przeciwko zakusom niemieckim na całość granic zachodnich. W świetnym przemówieniu p. prof. Magiera wyjaśnił zebranymi dążenia hitlerowskich Niemiec do odebrania Pomorza, Śląska i Poznańskiego; następnie przemawiał p. Rogowski. Obecni uchwalili rezolucję, którą podpisały wszystkie stowarzyszenia miejscowe. Na końcu odśpiewano „Rotę”.

Z Pomorza

— **Grudziądz.** (Nagła śmierć.) Na udar serca zmarł w Grupie Włocławian Tyart, „starszy” sekty Menonitów gminy Grupa-Lubień-Matawy, której od 35 lat jako lalek był kaznodzieją (menonicy bowiem nie uznają stanu duchownych). — Przed kilku laty zmarłemu amputowano jedną nogę, a obecnie ukazała się konieczność odjęcia drugiej nogi, lecz śmierć zastraszyla go przed bolesną operacją. — Menonici sprowadzili się przed wielu laty z Holandji do Polski, osiedlając się na nizinach nadwiślańskich. (x.)

— **Starogard.** (Ułaskawienie.) Sze-regowiec Szysz z 2 pułku szwoleżerów w Starogardzie został skazany przez sąd wojskowy w Toruniu za zbrodnię szpiegostwa na śmierć przez rozstrzelanie. P. Prezydent Rzeczypospolitej, korzystając z prawa łaski, zamienił skazanemu karę śmierci na 15-letnie ciężkie więzienie.

— **(Ujęcie herszta szajki.)** Policja arestowała 2 bandytów, którzy razem z 3 innymi dokonali w maskach napadu na mieszkanie Muellera w Linowcu. Wśród arestowanych jest i herszt bandy, niejaki Nowicki z Kokošków.

— **(Echa zabójstwa sołtysa.)** Szwec Bieliński, który w Rywałdzie pod Starogardem zabił wystrzałem z rewolweru sołtysa Kłosa, został odtransportowany z zakładu psychiatrycznego w Kocborowie do więzienia w Starogardzie. Bieliński, który symulował warjatę, jest podobno całkiem poczytalny. (as.)

— **Toruń.** (Osobiste.) W Toruniu w kościele św. Jana pobjęgowany został związek małżeński pomiędzy p. Bogną Steinbornówną, córką pp. dr. Steinbornów z Torunia, znanych ze swej działalności społecznej, a p. Zygmunt Waleckim, prokuratorem z Torunia. Ślubu udzielił młodej parze brat pana młodego w asyście ks. prał. Wyśińskiego i trzech innych księży. Młodej parze składamy serdeczne życzenia.

Z Kaliskiego

— **Zagórz.** (Osobiste.) W Zasadzi. Władysław Andrzejczak (lat 22 po odsiedzeniu dwu lat i ośmiu miesięcy kary więziennej we Wronkach, przybył do m. Zagórzowa i zorganizował tutaj bandę złodziejską, do której składu prócz samego organizatora należeli Stan Hibner (lat 42), Zygmunt (lat 19) i Wacław (lat 18) Andrzejczakowie i Bron. Bak (lat 26), wszyscy bezrobotni. Popelnili oni w ostatnim czasie kilka kradzieży z włamaniem w Zagórzowie i okolicy. W dniu 27 czerwca rb. odpowiadali oni za popełnione przestępstwa przed sądem, który w czterech wypadkach kradzieży wymierzył organizatorowi bandy W. A. dwa lata i cztery miesiące więzienia. Hibner z czterech wyroków dostał 2 lata i miesiąc, Zygmunt A. rok i 3 mies., Wacław A. 6 miesięcy i Bak 3 miesiące więzienia.

Z Kalisza

Konfiskata „A. B. C.” kaliskiego — Sąd doraźny nad Pacholką i tow. — Kradzież 10 tys. złotych

Kalisz, 1 lipca.
Za zamieszczenie obszernego sprawozdania ze zjazdu O. W. P. w Kaliszu ze szczegółowym omówieniem zajęć, spowodowanego przez policję kaliską w dniu 29 czerwca r. b., przez starostwo tutejsze został zajęty 186 numer „ABC” kaliskiego.

W dniu 12 lipca r. b. odbędzie się w kaliskim sądzie okręgowym pierwszy w naszym mieście sąd doraźny

nad schwytanymi bandytami: Józefem Pacholkiem vel Janem Góra, Kazimierzem Pacholkiem i Franciszkiem Maczkowskim, którym udowodniono szereg napadów i rabunków w Kaliszu i powiecie kaliskim.

Rachmistrzowi wojskowemu, por. Lachmanowi, w czasie podejmowania pieniędzy na pensje oficerów, skradziono w dniu 1 lipca w oddziale Banku Polskiego w Kaliszu 10.000 zł. (mk.)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Dyrekcja Biblioteki Uniwersyteckiej podaje do wiadomości pracowników naukowych godziny otwarcia Biblioteki podczas miesięcy wakacyjnych w lipcu i sierpniu. Do 16 lipca włącznie biblioteka będzie czynna normalnie. Od 18 do 30 lipca tylko w godzinach porannych, od godz. 9 do 13, a nadto w poniedziałki, środy i piątki od godz. 16 do 20. W czasie od 1 do 20 sierpnia czynne będą tylko: Czytelnia Profesorska od godz. 10 do 13 oraz Katalog i Wypożyczalnia od 10 do 12. Od dnia 22 do 30 sierpnia Biblioteka będzie zamknięta dla publiczności z powodu skontrum magazynu, porządkowania i czyszczenia.

LITERATURA

Autem po Europie. Wspomnienia podróżnicze Hanny Mortkowiczówny („Po obu stronach szosy”, Towarzystwo Wydawnicze Warszawa) budzą zazdrość u tych, którzy w wędrówkach swoich są skazani na kole żelazną. Jak to ciekawe i miłe jeździć bocznymi drogami pięknych krajów, zatrzymywać się przy każdym widoku jak oczom się spodoba i mieć na zawołanie samotność wśród orku przyrody. Przez Śląsk, Austrię, Szwajcarię, Lombardję prowadzi ta droga do Francji południowej i do Paryża; powrót przez Niemcy, a zawsze tym ziemiennym dysłem ze stali, który pozwala zatrzymać się według upodobania albo zemdlać przed ludźmi i nudą. W szczególny sposób ziszczyły się hymny pochwalne, jakie ów szlachcic z rypińskiego śpiewał na cześć powozu i koni, gdy „nastąpił” kolej żelazna po raz pierwszy. „Nie chce wsiadać do żadnych wagonów — daś się pan dziedzic — nie potrzebuje aby kto na mnie gwizdał jak na psa! Moja jazda to tak: „Maćku jedź — Maćku staj!” Jęde gdzie chce, nie tam, gdzie mi ktoś każe”. Dzisiaj jeśli nazwie swego szofera Maćkiem, ma powóz i kolej w jednym, został panem dziedzicem jak był, a tylko zamiast czterech koni jeździ czterdziestoma. Autorka opisuje tę przyjemną podróż przyjemnie, porządnie literackim piórem. (rz)

RUCH REGIONALISTYCZNY

„Ziemia” i „Kroniki”. Z chwilą rozkrzewienia się ruchu regionalnego, różne ośrodki kulturalne na terenie dawnej Wielkopolski rozpoczęły wydawnictwo czasopism regionalnych. Przytem możemy zaobserwować pewien charakterystyczny objaw, iż znacznie lepiej prosperują wszelkie „Kroniki” jak np. „Kronika miasta Poznania”, czy „Kronika gostyńska”, gorzej rzecz się ma z „Ziemią”. Tak np. upadła dobrze redagowana „Ziemia nadnotecka”, a suchotniczy żywot wiedzie luksusowo wydawana „Ziemia Kaliska”. Dziś do szeregu tego rodzaju pism staje nowe czasopismo krajoznawcze pod tyt. „Ziemia Leszczyńska”. Nowe to czasopismo stawia sobie za zadanie rozkrzewiać miłość Ojczyzny, przekazywać dzieje i tradycje dawnej nadgranicznej ziemi wschowskiej, której znaczna część odpadła do Niemiec przy podziale według umów traktatu wersalskiego, nozatem czasopismo ma zaznajamiać z folklorem i obyczajami miejscowemi. Zeszły pierwszy, świeżo wydany, nosi charakter czysto historyczny. Poza słowem wstępem, pióra dr. Świdarskiego, znajdujemy dwie rozprawy prof. Machnikowskiego, redaktora i inicjatora wydawnictwa, jedną genealogiczną „Z badań nad rodem Leszczyńskich”, drugą informującą o udziale „młodzieży gimnazjum leszczyńskiego w pamiętnym roku 1830/31” w szeregach powstańczych; w tłumaczeniu z łaciny przez p. J. Olejnika zamieszczono opis pióra Komeńskiego o „zburzeniu Leszna w r. 1656 r.” podczas wojny szwedzkiej. W dziale sprawozdań prof. Machnikowski zamieszcza wspomnienie pośmiertne o prof. Erzepkim, który w Lesznie kończył gimnazjum, urodził się w pobliskich Pawłowicach i tutaj na stanowisku kustosa zbiorów rozpoczął swą działalność naukową. Życzymy z całego serca, aby „Ziemia Leszczyńska” wbrew tradycjom czasopism o nazwie „Ziemia”, poszła raczej w ślady „Kroniki”. (J. St.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Laureaci Wystawy Sztuki Kościelnej. Z Warszawy piszą nam: Sąd Konkursowy wystawy sztuki kościelnej, która odbywa się obecnie w Zachęcie, przyznał nagrody następującym artystom. Nagrodę episkopatu polskiego — art.-rzeźbiarzowi A. Polkowskiemu za rzeźbę w drzewie „Niepokalana”, nagrodę duchowieństwa warszawskiego — art.-malarzowi W. Szyndlerowi za obraz olejny „Św. Sebastian”. Nagrodę Tow. Zachęty Szt. P. otrzymali art.-malarz F. Pautsch za wielki tryptyk olejny p. t. „Ukrzyżowanie”, nagrodę ministerstwa oświaty podzielono pomiędzy dwu art.-malarzy A. Michalaka za obraz ol. „Ukrzyżowanie” i A. Grabarza za obraz ol. „Modlitwa”. Nagrodę m. st. Warszawy otrzymała art.-rzeźbiarka Z. Trzcińska-Kamińska za „Stację Męki Pańskiej”. Nagrody miłośników członków Zachęty otrzymali pierwszą — art.-mal. S. Zawadzki za obraz olejny „Matka Boska Bolesna” i drugą art.-mal. W. J. Goryńska za drzeworyt „Ukrzyżowanie”. (pw)

„PUCH MARNY” WZIAŁ SIĘ DO KNOCK-OUTU...

Wenus miłońska jest za gruba — Zastąpił ją „Apollo z jaszczurką” — Znak czasu... — Jak zdobyć prawa, ale zachować przywileje? — Architektki przeszły do ataku — Zmiany w figurze są zmianami w duszyczce — Inne czasy, inny kanon.

Kiedy amerykańki wypowiedziały posłuszeństwo greckiemu kanonowi piękności kobiecej i oświadczyły stanowczo, że Wenus Miłońska nie zasługuje na ich zainteresowanie, gdyż... jest za szeroka w biodrach i wogóle zbyt gruba, ten i ów wzruszył ramionami sądząc, że sprawa jest błaha. Niemniej interesowano się, kogo na miejsce zdezonizowanej „Miss Louvre”, ogłoszą krąbrne Yankeski za swoją patronkę? Czy to będzie Wenus Kapitolńska, czy Medycejska, czy też, z każdym rokiem zastywająca coraz większej popularności, Wenera zwana „Kallipygos” z Museo Nazionale w Neapolu?...

Jakież było zdziwienie, jakiż hu-czek gruchnął w światku przysięgłych znawców piękności, gdy rozeszła się wieść, że obecnym patronem kobiet w tym zakresie został mianowany... mężczyzna. A mianowicie „Apollo z jaszczurką” Praxytelesa!

A że w Ameryce „time is money”, więc nie czekano na zatwierdzenie uchwały, lecz natychmiast wprowadzono ją w życie. Ktokolwiek zada sobie trud i porówna sylwetkę amerykańskiej piękności, których tak wiele oglądamy w tygodnikach ilustrowanych lub w Fox Movieton-News, ze wskazanym wyżej Apollinem, zastywającym ciszemu muzealnej w Rzymie, przekona się, że nie kłamie. „La garçonne” stała się nie tylko faktem lecz i ciałem.

Nie zamierzam pisać w danej chwili filipiki przeciwko próżności kobiecej. Przeciwnie, fakt ten łączy się dla mnie z innym zjawiskiem, które jak mniemam daje mi podstawę do zaprzatnięcia uwagi czytelników Działu Kultury i Sztuki.

Bo kiedy przed laty angielskie sufrażystki rozpoczynały akcję równouprawnieniową, to wyraźnie dążyły do tego, ażeby zyskując prawa jakie posiada mężczyzna, wyrzec się równocześnie przywilejów w przyszłości, których im jako kobietom. Na cały świat sławna stała się owa krewka dama, która pokrajała w National Gallery, Velasquezowską „Wenus ze zwierciadłem”, jakby dla zaznaczenia, iż kobieta pragnąca tych samych praw co mężczyzna, winna, ze swej strony, wyrzec się próżności kobiecej.

Fala takich zapartywań szybko spłynęła. Dziś kobieta pozostaje kobietą, nabyła praw, ale nie rzekła się przywilejów, a nadto zwykłym, męskim knock-outem usuwa mężczyznę z jego stanowiska.

Oto kilka przykładów z dziedziny sztuki i architektury zaczerpnięte wyłącznie z tegorocznego dorobku polskiego:

Wczesną wiosną, rozstrzygnięto konkurs architektoniczny w Królewskiej Hucie na projekt sanatorium dla tamtejszego Z. U. P. U., które ma być budowane w Ustroniu. Pierwszą nagrodę otrzymali inż. architekt J. Dobrzyński i Zygmont Łoboda. Trzecią nagrodę studentka Politechniki, Janina Rembertowiczówna. Następnie rozstrzygnięto w Warszawie konkurs Instytutu Propagandy Sztuki i znowu pierwszą nagrodę otrzymała kobieta, też studentka Politechniki, Barbara Brukalska. Dalsze nagrody również obok mężczyzn otrzymało szereg pań. Trzeci z kolei konkurs architektoniczny, dotyczył regulacji śródmieścia Łodzi. I znowu pierwszą nagrodę otrzymuje zespół architektów z inż. arch. p. Marylą Buc-kiewiczówną na czele. Wreszcie w ostatnich dniach rozstrzygnięto w Warszawie czwarty konkurs architektoniczny ogłoszony dla Zarządu Funduszu Kwaterunku Wojskowego i znowu pierwszą nagrodę wzięły dwie panie: inż. arch. A. Piotrowska i F. Nowakówna współpracując z inż. arch. Redą. Na tymże konkursie trzecią nagrodę otrzymali laureaci konkursu sanatorium a więc p. J. Dobrzyński i Z. Łoboda. W poprzedniej korespondencji („Fasady contra pomniki”), wspominałem, że w konkursie Studentów Architektury, studentki, rywalizując z kolegami również zdobyły pewne nagrody.

Na uwagę zasługuje fakt, że jest to przecież konkurencja najzupełniej fair, lojalna rywalizacja, w ramach konkursu, bez ujawnienia nazwisk, a

więc żadne względy uboczne, żadna niewczesna kurtuazja w grę tutaj nie wchodzi.

Kobiety, dzięki własnej pracy wy-walczają sobie już nietylko uprawnienie, ale nadto poczynają zajmować pierwsze miejsca.

Dodajmy teraz triumfy kobiety polskiej w dziedzinie sportu, wymienimy nazwiska mistrzyni świata Weissówny, Jędrzejowskiej, Konopackiej i wielu innych, a nie zapominając o bezimiennych pracownicach dnia powszedniego, lub znanych nie od dziś, znakomitych nazwiskach kobiecych zapisanych we wszystkich dziedzinach pracy i twórczości umysłowej, musimy stwierdzić, że „kobieta, puch marny”, ta „wietrzna istota”, przeszła do archiwum.

Miejsce jej zajęła kobieta nowa, z którą jest nam trudno czasami się pogodzić, kobieta już nie na miarę Fidjuszowej Wener, lecz według wzoru Praxytelesowskiego na boisku sportowemu ukształtowana...

Sądzę, że wobec przytoczonych faktów, kruczata amerykańek przeciw Wenus Miłońskiej nabiera całkiem innego smaku. W tem naświetleniu wydaje się poprostu wykładnikiem zmiany, jaka się wytworzyła w psychice kobiecej, która, wbrew zarzucanemu przez mężczyzn kobiecie brakowi logiki, dąży do uzewnętrznienia się nawet w proporcjach ciała.

Porzucanie kanonów piękności, nie jest nowością. Warto zaznaczyć, że starożytni Grecy nie byli pod tym względem jednomyślni. Pierwotny kanon piękności męskiej, ustalony przez Lysiposa, ustąpił z biegiem lat kanonowi wysuniętemu przez Polykleta, odznaczającego się, w porównaniu do poprzedniego, smuklejszą sylwetką. Nadto był on świadectwem zmiany, jaka się zaznaczyła w układzie sił kulturalnych greckich. Czy więc od-sunięcie się nowoczesnej kobiecie od antycznego kanonu piękności nie jest zjawiskiem analogicznym? Czy nie świadczy o czemś więcej, niż kaprys zbławowanej amerykańki?

Dr. Lech Niemojewski.

Warszawa.

Pisma nadesłane

„Wydawnictwo Okręgowego Komitetu Ochrony Przyrody na Wielkopolską i Pomorze”. Zesz. 3. Treść: H. Szafranówna: „W obronie lasów Puszczykowa”. — A. Wodziec: „Dolina Bogdanki w rozbudowie Poznania”. — W. Czarniecki: „Zasady projektu zieleni w planie ogólnym m. Poznania”. — J. Urbański: „Łaki z halofilną roślinnością koło Wielkiej Wsi nad zatoką Pucką”. — A. Wróblewski: „Osobliwości dendrologiczne pow. śremskiego”. — J. W. Szulczewski: „Rośliny o nazwach związanych z Poznaniem”. — W. Sławiński: „Zespół nadmorskiej piaszownicy w okolicy Chodzieży”. — W. Jakubowicz: „Brekina w nadleśnictwie Oborniki”. — J. Goetz: „Drzewa godne ochrony w lesie Koryckim”. — J. Rafalski i J. Urbański: „Rezultaty wycieczek florystycznych po Wielkopolsce”. — F. Teodorowicz: „Osobliwości flory grzybowej wyższych w Wielkopolsce”. — A. Wróblewski: „Grzyb Battarea phaloides w Polsce”. — J. Urbański: „Czaple Wyspy na jeziorze Kłossowskim koło Sie-rakowa”. — J. Sokołowski: „Ochrona kreski” i „Praktyczny karmik dla ptaków”. — J. W. Szulczewski: „Wpływ niektórych wierzeń ludowych na ochronę zwierząt”. — Różne wiadomości z ochrony przyrody. — Adr. Red. Poznań, ul. Słowackiego 4-6.

„Polska Gazeta Introligatorska”. Nr. 6. Treść: H. Liński: „Przyczyny rozkładu skórerek do opraw”. — L. Berger: „Owady — niszczycele książek”. — W. Grabowski: „Od papyrusów do książki drukowanej”. — Ankieta. — „Ernest Oeser”. — H. Majkowski: „Z dziejów drukarni grodzkiej Melchjora Neringa 1579—1581”. — Młody Introligator. — Biblioteki. — Kronika. — Rozmaitości. — Nadesłane. — Adr. Red.: Poznań, Pi-kary 8a.

„Nowiny Społeczno-Lekarskie”. Nr. 11-12. Treść: XIII Doroczne Walne Zebranie Związku Lekarzy P. P. — Sprawozdanie Zarządu Głównego. — Z życia Związku Lekarzy P. P. — Dr. Hanke: „Doma-gamy się przedstawicieli stanu lekar-skiego w podatkowych komisjach szacun-kowych”. — Medycyna społeczna i lekar-skie życie zawodowe zagranicą. — Dr. Kle-ber-Dakowska: „Sześć zadań wysuniętych przez Salina w sprawie ochrony zdro-wia”. — Reforma studjów lekarskich. — Wolna Trybuna. — Z karty żałobnej. — Kronika. — Z pism i książek. — Adr. Red. Warszawa, Chmielna 58, m. 1.

NAUKA I ŻYCIE

UNIwersYTET W DORPACIE OBCHODZIŁ TRZECHSETLECIE

W dniach 30 czerwca i 1 lipca uniwersytet w Tartu, (Dorpacie, za czasów zaboru rosyjskiego Jurjewie) obchodzi 300-lecie istnienia. Uniwersytet ten łączy z nauką polską liczne węzły personalne, wielu bowiem Polaków studiowało tutaj, szczególnie w ostatnich dziesiętkach lat ubiegłego wieku, kiedy Polacy bojkotowali zrusyfikowany uniwersytet w Warszawie. Przesunęło się przez jego mury około tysiąca studentów-Polaków, istniały tutaj liczne korporacje i stowarzyszenia polskie, których byt na innych uniwersytetach w Rosji byłby niemożliwy. Wielu uczonych polskich, zajmujących dzisiaj katedry uniwersyteckie zdobywało tam pierwszą stopnię naukową, żeby wymienić najznakomitszego naszego hellenistę, prof. Tadeusza Zielińskiego.

Dokument założenia Uniwersytetu w Tartu podpisał w dniu 30 czerwca 1632 roku szwedzki król Gustaw Adolf w obozie wojennym pod Norymbergą. Zawieruchy wojenne od strony Rosji zmusiły do ewakuacji uniwersytetu w r. 1655 do Tallina. Powrócił do Tartu na lat dziesięć w r. 1689. W czasie wojny północnej został na dłuższy czas zamknięty.

W roku 1802 car Paweł I wskrzesił uniwersytet, wprowadzając, jako wykładowy zamiast łaciny język niemiecki. Początkowo wysoki poziom naukowy uniwersytetu, obniżyła rusyfikacja w latach 1889—1894.

Estończycy i Lotysze, dla których uniwersytet w założeniu był przeznaczony korzystali z niego w bardzo niewielkiej mierze. Początkowo, gdy wykładano, po łacinie, był on dla nich niedostępny z racji niewielkiej ilości szkół niższych i średnich w kraju, któreby do studjów uniwersyteckich przygotowywały. Później zatracił on zupełnie charakter uczelni estońskiej. Istniał jedynie lektorat języka estońskiego; o katedrze języka estońskiego lub językoznawstwa ugrofińskiego władze rosyjskie nie chciały słyszeć. Dopiero w czasie wojny została założona katedra teologii praktycznej z wykładowym językiem estońskim.

W czasie wojny światowej rząd rosyjski ewakuował z Tartu wielką bibliotekę uniwersytecką oraz bogaty inwentarz do Woroneża. Zaborcze władze niemieckie utworzyły uniwersytet wojenny, który pracował jednak za ledwie przez jeden trimestr. Dopiero pod koniec roku 1918 powstał w obecnej swej postaci uniwersytet estoński w Tartu. Ściągnięto doń licznych Estończyków, wykładowców na różnych rosyjskich i zagranicznych katedrach. Rozpoczął się odtąd poważny jego rozwój, jako placówki nauki estońskiej. Zaopatrzenie w materiał naukowy jest bogate, gdyż w myśl traktatów zwrócony został przez Rosję inwentarz uniwersytecki, a m. in. biblioteka, licząca 584 tysiące książek. Prace naukowe idą przede wszystkim w kierunku tego, co dotyczy Estonji i narodu estońskiego. Powstały tu pierwsze w świecie katedry języka estońskiego i języków zachodnio-fińskich. Na wysokim poziomie postawiony jest wykład literatury ludowej. Istnieją katedry języków ugrofińsko-samodjedzkich, archeologii Estonji, historii i literatury estońskiej i ugrofińskiej.

W uroczystościach 300-lecia estońskiego uniwersytetu w Tartu biorą udział przedstawiciele nauki polskiej. Akademia Umiejętności i uniwersytet wystali swe delegacje. M. in. delegat uniwersytetu warszawskiego, znakomity matematyk, prof. Sierpiński wręczył od uczelni warszawskich — uniwersytetu i politechniki — dwa piękne dyplomy. Dyplom uniwersytetu warszawskiego, zredagowany w języku łacińskim przez prof. Zielińskiego, jest arcydziełem kunsztu językowego i graficznego.

W obecnych czasach, kiedy Polska posiada własne narodowe uniwersytety, stosunek do uniwersytetu estońskiego jest zupełnie inny, niż w przeszłości. Tem niemniej, ze względu na tę przeszłość, święto uniwersytetu w Tartu żywo interesuje polski świat naukowy. Przytem udział w święcie naukowym jest zadokumentowaniem kontaktu, jaki istnieje pomiędzy naukami polską i estońską. W. Z.

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Komunizm i radykalizm wśród młodzieży „sanacyjnej”

Z. P. M. D. i Kuratorium Poznańskie

Od pewnego już czasu prasa codzienna poczęła zwracać uwagę starszego społeczeństwa na coraz wyraźniejsze tendencje komunistyczne i bolszewickie, jakie zdradzają niektóre organizacje akademickie młodzieży „sanacyjnej”. Prądy te radykalne i komunizujące, czy nawet wręcz komunistyczne są zbyt wyraźne, by przejść nad nimi było można do porządku dziennego. Wszystkie te objawy stają się wysoce niepokojące, napawiać winny społeczeństwo polskie wielką troską i pobudzić je do wysiłku w kierunku złamania zła w zarodku. Zdajemy sobie doskonale sprawę, że istnieć muszą prawie zawsze jakieś ukryte sprężyny tych wystąpień. Wystarczy wówczas zdemaskować je i wskazać na niebezpieczeństwo, by zorientować tych, którzy nieorientowani należą do poszluby, być może, na lep pewnych hasel i programów. Z drugiej strony stwierdzić należy co jest jeszcze smutniejsze, że w kierunku komunistycznym idzie ewolucja ideowa pewnych nielicznych na szczęście grup. Jest to zupełnie możliwe, a nawet normalne w ramach teorii, która przyjmuje państwo jako twór mechaniczny, nadrzędny i nie podporządkowany pewnym zasadom chrześcijańskim, i która nie uważa narodu za żywy organizm, hołduje koncepcjom mechanicznym miast organicznym.

Na terenie starszego społeczeństwa błyskawicą, oświecającą niejedno, było wyzwanie jacejki komunistycznej Leona Schillera, który wraz z posem B. B. Horzycą kierował dotąd teatrem lwowskim. Na terenie akademickim bomba, która padła zupełnie niespodzianie, były enuncjacje Henryka Dembińskiego, prezesa katolickiego Odrodzenia (!), przewodniczącego pamiętnego z wielkiego huk i trzasku Kongresu Młodzieży Państwowej w Warszawie i ładara młodzieży „sanacyjnej” w Wilnie. Dembiński pisywał w „Sanacji” konserwatywnym „Słowie wileńskim”, i kiedy między nim a redaktorami wywiązała się zacięta dysputa i „Słowo” nazwało otwarcie poglądy jego bolszewickimi, Dembiński przeniósł się z największą łatwością do radykalno „sanacyjnego” „Kurjera Wileńskiego”, który zajmując w Wilnie stanowisko „Przełomu”, organu odłamu radykalnego „sanacji”, znanego ze swych komunizujących i bolszewickich poglądów.

Pod koniec kwietnia ogłoszona została deklaracja ideowa Legionu Młodych, której niektóre ustępy wyglądają jakby wprost przedrukowane z programu bolszewickiego.

Oto dokąd zaprowadziło myślenie „państwowe”.

„Nowy ustrój gospodarczy musi się opierać na kontroli państwa nad produkcją oraz na przymusowych związkach zawodowych. Prawo własności warsztatów pracy jest funkcją społeczną, której wykonanie reguluje państwo, czuwając nad sprawiedliwym rozdziałem dochodu społecznego”.

Osobny ustęp poświęcić należy Związkowi Polskiej Młodzieży Demokratycznej (Z. P. M. D.). Jest to organizacja radykalna i „postępowa”, która coraz wyraźniej i czynniej angażuje się w walce z „burżuazją” i „kapitalizmem” w imię „pracującego proletariatu”. Nie można tu już mówić o tendencjach czy prądach, to jest akcja planowa i konsekwentna. W Z. P. M. D. coraz wyraźniej biorą górę czynniki wyraźnie komunistyczne. Terminologia niektórych tych panów (wystarczy czytać ich organ „Życie Uniwersyteckie”) przypomina ludzako Z. S. R. R. Niedawno doszło w organizacji do rozłamów o charakterze wybitnie komunistycznym. Secesjonści uchylają już przyłbicy otwarcie. Piszą wprost: „Niech żyje solidarność proletariatu akademickiego i inteligencji pracującej z proletariatem fabrycznym i chłopstwem”. Ostatnie wystąpienie Z. P. M. D. poznańskiego, które wszyscy mamy świeżo w pamięci, ujawniło szerszemu ogółowi jedną znowu część ich duchowego oblicza, ujawniło świadomie i celowo prowadzoną akcję nietylko przeciwko klerowi i klerykalizmowi, lecz również przeciwko kościołowi i samej zasadzie wiary w Boga. Nie jest to już głoszenie hasel wolno-

myślicielskich, lecz zorganizowane podważanie religii w życiu publicznym i prywatnym. Z. P. M. D. jest organizacją typowo skrajnie radykalną i komunizującą. Zeszyty „Walki z bolszewizmem” wymieniają ją wprost jako utrzymującą kontakt z organizacjami komunistycznymi. Organizacja bolszewizuje zręcznie i z ukrycia. Nie można naturalnie powiedzieć o wszystkich jej członkach, że są komunistami. Kilkakrotnie dotąd stawiane zarzuty bolszewizowania pokryto całkowitem milczeniem. Jest to wymowniejsze od wielu słów. Czas już zerwać maskę z Z. P. M. D., by odsłonić ogółowi akademickiemu to, co się kryje pod określeniem: „grupa postępową i radykalną”.

Związek Polskiej Młodzieży Demokratycznej jest organizacją młodzieży „sanacyjnej” i to swoje stanowisko podkreśla przy każdej sposobności z okazji rozmaitych imienin, galówek i uroczystości, organizując poza tem „Strzelca” akadem. i w Poznaniu posiada lokal organizacyjny w Zamku, gmachu państwowym. Byłoby to zrozumiałe ze względu na koniunkturę, subwencje itp. Niezrozumiałe jest jednakże poparcie, jakim się cieszą demokraci na terenie Poznania w Kuratorium Okręgu Szkolnego. Demokraci „opiekują” się specjalnie młodzieżą szkolną przy wydatnej pomocy Kuratorium. Posiadają cały szereg ludzi odkomenderowanych do tej roboty. Działają przedewszystkiem za pośrednictwem t. zw. Towarzystwa Tomasza Zana, organizacji niegdyś bardzo zastrzeżonej dla polskości w czasach zabobnych, której koła w ostatnim roku bardzo intensywnie zakładano po wszystkich prawie gimnazjach prowincjonalnych. Kuratorem Związku jest z

urzędu p. Namysł, w zarządzie centralnym siedzą rozmaici panowie Frackowiacy, Banaszacy i inni członkowie Z. D. M. D. Oni też objężdżają prowincję z referentami, sącąc ogólnie lecz systematycznie odpowiednią ideologię do młodych, bezkrytycznych umysłów. Co się dzieje na terenie T. T. Z. nie wie nikt, opinia społeczna ani rodzice, którzy mają chyba w pierwszym rzędzie prawo wiedzieć, jaką strawę duchową daje się ich dzieciom. Zmienia się bez podstaw żadnych statuty, unieważnia się zjazd, na którym delegaci młodzieży wybrali zarząd, nie złożony z członków Z. P. M. D., mianuje komisarzy, potem przeprowadza nowe wybory według znanego systemu wyborów sejmowych i t. p. I to wszystko dzieje się na terenie młodzieży szkolnej, którą wciąga się bez wiru intryg pod egidą Kuratorium. Jeśli te kontakty z komunizującą organizacją i te wszystkie „igraszki” nie ustają, będziemy musieli wystąpić z rewelacjami suchych faktów, by opinia publiczna wywarła odpowiedni nacisk na czynniki wyższe, celem wkroczenia w te sprawy.

W walce, jaka toczy się w Polsce o przyszłe oblicze naszej Ojczyzny, młodzież narodowa doskonale zdaje sobie sprawę, gdzie szukać głównego wroga idei narodowej. Walczą ze sobą jak zawsze dwa obozy — obóz narodowy i radykalny, masonski. „Sanacja” jest tylko epizodem, który wykorzystuje dzięki stosunkom z nią obóz radykalny dla swoich celów, tak jak to czyni Z. P. M. D.

Nie są też dla nas wrogami, z którymi przyjdzie walczyć o jutro Polski, rozmaite Myśli Mocarstwowe czy Legiony Młodych, organizacje oparte jedynie o koniunkturę chwili bieżącej. Wrogami naszymi to komunizm i radykalizm i z nimi stajemy do walki i tych wrogów demaskować będziemy przy każdej sposobności i zwalczać nieubłaganie.

Jan Lipowski.

Na wakacje

Opustoszały już mury wyższych uczelni. Dobiegają końca ostatnie egzaminy. Nastają upalne dni letnie, a wraz z nimi przyszły wakacje. Młodzież akademicka rozjeżdża się — wraca do swych domów, wyjeżdża na wakacje, by nabrać sił do nowej pracy w przyszłym roku. Lecz nie wszyscy. Wciąż wzrastający kryzys gospodarczy powiększa stale liczbę tych, którzy wyjechać nie mogą. Nie mają nawet na wyjazd do kolonii akademickich i pozostają w murach wielkich miast. Kto nie styka się stale z młodzieżą akademicką, ten nie ma pojęcia o tem jak wielu studentów bieduje i głoduje przez cały rok, a o wyjeździe na wakacje marzy tylko. Nie dla nich podsuwane przez wyobraźnię obrazy wakacyjne z pól i lasów, widoki górskie i poszumy Bałtyku. Nie dla nich aromaty żywiczne jodeł i sosn i ta siła fizyczna i psychiczna, jaką daje słońce, swoboda i wakacyjna bez troska. Smutny jest ten podział na tych, którzy wyjeżdżają i tych, którzy zostają, bo wyjechać nie mogą.

Lecz wielu pojedzie. Pamiętajcie, że lato i wakacje wlać masą w ciało i duże Wasze, mimo wszystko co Was przytłacza, wiele światła i pogody. Wszak młodzi jesteście. Promieniować będziecie musieli tem światłem pogodą i życiem dokoła, bo jesteście młodem pokoleniem wolnej Polski i zbudować musicie wiele rzeczy. Musicie być realnymi i twórczymi optymistami. Promieniować musicie radością i życiem, gdy na dworze nastanie jesień

czy zima lub też jesienne chmury zbiorą się na horyzoncie Waszego życia. Oddychajcie więc pełną piersią podczas wakacji.

Nie wolno jednakże zapominać o obowiązkach, które ciążyą na nas nawet podczas wakacji. Obowiązkiem najpierwszym każdego członka Młodzieży Wschepolskiej jest praca na terenie Obozu Wielkiej Polski, jeśli znajdzie się tam, gdzie są jego miejskie lub wiejskie placówki. Główne zadanie Młodzieży Wschepolskiej, do którego jest ona powołana, polega na wypracowywaniu i pogłębianiu wśród siebie idei narodowej, a potem szerzeniu jej wśród mas narodu polskiego, by podciągać je na coraz wyższy poziom. Wielkie to zadanie i szczerne posłannictwo, które spełnić musi młoda inteligencja polska, jeśli ma być w przyszłości elitą narodu.

Praca wewnętrzna nad sobą, wykrzystanie należyte wolnego czasu na uzupełnienie braków w lekturze to także obowiązek, o którym należy pamiętać. Znajdą na niego czas i sposobność i ci, którzy zostają w mieście. A tym, którzy nie tylko dlatego nie wyjeżdżają, że nie mogą, lecz i dlatego, że dniami całymi śleczyć muszą nad biurkami, a wieczorami uczyć się, niech pociechą będzie wiara, że choć w twardych i trudnych warunkach wyrasta młode pokolenie polskie to ma przecież przed sobą Polskę a z nią i one lepszą, jaśniejszą przyszłość, którą wykują Jej młode ręce.

Konferencja angielsko-francuska

W Cambridge odbyła się w III trymestrze francusko-angielska konferencja uniwersytecka z udziałem 60 osób: młodych profesorów, młodych pisarzy i studentów. Konferencja trwająca przez cały tydzień miała na celu zetknięcie się młodych działaczy obu krajów, wyjaśnienie zagadnień, które są w tych krajach inaczej oświetlone oraz szukanie dróg zbliżenia. Z pośród wygłoszonych odczytów należy pod-

nieść wystąpienie znanego pisarza francuskiego p. Pawła Mantoux. Mówca postawił sobie za cel odparcie krytyk podnoszonych w Anglii w odniesieniu do francuskiej polityki zagranicznej. Opierając się na bogatym materiale dokumentacyjnym, p. Mantoux wykazał słuszność zasadniczych tez polityki francuskiej, zwłaszcza w dziedzinie bezpieczeństwa i odszkodowań wojennych. Referat wywołał bardzo korzystne wrażenie. Na konferencji omawiano również zagadnienia literackie oraz sprawę wymiany studentów.

Z Wydawnictw

„Głos Akademicki” — nr. 11/12. Ostatni numer przedwakacyjny dwutygodnika „Głos Akademicki” z dnia 20-go czerwca b. r. przynosi w powiększonej objętości szereg doskonałych artykułów. W artykule wstępnym p. t. „O jaźń młodego pokolenia” omawia kol. Stanisław Czapiński psychikę młodego pokolenia i główne czynniki urabiające jego osobowość i charakter. Artykuł p. t. „Gmin wśród elity” oświetla problem elity, grupy i klik, „Przymierze z życiem” — Z. J. mówi o pokoleniach, które wychodzą z życia z murów wyższych uczelni. A. Z-ski w artykule p. t. „Zakończony igrzyska” zestawia bilans minionego roku akademickiego pod względem politycznym. Zagadnieniu żydowskemu poświęcony jest artykuł kol. Zygmunta Wołoskiego p. t. „Żydowska krzywda”, uzasadniający przy pomocy historii uchwałę ostatniej Rady Naczelnej Młodzieży Wschepolskiej o pozbawienie żydów pełnych praw politycznych. W tej samej sprawie przedrukowuje „Głos Akademicki” we wyjątkach feljeton „Na widowni” p. Jana Rembielińskiego. Z dalszych artykułów wymienić należy: „Służba wojskowa” — kol. Adam Kulig, „Walka z przemocą zła” — kol. Mieczysław Paszkiewicz, „Na marginesie dzisiejszej twórczości literackiej” — oraz „Poznajmy naród czeski” — Stanisław Wik Sieciechowicz. Polemice poświęca ostatni numer „Głosu Akademickiego” dużo miejsca. Demokratom (Z. P. M. D.) na artykuły ich oficjalnego organu „Życie Uniwersyteckie” odpowiadają w trzech artykułach kol. kol. Stanisław Heliński — „Demokratom o syndykalizmie”, Jan Rus — „Sivis pacem, para bellum” oraz Marjan Turski „Jeszcze w sprawie pesymizmu”. W polemice wewnętrznej, toczonej się od kilku numerów, ma ostatnie słowo zaatakowany przez ks. Kowalkowskiego kol. Jan Tarnowski — „Finał pojedynku”. Poza tem numer przynosi jeszcze artykuł o akademickich kolonjach letnich, wesoły feljeton kol. Zygmunta Sznajdra o koleżankach p. t. „W sezonie róż...”, dobry wiersz kol. Lecha Płomińskiego p. t. „Tędy nam trzeba iść...” oraz bogatą kronikę.

„Głos Akademicki” jest obecnie bezsprzecznie najlepszym pismem akademickim w Polsce. Przy swojej dużej objętości kosztuje tylko 15 gr. Prenumerata — 3 zł. rocznie. Konto P. K. O. 201.410. Adres redakcji i administracji — Poznań, św. Marcin 65, I p. w podwórzu. Numer następny ukaże się na początku października.

„Nowy ustrój szkolnictwa a cele wychowawcze”. Pod powyższym tytułem ukazała się nakładem „Głosu Akademickiego” broszura Stanisława Grama podająca krytycznemu oświeceniu nową ustawę szkolną. Cena 50 gr. Do nabycia w księgarniach i w administracji „Głosu Akademickiego”.

„Rocznik Prawa i Ekonomii”. Wyszedł z druku tom I-szy „Rocznika Prawa i Ekonomii”, wydawnictwa Ogólnopolskiego Związku Akademickich Kół Naukowych, oraz Wydziału Kół Prawniczych O. Z. A. K. N., pod redakcją mgr. prawa Tadeusza Bernadzikiewicza. Cel wydawnictwa stanowi przegląd młodej myśli prawniczej i ekonomicznej na terenie całej Polski w formie dłuższych praw naukowych.

Treść tomu I-go przedstawia się, jak następuje: Słowo wstępne — Dziekana Prof. Dr. Józefa Rafacza. Przedmowa — Tadeusza Bernadzikiewicza.

Część I. Prace naukowe: Aleksander Sochacki, mgr. praw (Warszawa) — Zagadnienie pacyfikacji świata a rozbrojenie. Witold W. Warkoło, student prawa (Warszawa) — Czy jednostki są podmiotami prawa międzynarodowego? Stanisław Hubert, mgr. praw (Lwów) — Zasady restytucji państwowości w zastosowaniu do Republiki Genewskiej w r. 1814—1815. Mieczysław Kłak, mgr. praw (Lwów) — Związki celowe w prawie pruskim a związki międzykomunalne w prawie polskim. Stanisława Kalicka, mgr. praw (Lwów) — Legitymacja skargowa w francuskim sądownictwie administracyjnym. Tadeusz Bernadzikiewicz, mgr. praw (Warszawa) — Zagadnienie rentowności gospodarki państwowej. Stefan Bolland, student prawa (Kraków) — Problem działania t. zw. cen maksymalnych w teorii ekonomii. Stanisław Floryński, mgr. praw (Warszawa) — Lokalizacja przemysłu według teorii Webera.

Część II. Ruch naukowy: Witold Bayer, mgr. praw — Ruch naukowy polskiej młodzieży prawniczej. Józef Pawlak, dr. praw — Uwagi o pracy młodych prawników w seminarjach. Eugeniusz J. Barwiński, mgr. praw — Prawnicy w akademickim ruchu naukowym. Witold Warkoło, student prawa — Działalność naukowa akademickich stowarzyszeń prawniczych. Zofia Niżyńska, studentka prawa — Historia rozwoju wydawnictwa „Prawo”.

Od redakcji. Następne „Życie Młodzieży Akademickiej” ukaże się na początku września b. r.

Przed uroczystością jubileuszową w Poznańskim Cechu Szewskim

To i owo o historii Cechu

Nakładem Wolnego Cechu Szewskiego w Poznaniu, który w jutrzejszą niedzielę święci swój jubileusz 650-lecia istnienia, wyszła w tych dniach drukiem monografia pod tytułem: „Cech Szewski w Poznaniu”. Jest to broszura o 124 stronach druku, a autorem jej jest znany historyk wielkopolski, radca miejski p. Zygmunt Zalewski, autor wydanej w swoim czasie monografii „Wolny Cech Krawiecki w Poznaniu”.

Z monografii o Cechu Szewskim wynika, że cech poznański opiera swe powstanie na roku 1280, to też datę wspomnianą przyjęto już jako pewną przy obchodzie 625 rocznicy w r. 1907.

Pierwszą wzmiankę o rzemiośle szewskim w Poznaniu, przynosi niezachowany niestety dokument Przemysła II księcia wielkopolskiego, w którym to dokumencie książę daruje miastu dochody z jatek m. in. szewskiej.

W 1302 roku jest szewc Pacoldus rajcą miejskim. Przywilejem z roku 1386 król Władysław Jagiełło wyznaczył miejsce na jatki szewskie.

Najstarszy statut bractwa pochodzi z r. 1402, a najstarszym z zachowanych dokumentów, to ciekawy statut z r. 1555 pisany w języku polskim. Następne statuty są już mniej interesujące.

Z monografii dowiadujemy się dalej, że czeladź szewska miała już swój statut w r. 1587 roku. Jest to niezwykle ciekawy dokument, gdyż statuty czeladnicze są bardzo rzadkie i dotyczą mniej prawnej, jak raczej więcej obyczajowej strony.

Poza cechem szewskim w królewskim mieście Poznaniu, istniały cechy szewców na Śródce (statut z 1515 roku), na Chwaliszewie (najstarszy statut z 1527 r.) i cech na św. Wojciechu. Najstarsza wzmianka wspominająca o tym cechu łącznie z innymi cechami, datuje się z 1601 r., a statut najstarszy ma datę 1615 r.

W pierwszej połowie XIX wieku włączono cechy podmiejskie do cechu miejskiego. Monografia obfituje w dużo ciekawych i znamienitych szczegółów, obrazujących życie i zwyczaje brackie w cechach. Zajmujące są wiadomości o rozwoju rzemiosła szewskiego i stosunków szewców z garbarzami. Znamiennym w rozwoju cechu szewskiego jest szczegół, że gdy inne rzemiosła po wojnach szwedzkich podupadły, cech szewski zachował w całej pełni swą tradycję.

W cechu miejskim było 40 braci, a po wojnach szwedzkich dopuszczono do cechu 10 półbratników i dopiero za czasów Stanisława Augusta, można było wspomnianą liczbę braci i półbratników przekroczyć.

W nowszych czasach, w pierwszej połowie XIX wieku cech szewski w Poznaniu miał charakter wybitnie polski, gdyż polska bracia cechowa zawsze miała tam przewagę. W drugiej połowie wspomnianego wieku, poznański cech szewców w życiu rzemieślniczym naszego miasta odgrywał rolę przewodnią. Obchód w roku 1907 z okazji jubileuszu 625-lecia istnienia cechu był tak pięknym wydarzeniem, że znany historyk wielkopolski Stanisław Karwowski, zapisał go w swych wydawnictwach historycznych.

W niepodległej Polsce, Cech Szewski w Poznaniu okazuje wielką żywotność i ruchliwość, a zebrania tego cechu należą do najbardziej żywych i zajmujących. Skupia on w swym gronie najpatriotyczniejszy element rzemieślniczy, przestrzegający dawnych tradycji rzemieślniczych i pamiętający o służbie dla Boga i Ojczyzny.

Z tych powodów, zasłużonemu Cechowi poznańskiemu towarzyszą życzenia pomyślnego rozwoju, a członkom jego, święcącym tę historyczną rocznicę, życzymy, aby praca w ich zawodzie jak najobfitsze przynosiła im plony. (kl)

Zarząd cechu szewskiego w Poznaniu, który to cech obchodzi jutro uroczystości 650-lecia istnienia. Siedzą od lewej: Józef Sołtysiak skarbnik, Jan Rybelski cechmistrz; — stoją od lewej: Franciszek Sobierała, Konrad Borówka, Franciszek Zmysłowski i Ignacy Napierała.

Jubileusz zasłużonej placówki

Obchód 25-lecia Związku Chrześcijańskich Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych

Srebrny jubileusz Związku Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej t. z. w Poznaniu, który odbył się w świąteczną środę, miał przebieg podniosły. Kupiectwo miejscowe, przedstawiciele instytucji handlowych i stowarzyszeń kupieckich oraz delegaci pozamiejscowi, również z Pomorza i Górnego Śląska, wzięli w nim tłumny udział.

Obchód rozpoczął się nabożeństwem w kościele księży Salezjanów, poczem zebrano się w sali restauracji Boulevard, na uroczyste posiedzenie. Na wstępie orkiestra wojskowa 14 p. a. l. odegrała wiankę pieśni narodowych, poczem wobec przepelniających salę uczestników różnych organizacji, członków i gości, zagaił obrady prezes Związku p. Matuszak. W przemówieniu wspominał p. prezes Matuszak o zasługach zmarłych w ciągu 25-lecia członków, a zebrani uczcili pamięć ich powstaniem z miejsc. Piękne słowa przemówienia powitalnego zakończył prezes Matu-

szak okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. Orkiestra odegrała hymn narodowy.

Na przewodniczącego zebrania powołano senjora kupiectwa wielkopolskiego p. Bolesława Kasprowicza z Gniezna. Do prezydium weszli wybitni przedstawiciele kupiectwa. Przy objęciu przewodnictwa p. prezes Kasprowicz przemówił podniosłemi słowy o pracy narodowej przedwojennej i podkreślił zasługi kupiectwa podróżującego w rozpowszechnianiu towaru polskiego i szerzeniu hasła „Swoje do swego!”. Na członków prezydium powołano między innymi jednego z senjorów i członka honorowego p. Sokolowskiego, p. prezesa Kucharzewskiego z Bydgoszczy, prezesa Froelicha z Grudziądza, inż. Duchowskiego z Poznania, prezesa Majewicza z Poznania, prezesa Gadebuscha z Poznania, delegata Śląska prezesa Wileńskiego.

Szczegółowe sprawozdanie za okres 25-lecia przedłożył sekretarz Związku p. Stefan Kerker. Zebrani przyjęli je

hucznymi oklaskami. Następnie referat na temat: „Posłannictwo polskiego kupca podróżującego w handlu i przemyśle” wygłosił red. Grudziński. Referaty i sprawozdania przeplatano śpiewy chóru męskiego „Arjon” pod kierunkiem p. Aleksandra Klichowskiego, gorąco oklaskiwane.

Szereg przemówień powitalnych rozpoczął p. Franciszek Maciejewski, wiceprezes Poznańskiej Izby Przemysłowo-Handlowej składając życzenia imieniem tej instytucji, jak również w imieniu Związku Fabrykantów i Stowarzyszenia Obrony Kredytu. Następnie przemawiali: senjor kupiectwa p. Wiktor Gładysz, jako wiceprezes Związku Towarzystw Kupieckich, również w imieniu p. dyr. Sikorskiego i prezesa Otmianowskiego oraz w imieniu Korporacji Kupców Chrześcijań. Potem prezes Stowarzyszenia Kupców Chrześcijań p. Władysław Majewicz w treściwych słowach wyraził wdzięczność samodzielnemu kupiectwu poznańskiemu za pomoc, jaką doznawało towarzystwo ze strony Związku Kupców Podróżujących przy tworzeniu wielu nowych placówek przemysłowych i handlowych. Nastąpiły potem przemówienia delegatów ze Śląska i Pomorza, przyjęte z gorącym aplauzem. Była to piękna manifestacja uznania dla Jubilata.

Potem odbyło się wśród uroczystego nastroju rozdanie dyplomów. Dyplomy członków honorowych otrzymali pp.: inicjator założenia Związku i współzałożyciel p. Stanisław Maciejewski, p. Bolesław Wegenke, piastujący nieprzerwanie od 22 lat urząd skarbnika Związku, p. Stanisław Listing współzałożyciel i od samego początku członek zarządu i p. Stanisław Sroka, wielokrotny członek zarządu. Jako współzałożyciele dyplomy senjorów otrzymali pp.: Antoni Barciszewski, Stefan Centowski, Władysław Janeczak, Kazimierz Koczorowski, Aleksander Kotarski, Zygmunt Kurowski, Stanisław Kuntz, Jan Mikołajczak, Wacław Misiek, Władysław Owczarczak, Jan Połomski, Stanisław Rosada, Wacław Rydzewski, Telesfor Szubarga, Ludwik Tundak, Franciszek Wilczyński, Władysław Wojciechowski, Józef Strzelczyk, Tadeusz Jaruszewski, Czesław Kluge, Władysław Jeziński i Władysław Kostrzewski. Dyplomy za nadzwyczajne zasługi otrzymali pp. Zygmunt Kuntze, Bolesław Soja, Kazimierz Matuszak i Józef Tucholski. Dyplomy uznania wręczono pp. Michałowi Buksalewiczowi, Edmundowi Cynce, Józefowi Czabajskiemu, Janowi Kwiatkowskiemu, Edmundowi Piotrowskiemu, Władysławowi Dobrogoyskiemu, Władysławowi Kabaczyńskiemu, Janowi Kajewskiemu, Ignacemu Szarzyńskiemu, Antoniemu Chrzanowi, Feliksowi Ziembiewiczowi, Romanowi Chęcińskiemu, Janowi Twardowskiemu, Adamowi Lewandowskiemu, H. Grudzińskiemu, Stanisławowi Mikołajczakowi, Adamowi Rypińskiemu i Stefanowi Kerkerowi.

Podczas zebrania odczytano około 60 telegramów i pism gratulacyjnych. Między innymi telegram gratulacyjny nadszedł z kancelarii J. Em. kardynała Prymasa Polski. Wysłano telegramy hołdownicze do J. Em. księdza kardynała Prymasa i Prezydenta Rzeczypospolitej, oraz telegram do ministra przemysłu i handlu. Po wspólnej fotografii nastąpiło skromne przyjęcie, podczas którego wygłoszono szereg toastów.

Po zamknięciu uroczystości odbyła się zabawa latowa w ogrodzie restauracji „Boulevard”. (kl)

Doroczna uroczystość Stow. Porządku Publicznego

Podstawą rozwoju każdego państwa współczesnego we wszystkich dziedzinach jego życia jest przede wszystkim ład wewnętrzny, który umożliwia spokojną pracę, wytrwałą budowę dobrobytu danego kraju. Dotyczy to zwłaszcza państw młodych, odrodzonych po wielkiej wojnie światowej, w których rzedzie znajduje się również Polska, gdyż muszą one rozpocząć od nowa pracę rozbudowy gmachu ojczyźnego od samych podwalin — zatem dla nich jest rzeczą specjalnie ważną, aby w uciążliwym, a niezmiernie odpowiedzialnym, w obliczu przyszłych pokoleń trudzie nie przeszkadzały żadne czynniki wywrotowe, nie wprowadzały szkodliwego zamętu i dezorganizacji.

Z takimi czynnikami musi podjąć walkę całe społeczeństwo w zrozmieniu własnego interesu, walkę zdecydowaną, powołując do życia specjalne organizacje, oparte o zaufanie szerokich warstw, działające sprężysto z swia-

Nabywajcie książeczki premjowe

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI
MIASTA POZNANIA

w Oddziale przy ul. 27 Grudnia 19.

Wylosowanie 50 premij po 100 zł
dnia 31. X. 1932.

domością doniosłej swej roli. Na naszym gruncie mamy bardzo wielu wrogów wewnętrznych, występujących z niezwykłą perfidią i świadomą złośliwością na szkodę państwa, dążących do szerzenia zamętu wewnątrz kraju, aby utrudniać akcję rozbudowy. Wrogo usposobione są elementy obce i przede wszystkim komuniści. Polska potężna jest przeszkodą dla bezecznych planów, czy to wojowniczego pangermanizmu, czy też dążącego do wszechwładzy nad światem międzynarodowego żydostwa, duchowego twórcy oraz kierownika bolszewizmu. Wrogowie ci nie ustają w swej nikczemnej pracy, wspierani wydatnie przez Moskwę i Berlin.

Aby przeciwdziałać tej akcji antypaństwowej, zostało powołane na naszym gruncie Stowarzyszenie Porządku Publicznego, zaznaczające, że jest ono właśnie tem Pogotowiem Narodowym, czujnie baczącem, aby wewnątrz kraju panował wzorowy ład, aby każdy obywatel spełniał sumiennie swoje obowiązki, demaskując natomiast tych, którzy działają na szkodę państwa. O zasługach oraz owocnej działalności wspomnianej organizacji nie potrzebujemy tu pisać, są one powszechnie znane. Co roku w dzień św. Piotra i Pawła S. P. P. występuje, celem zmanifestowania swej zwartości, publicznie w uroczystym pochodzie. Tylko w roku bieżącym, wobec katastrofalnego położenia gospodarczego, S. P. P. odstąpiło od zewnętrznej manifestacji, ograniczając się do nabożeństwa, które odbyło się w środę w kościele OO. Jezuitów. W nabożeństwie wzięły udział wszystkie placówki dzielnicowe ze sztandarami. (z)

50-lecie dzieła Jen. Zamoyskiej

(KAP). W dniu 24 ub. m. w Zakładzie kórnickim odbyła się „rodzinna uroczystość” ku uczczeniu 50-lecia dzieła Jen. Zamoyskiej.

Równie 50 lat temu, 24 czerwca 1882 roku, stanęła p. Jen. Zamoyska na ojczystej ziemi, by w słynnym dziś Zakładzie kórnickim z 6 towarzyszkami rozpocząć akcję według swego planu „Szkoły Życia”. Głównym zadaniem tej akcji jest stowarzyszenie osób świeckich, które nie będąc związane ślubami zakonnymi dążą do doskonałości życia chrześcijańskiego przez pracę ręczną, umysłową i duchową i pragną oddać się Bogu w celu wdrożenia do takiego życia chrześcijańskiego dusz, które Bóg zechce im powierzyć. Idea „domu życia chrześcijańskiego” spotkała się niebawem z uznaniem papieża Leona XIII i Piusa X. Oprócz Kórnika powstały kolejno analogiczne domy w Lubowli na Spiszu, w Kalwarji Zebrzydowskiej i w Zakopanem w roku 1890. Nadto w r. 1926 w Sosnowcu otwarto kursy gospodarstwa domowego.

Do roku 1914 przez „Szkołę Życia” jen. Zamoyskiej przeszło 6 tysięcy uczennic. Z chluby można stwierdzić, że idee Akcji Katolickiej jako świeckiego apostołstwa Jenerałowa Zamoyska wcieliła w czyn na kilkadziesiąt lat naprzód.

Czasopisma

Przegląd Oświatowy, organ Tow. Czyt. Ludowych, zawiera w nr. 3: „Podstawy finansowe stowarzyszeń oświatowo-kulturalnych”, Józef Stemler (Warszawa); „Jaka powinna być oświata pozaszkolna, ekstenzywna czy intensywna”, dr. Leon Bochenek (Poznań); „Oświata pozaszkolna w Czechosłowacji”, Leokadia Stegnerówna (Warszawa); „Cel i zadanie lustratora bibliotek T. C. L.”, Kazimierz Hrabini (Katowice). Materiały: a) XXII Sejmik Oświatowy T. C. L., b) Polska Macierz Szkolna w Zagłębiu Dąbrowskim, c) Koło Polskiej Macierzy Szkolnej we Włodzimierzu Wołyńskim, d) Koło P. M. S. w Kiwercach, e) Praca oświatowa - wychowawcza w garnizonie lwowskim. Kronika oświatowa, Przegląd czasopism, Bibliografia. — Redakcja i administracja: Poznań, św. Marcin 37.

Z wędrówek na dalekiej północy

Przechadzki pod kołem podbiegunowym
Wizyta u Lapończyków

Lulea, w czerwcu.
Wysiadamy w Lulei, porcie u północnych wybrzeży Zatoki Botnickiej.

Polski statek przywiózł węgiel, a zabrał rudę żelazną. Jest ona głównym produktem wywozowym północnej Szwecji, gdyż drzewo w większych ilościach spotyka się dopiero o dwieście kilometrów na południe. I tak np.: w Oernsköldsvik „pokład”, t. zn. stosy ściętego drzewa ciągną się wzdłuż wybrzeża na kilka kilometrów. Przyczyną kryzys i konkurencja Szwedów.

Rudę wywozi się również przez port norweski Narvik, znany jako punkt końcowy morskich wycieczek letnich z Polski. Porty Lulea — Narvik łączy linia kolejowa, będąca linią najbardziej północną na kuli ziemskiej.

Na obszarze Szwecji północnej, pod kołem podbiegunowym, rozciąga się kraina Lapończyków. Góry Laponji im bliżej Norwegii tem wyższe. Przerazają one nie raz swoją dzikością i urwistością ścian. Liczne rzeki, o charakterze dobranym do otoczenia gór, pędzą na złamanie karku

Szwecji i Norwegii jest ich 25—30 tys.), pędzą częściowo żywot koczowniczy, latem wypędzają bydło w góry, powracając na zimę w doliny. Mowa o bydło, ale co to za bydło? Na północy to renifery, zwierzęta o najskromniejszych wymaganiach, bo kontentują się nieraz tylko mchem. Trochę na południe bytują również krowy, daleko mniejsze, aniżeli nasze.

Z kości reniferowej wyrabiają Lapończycy najrozmaitsze przedmioty jak noże, lub oprawy do noży o stali, wykuwanej w domu. Lekko przypominają one sławne „finki”. Noże z rzeźbą przedstawiającą renifera, lub zaprzęg psów, są specjalnością tamtych okolic. Liczne są również wyroby ze skóry. Torebki do tabaki, do tytoniu, sakiewki, portmonetki, wszystko to wykonane z artystycznym, upiękzone plecionkami, frendzelkami i innymi możliwościami znanymi wykonawcom lapońskim. Prócz tego — futra pod wszelkimi postaciami. Niejednemu kapitan statku nosi ciepłe obuwie z futrem na wewnątrz, czy na zewnątrz i mile się uśmiecha, gdyż zima nóg nie odmrozi.

Jeden z licznych wodospadów choć mniejszy rozmiarami

i nieraz, trącąc grunt „pod nogami”, spływają z łoskotem olbrzymimi wodospadami. Najwyższy z nich Aarspranget liczy 75 metrów. Ta cyfra bije rekord wysokości na północnej półkuli ziemskiej.

Proza życia codziennego przedstawia się tutaj nie tak okazale. Ciężki jest los miejscowej ludności. Skała granitowa twarda i nieużyta, miejscami jedynie jest na niej niegłęboka powierzchnia gleby. Roślinność rzadka. To też umie się tam cenić każdy jej produkt. Ażeby np. zdobyć na zimę paszę dla bydła, z braku trawy rosącej na ziemi, wyrzują z wody rośliny, suszą je i prasują. A jak przytem oszczędzają, ani żdźbła nie rozrzucają.

Czy bydlę zjada chętnie tę paszę? Po- czątkowo nie, lecz przyzwyczaić się musi, przyzwyczajają się nawet jeszcze do innego curiosum, a mianowicie do maki z rybich ości.

Lapończycy, których w Norwegii jest trzy razy tyle co w Szwecji, (razem w

Wytwory te przemysłu domowego nabywa się tak u wybrzeży zachodnich, to jest w Norwegii jak i nad Zatoką Botnicką w Szwecji. Rynki dostępne tylko dla marynarzy.

Mają Lapończycy w Lulei swoje muzeum, ciekawe już choćby z powodu swojego oryginalnego stylu. Budynak z drzewa. Na szczytnym miejscu spoczywa kilkunastu łódź zwyczajnych Wikingów. Wnętrze muzeum zawiera całe urządzenie chatki lapońskiej. Uwagę zwraca specjalnie uprząż reniferowa, wysadzana muszelkami, oraz skórzane zamknięte kołyski wiszące na dwóch rogach.

Trzeba dodać, że Lapończyk jest bardzo zabobonny. Praktykowano np. dawniej taki obrządek, jak zabijanie, lub co gorsza przybijanie do drzewa ulubionych zwierząt (najczęściej psów) w ofierze duchom. Były to ofiary błagalne. Dzisiaj wypadki podobne należą na szczęście do rzadkości. J. B.

W celi więziennej zabójcy Gorgulowa

Przed paru dniami podaliśmy depeszę z Paryża, że śledztwo przeciwko zabójcy prezydenta Doumera Rosjaninowi Gorgulowowi już zostało zakończone, wobec czego tenże już wkrótce stanie przed sądem. Jak tej chwili oczekuje Gorgulow w swojej celi więziennej?

Dopóki toczyło się śledztwo niemal codzień sprowadzano go samochodem z więzienia do sądnego śledczego. Odbywały się długie przesłuchania i emocjonujące konfrontacje; lekarze — psychiatrzy przeprowadzali szczegółowe badania zbrodniarza; zaścokroć wzywano go do obrońcy — adwokata. Dzięki temu Gorgulow nie odczuwał monotonii życia więziennego, mógł wyładowywać swą energię, znajdował upust dla swego chorobliwego temperamentu.

Obecnie nadszedł krótki okres dni powściągliwych. W jednym z paryskich dzienników znajdujemy opis życia zbrodniarza w więzieniu Sante, według relacji osoby codzień się z nim stykającej:

Gorgulow jest osadzony w obszernej celi w oddziale kryminalnym. Jak się obecnie okazuje nieprawdą, jest, jakoby przebywał on w tej samej celi, w której ongiś osadzono mordercę Jaures'a — Wilena.

Przy drzwiach celi Gorgulowa ustawiony jest posterunek policyjny, który przez całą dobę pilnuje więźnia. W celi w ciągu nocy pali się lampa elektryczna. Te środki ostrożności przedsięwziął dyrektor więzienia, by niedopuszczyć do samobójstwa więźnia.

Dzień jego rozpoczyna się o godz. 6 rano od sprzątnięcia celi, mycia się i śniadania. Gorgulowa wyprowadzają na przechadzkę oddzielnie, nie razem z innymi więźniami. W ciągu trzydziestu minut dzień w dzień krąży on wokół podwórza w towarzysztwie strażnika. Morderca prezydenta

nie lubi spaceru, oświadcza, że odciąga go to od poważnych zajęć. A pracy ma niemało. Nadzorca więzienny dał mu do kłenienia papierowe helmy dla pewnej firmy reklamowej. Dzięki temu Gorgulow w więzieniu zarabia — od 5 do 8 franków dziennie. Od czasu do czasu porzuca tę pracę i zagłębia się w czytaniu biblii. Czyta półgłosem, usiłuje nawiązać rozmowę z dyżurującym przy drzwiach strażnikiem, lecz nie otrzymuje odpowiedzi. Obiad przynoszą do celi o godz. 11 w poł., jest wcale przyzwoity: biały chleb, zupa i talerz owoców, a dwa razy na tydzień mięso. Gorgulowowi, który po dokonaniu morderstwa potrafił przez dłuższą chwilę stawiać opór kilku mężczyznom, obiad więzienny nie wystarcza, sprowadza więc sobie z kantyny ser, kiełbasę, jajka.

Przed paru dniami zgłosił się do więzienia pani Gorgulow, by dowiedzieć się, czy mężowi czego nie potrzeba. Dał odpowiedź przeczącą.

O zmroku zazwyczaj Gorgulow przemierza dużymi krokami swą celę. O godz. 8 wieczorem po odmówieniu modlitwy kładzie się spać. Sen ma bardzo mocny. Obok, w celi sąsiadującej, śpi takim samym mocnym snem człowiek, któremu Gorgulow uratował życie. W tragiczną noc śmierci prezydenta Doumera miał być wykonany wyrok śmierci na pewnym bandycie, który potem na skutek prośby pani Doumer został ulaskawiony.

Monotonja życia więziennego dla Gorgulowa niedługo skończy się. Dzień procesu jest coraz bliższy.

Kto więcej choruje? kobiety czy mężczyźni?

Urząd statystyczny Rzeszy ogłosił świeżo wyniki bardzo ciekawych dochodzeń. Obejmują one zestawienia około 1000 kas chorych z ogólną liczbą 2,5 mil. członków. Statystyka ich wykazuje 740 000 wypadków

choroby u mężczyzn i 359 000 u kobiet. Na sto mężczyzn było 45,8 wypadków choroby, na sto kobiet 40,7. W wszystkich rocznikach stan chorobowości u kobiet był mniejszy niż u mężczyzn. Najwyższe cyfry wykazywały u obojga płci roczniki między 20 a 24 rokiem oraz między 25 i 34. U kobiet cyfry odnośne były o 8,8% wyższe ponad średni stan chorobowości, u mężczyzn zaś tylko o 4,4. Podczas gdy ubezpieczone kobiety w wieku od 50 do 55 wykazywały mniejszy odsetek chorób, u mężczyzn w tym wieku odsetek ten znacznie się powiększa. Porównanie męskich i żeńskich ubezpieczonych wykazuje, że obciążenie chorobami w młodszych latach jest u kobiet nieco większe, natomiast w starszych grupach, począwszy od 35 roku znacznie wzrasta u mężczyzn. Jeżeli się odliczy wypadki choroby, wywołane funkcjami kobiecymi, stwierdzić należy, że niebezpieczeństwo chorób, o ile wchodzi w rachubę choroby, połączone z niezdolnością do pracy, u kobiet jest znacznie mniejsze. W i P.

Recepta na długowieczność

W kantonie Chatel, w Wogezach francuskich, znajduje się kilka wiosek, które posiadają w liczbie swych mieszkańców najstarszych ludzi we Francji. Patryarcha metuzaleów miejscowych, Józef Dubois, liczący obecnie 96 wiosen, trzyma się krzepko i pracuje w polu jakby nigdy nie. W sąsiedniej zaś wiosce mieszka 92-letni Chapuis, równie zdrowo i krzepko prezentujący się. Liczba 90-latków w tych kilku wioskach górskich jest znaczna. W gospodarstwie jednej z tych wiosek można co niedzieli oglądać czwórke przyjaciół, grających w karty, a liczących od 85 do 92 lat. Reporterowi „Petit Parisien”, który wypytawał metuzaleów o tajemnicę zachowania zdrowia i siły w tak późnym wieku, odpowiedziano: „Zawdzięczamy to czystemu powietrzu, konsumpcji lekkiego wina i wytrwaniu w dobrym humorze”.

10 tysięcy lat kultury skandynawskiej

Urwiska i kurhany okolic Undevalli, miasta położonego w zachodniej części Szwecji, niedaleko od Gottenburga, dostarczyły ostatnio nowego dowodu starożytności kultury skandynawskiej. Otóż w zachodniej części przedmieść Undevalli i w pobliżu morza odkopano szczątki kości kręgowych człowieka, przykryte krzemieniami toporami, będącymi dziełem rąk ludzkich.

Za najstarsze wykopaliska archeologiczne Skandynawji uważano dotychczas przedmioty, datujące się z 7000 roku przed Chrystusem, a znalezione w Magbe Mardi w Danii, ostatnie jednak wykopaliska z Undevalli szwedzkiej są zdaniem archeologów starsze jeszcze i datują się z tego okresu, gdy Bałtyk był słodkim jeziorem, którego odnogę stanowiło dzisiejsze jezioro Vaernern. Okres ten znany jest też pod nazwą cofnięcia się i topnienia wielkiego lodowca, a zdaniem uczonych przeszło 9000 lat dzieli go od czasów Chrystusa.

Wyprawa po złote skarby w Mandżurji

W północnej części prowincji cheilundzkiej znajdują się bogate pokłady złota. Wydajność roczna tych łóżysk przedstawia wartość 6—7 milionów dolarów, a koszt wydobycia złota są minimalne. Mandżurskie ministerstwo przemysłu i handlu zamierza wysłać do tego kraju wyprawę, która zbadała tamtejsze okolice i stwierdziła możliwości wydobywania złota na większą skalę.

Dlaczego psy nie chodzą do dentysty

Pies rzadko tylko cierpi na ból zębów, a uzębienie jego nie podlega naogół tym schorzeniom, jakich ofiarą są zęby człowieka. Przyczyną tej wyższości psa nad człowiekiem wykryły badania przeprowadzone w laboratorium fizykalnym w Tedington przy pomocy promieni Roentgena. Okazało się, że mikroskopijne kryształki, które tworzą część składową szkliska zębego są zupełnie innej natury u psa, niż u człowieka. Kryształki te w szklisku zębym psa ustawione są w pozycji prostopadłej do powierzchni zęba, wtedy gdy u człowieka pozycja kryształków przedstawia kąt ostry. Stomatolodzy sądzą, że ten właśnie układ przyczynia się do większej trwałości zębów u psa.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Kalendarzyk łowiecki na lipiec

Na podstawie obowiązujących przepisów łowieckich, w lipcu przypada na terenie całego państwa, oprócz województwa śląskiego, czas ochronny na następującą zwierzynę i ptactwo:

Łosie - byki, jelenie - byki, daniela - rogacze, jarzabki, pardwy, kuropatwy, zające szaraki i bielaki, niedźwiedzie, rysie, borsuki, wiewiórki, głuszce - koguty, cietrzewie - koguty, cietrzewie - kury (w woj. wileńskim, białostockim, nowogrodzkim, poleskim i wołyńskim), bażanty - koguty, przepiórki, słomki, bataljony (do 10 lipca), dzikie kaczkory (do 25 lipca), dzikie kaczkory (samice i młode), oraz inne ptactwo wodne i błotne (do 15 lipca), drobie, dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkioty,

dzikie łabędzie i dzikie gęsi, dzikie indyki - samce, dzikie indyki - samice oraz ptactwo krakowate i drapieżne z wyjątkiem jastrzębi - gołębiarzy, krogulców, wron i srok.

Skazani za białe żołnierzy

W Warszawie zakończył się kilkudniowy proces przed sądem wojskowym w sprawie o białe żołnierzy w 5 pułku strzelców konnych w Dębicy. Mocą tego wyroku skazani zostali rotmistrz Łomnicki na dwa miesiące twierdzy, por. Musielak na miesiąc twierdzy, wachmistrz Woźniak na pół roku twierdzy i degradację, wachm. Szczepan na 4 miesiące twierdzy i degradację, wachm. Harko na 4 miesiące twierdzy, kapral Makarowski na rok więzienia i degradację, kapral Postrzygacz na 2 tygodnie aresztu średniego, st. strzelec Zylczuk na 2 miesiące więzienia, strzelec Lipień na 3 miesiące więzienia i strzelec Honczaruk na 5 miesięcy więzienia.

O wszystkim pomyślał zawczasu...

Do taksówki, stojącej przed jednym z domów na ul. Wilczej w Warszawie, wszedł jakiś pasażer, każąc jechać do gmachu medycyny sądowej. Na rogu ul. ks. Skorupki, kierowca usłyszał odgłos wystrzału rewolwerowego. Gdy zatrzymał się, ujrzał pasażera z raną postrzałową prawej skroni. Na siedzeniu obok desperata leżał rewolwer. Kierowca podjechał do najbliższego posterunku, z którym przewiózł desperata do szpitala Dz. Jezus, gdzie ten, nie odzyskawszy przytomności, zmarł. Ze znalezionych przy denacie dokumentów okazało się, że jest to 27-letni Edward Mościcki, handlowiec. Życzeniu jego stało się zadość, zwłoki zostały przewiozione do zakładu medycyny sądowej.

Rozprawa kasacyjna w procesie Gorgonowej

Na dzień 23 lipca r. b. wyznaczona jest przed Sądem Najwyższym rozprawa kasacyjna Rity Gorgonowej, skazanej wyrokiem sądu przysięgłych we Lwowie na karę śmierci. Referentem sprawy będzie sędzia Sądu Najwyższego Wyrobek. Gorgonową bronić będą przed Sądem Najwyższym dotychczasowy jej obrońca adwokat dr. Axer i adwokat warszawski Mieczysław Ettinger.

Odroczenie benedykcji

X Opata Górnego w Krakowie

(KAP) Ustalona na 3 lipca br. benedykcja X. Opata Górnego ulegnie odroczeniu z powodu konieczności załatwienia pewnych formalności z zakresu interpretacji prawnej rytu benedykcji.

Zajęcie pograniczne na G. Śląsku

W tych dniach polskie rewidentki celne ujawniły w czasie rewizji na dworcu w Zabrze u niejakej Kulesowej, Golikowej i Krzyżowej, obywateli polskich z Świętochłowic, które przyjechały pociągiem z Rudy do Zabrze, ogółem 28 sztuk fałszywych 5 marekówek niem., które zamierzały przemycić do Niemiec. Obecnie na miejscu funkcjonariusz Pol. Woj. Śl. przytrzymał te kobiety, zarządził zakupienie dla nich biletów powrotnych i odstąpienie ich z powrotem do Rudy. Znalezienie fałszywków nie uszło uwadze funkcjonariuszy policji niemieckiej, którzy o fakcie tym zawiadomili głównego wachmistrza Froncka. Ten przybywszy do hali rewizyjnej sprzeciwił się odstąpieniu przytrzymanych kobiet z powrotem do Rudy, żądając oddania ich w ręce policji niemieckiej. Gdy funk. Pol. W. Śl. na to się zgodził, Froncek wraz z innymi policjantami niemieckimi weszli na eksterytorjalną część polskiej hali rewizyjnej i przemocą wyciągnęli kobiety z polskiej części hali rewizyjnej na stronę niemiecką, groząc przytem funkcji. Pol. W. Śl. aresztowaniem. Mimo dalszej interwencji ze strony policji polskiej policjanci niemieccy kobiet tych nie wydali.

Charles S. Dewey, były doradca finansowy Polski, zajął obecnie w takimże samym charakterze stanowisko wiceprezesa wielkich amerykańskich zakładów przemysłowych Colgate-Palmolive-Peet Company, zw 15142

Z życia towarzystw

Z Tow. Przemysłowego w Sarnowie. W niedzielę 19. 6. odbyła się uroczystość Towarzystwa Przemysłowego w Sarnowie. Dwa bratnie towarzystwa z Rawicza i z Miejskiej Górki przysłały delegację z pocztami sztandarowymi. Z drobnych przyczyn nie zaproszono wszystkich miejscowych towarzystw. Niektóre towarzystwa pierwotnie zaproszono a później zaproszenie cofnięto. Potrzebnej nam wszystkim zgody takimi posunięciami nie otrzymamy.

Uroczystość rozpoczęła się o godz. 9.30 zbiórką towarzystw na sali p. Stachowiaka skąd udano się pochodem z orkiestrą na czele do kościoła na nabożeństwo. Mszę św. odprawił O. oblat Spychalski, który wygłosił także piękne kazanie o obowiązkach naszych, podając jako wzór św. Józefa patrona przemysłowców.

Po nabożeństwie udano się w pochodzie na Strzelnicę, gdzie odbyło się uroczyste zebranie, które zajął prezes towarzystwa. Sekretarz złożył wygłoszone obzerne sprawozdanie z 10-lecia towarzystwa. Nastąpiły przemówienia z życzeniami, poczem nastąpiła przerwa obiadowa.

Po południu odbył się koncert w ogrodzie Strzelnicy Bractwa Kurkowego.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Poniedziałek, dnia 4 lipca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 12.10 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy; godz. 17.00 (W); godzina 18.00 (W); godz. 18.20 „O współczesnej muzyce” (wygl. dr. Kazimierz Zieliński); godz. 18.35 lekcja jęz. ang. (lingwafon.); godz. 18.50 płyty gramofonowe; godz. 19.00 „Zwierciadło świata” (sensacje i rzeczy ciekawe); godz. 19.35 (W); godz. 19.45 płyty; godz. 19.58 sygnał czasu; godz. 20.00 akademja amerykańska ku czci Święta Narodowego Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej; wykonawcy: Orkiestra 58 p. p. pod batutą kpt. Maksymiljana Chmielewicz, Marja Janowska - Kopczyńska (sopran), Klara Kaulfousówna (skrzypce), prof. dr. Stanisław Nowakowski (prelekcja), Bolesław Tyllja, kapelm. opery (akomp.); godz. 21.50 (W); godz. 21.55 sygnał czasu — komunikaty sport. i polic.

Warszawa (1412 m) godz. 12.45, 13.35 i 15.10 muzyka z płyt; godz. 15.35 komunikat centr. biura hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. 16.40 pogadanka w języku francuskim; godz. 17.00 koncert Orkiestry Ludowej Adama Stromberga; godz. 18.00 „Abraham Lincoln” — wygl. p. Karol Koźmiński; godz. 18.20 muzyka taneczna; godz. 19.35 prasowy dziennik radiowy; godz. 19.45 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 20.00 audycja amerykańska z okazji święta narodowego; godz. 21.35 „Mistrzowie długiego życia” feljton p. W. Rogowicza; godz. 22.00 muzyka taneczna; godz. 22.25 odczyt w jęz. niemieckim p. „Tereny turystyczne w Polsce” — wygl. p. Mieczysław Orłowicz, radca Min. Robót Publ.; godz. 22.40 wiadomości sportowe; godz. 22.50 muzyka taneczna.

SPORT

Piłka nożna

Niemcy i Finlandja 4:1 (1:1). Zawody odbyły się w Helsinkach, wobec 5000 widzów, sędziował Szwed Andersson. Bramki strzelili Hoffman i Rutz. Niezasłużona w tak wysokim stosunku przegrana gospodarzy.

Norwegja i Szwecja 4:1 (1:1). Nie spodziewana porażka gospodarzy, którzy wystąpili w zmienionym składzie i widocznie zlekceważyli sobie gości. (tel. wł.)

Przed zawodami Polska i Szwecja. Reprezentacja szwedzka wyjeżdża z Karlskrony w dniu 7 lipca wieczorem i przybywa do Gdyni statkiem w dniu 8 bm. o godz. 16. Powita miłych gości w imieniu P. Z. P. N. specjalny komitet. W skład delegacji szwedzkiej wchodzi pp.: A. Johanson (pre-

zes) oraz członkowie zarządu kpt. Bergman, Gelbord i Ledin. Drużyna skandynawska liczy aż 18 zawodników, ponieważ 15 bm. mają Szwedzi drugie spotkanie międzynarodowe w Tallinie. Przeciwno Polsce ustanowiono następujący zespół (może on jeszcze ulec zmianom, w związku z wczorajszą porażką z Norwegją): A. Rydberg — O. Anderson, E. Lager — H. Sjögren, V. Carlend i G. Nordström — J. Nilsson, G. Ohlson, J. Sundberg, R. Jacobson i R. Kroon. Rydberg grał 11 razy w reprezentacji, Nilson — 16, Ohlson — 9, Sundberg — 8 i Kroon 24. Reszta z młodszej generacji występowała w reprezentacji kilkakrotnie, ostatnio z dużym sukcesem przeciwko Belgii (3:1 dla Szwedów).

Pływanie

Na zawody organizowane przez komitet w. f. przy magistracie Międzychodu wyjeżdżają najlepsi pływacy klubów poznańskich z „Unji”, „Warty”, „HCP”, „PTP”, „AZS” i „ISV”. Oprócz biegów indywidualnych odbędzie się sztafeta 5X50 m dow. oraz mecz piłki wodnej między „Unją” i „H. C. P.” (wz)

„Astra” krotoszyńska organizuje w niedzielę zawody międzyklubowe z „AZS” i „Ostrovia”, poza tem rozegra się mecz piłki wodnej między „AZS” i nowoutworzoną drużyną „Astry”. Możliwy jest również udział kilku zawodników „Unji”. (wz)

Tennis

W finale gry poj. pań w Wimbledonie Wills — Moody (Am) pokonała bez wysiłku H. Jacobs (Am) 6:3, 6:1. Gra podwójna pań: w półfinale para francuska Borotra i Brugnon bardzo łatwo pokonała Amerykanek Allison i Van Ryn 6:3, 6:2, 6:4, a reprezentacyjny zespół angielski Perry i Hughes zwyciężył drugą parę francuską Boussus i Merlin 8:6, 6:1, 6:3. W grze podwójnej pań wyniki były następujące: półfinały: Metaxa i Sigart — Watson i Harvey 6:1, 6:2; Ryan i Jacobs — Payot i Thomas 6:1, 6:3. Gra mieszana: półfinały: Ryan i Meier — Whittingstal i Cochet 7:5, 3:6, 6:1; Sigart i Hopman — Mathieu i Brugnon 6:4, 6:4. W turnieju pocieszenia Cochet pokonał Kehrlinga 6:4, 7:5, 6:3. (tel. wł.)

Wioślarstwo

Niedzielne regaty międzyklubowe o mistrzostwo Bydgoszczy na torze w Brdyjsku zapowiadają się bardzo ciekawie. Ogółem zgłosiło się 18 towarzystw z 68 załogami. Program przewiduje 20 biegów. Z osad poznańskich startują obok „K W 04” załogi „Trytona”, „Polonji” i „AZS”. Najciekawiej zapowiada się bieg osemek o mistrzostwo Bydgoszczy, w którym startują osady „K W 04”, dwie osady „BTW” i „AZS” Warszawa.

**MOTOCYKLOWY
GRAND PRIX
i
MISTRZ. POLSKI**

w niedzielę, godz. 15.

Dojazd tramwajem do Tamy Garbarskiej oraz Solacza; autobusem ze Starego Rynku

zw 15 128

RUCH W TOWARZYSTWACH

— K. S. „Admira”. Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, 2 bm. o godz. 20 w lokalu zebrań p. Nowaka.

— Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Katol. p. w. św. Kazimierza Poznań-Jeżyce urządzi w niedzielę, dnia 3 bm. „Wielki Kiermasz” w ogrodzie p. Knasieckiego, ul. Bukowska (za radiostacją), na który zaprasza się wszystkich życzliwych naszemu Stow. Początek o godz. 15.

— Pierwszy Polski Klub Sportowy „Polskania”. Zebranie miesięczne odbędzie się w sobotę, dnia 2 bm. o godz. 20 na salce „Sokoła” przy Drodze Dębińskiej.

— Tow. „Braterstwo” Poznań-Wilda. Plenarne zebranie odbędzie się w sobotę, dnia 2 bm. o godz. 19 na sali p. Grotowskiego, Dolna Wilda 71. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

— KL sp. „Grom”. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 2 bm. o godz. 19,15 w sali p. Jezierskiego, ul. Wroniecka 13.

— Stow. Pań św. Teresy Fara urządzi w niedzielę, dnia 3 bm. wycieczkę do Strzeszyna. Zbiórka rano o godz. 7,30 przed Domem Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1.

— Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny. Zebranie odbędzie się dziś, w sobotę, 2 bm. o godz. 20 u p. Jarockiej, ulica Masztalarska 8a. Wykład wygłosi p. Kapitańczyk: „Misja jako obowiązek narodowy Polski”.

— Powstańcy i Wojacy Łazarz-Górczyn. W sobotę, 2 bm. odbędą się ćwiczenia nocne. Zbiórka o godz. 20 na Rynku Łazarzkim. Młodzież bierze udział.

— Tow. Czeladzi Szewskiej bierze udział w jubileuszu 650-lecia Cechu Szewskiego 3 bm. Zbiórka wszystkich członków (honorowych i czynnych) w niedzielę, 3 bm. o godz. 8,45 rano przy Nowym Rynku.

— Koło Przyjaciół Harcerstwa przy 20. Pozn. Druż. Harc. urządzi w niedzielę, d. 3 lipca br. wentę harcerską w Dębinie. — Zaprasza się uprzejmie wszystkich członków i sympatyków harcerstwa na tę imprezę, z której dochód przeznaczony jest na akcję obozową.

— Chór im. Chopina Wilda. Wycieczka chóru odbędzie się w niedzielę 3 bm. o godz. 15 do Ogrodu Szwajcarskiego przy Drodze Dębińskiej. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w piątek, dnia 15 bm. o godz. 20 w lokalu p. Fiedler, Górna Wilda.

— Kat. Tow. Robotników Polskich Poznań-Tum. Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę, dnia 3 bm. o godz. 15 na sali Domu Katolickiego na Śródcie.

— Związek Wermistrzów Polskich. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 3 b. m. o godz. 11 w lokalu posiedzeń przy ul. Wronieckiej 13.

— Tow. Abstynenckie pod wezwaniem św. Kazimierza. Zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 bm. o godz. 20 na sali Księgarni św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22.

— Komitet Tow. dzielnic wildeckiej. Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 bm. o godz. 19,30 w lokalu p. Kasprzakowej, ul. Kilińskiego 15.

— Sekcja Zawodowych Pielęgniarek i Higienistek. Zebranie plenarne dnia 3 bm. o godz. 20 plac Bernardyński 4 m. 8. Tegoż dnia rano o godz. 8 nabożeństwo w kaplicy SS. Elżbietanki, ul. Łakowa. — Okazja do spowiedzi św. przed mszą św.

— Polski Związek Lokatorów i Sublokatorów (Stary Rynek 95-96). Oddział Wilda zwołuje na poniedziałek, 4 bm. na sali p. Grotowskiego przy Dolnej Wildzie zebranie plenarne.

— Tow. Powstańców i Wojaków dzielnic Łazarz-Górczyn. Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 bm. o godz. 20 w lokalu zebrań Kasy Obywatelskiej przy ul. Marszałka Focha 81. W niedzielę, 3 bm. ostre strzelanie na Warowni VII. Zbiórka o godz. 13,30 w lokalu zebrań.

— Tow. Przemysłowców Poznań-Wilniary. Półroczne walne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 5 bm. o godz. 19 w lokalu p. Kotlińskiego. Z powodu ważnych spraw, jak zatwierdzenie nowych ustaw kasy pośmiertnej, przybycie wszystkich członków konieczne.

— Zrzeszenie Emerytów Kolejowych Z. U. K. zwołuje miesięczne zebranie na d. 5 bm. godz. 15 w lokalu zebrań ul. Marsz. Focha 85.

— Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej. Zebranie plenarne odbędzie się we

wtorek, dnia 5 bm. o godz. 7,15 wieczorem na sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1.

— Stow. Polaków z Ameryki. Zwyczajne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 bm. w sali restauracji „Pod Strzechą”, plac Wolności 7. Początek o godz. 20. Wszystkie Polki i Polacy z Ameryki, zamieszkali w Poznaniu i okolicy, są proszeni o przybycie.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— P. Günther. Waloryzacja w myśl umowy polsko-niemieckiej z 5. 7. 1928. Rozliczenie następuje bardzo powoli. (K.)

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Stefan Purszke, uczeń szkolny, 13 lat. Aurelja Żórkiewiczówna, 1 r. 1 mies. 1 d. Wojciech Grochowski, 2 mies. 5 dni. Józefa Kaźmierczakówna, 19 l. Tomasz Maciejewski, kier. pociągu, 69 l. Marja Rankiewiczówna, 91 l. Iwan Kozieł, strzelec 55 p. p., 22 l. Janina Zofia Tomaszewska, 10 l. Józefa Fornalikówna, 56 l.

Dnia 30 czerwca zgłoszono: Joanna Bilazewska, z domu Müllerówna, 61 l. Teresa Stanisława Zielińska, 2 dni. Jerzy Nagórski, 5 l. 4 mies. Barbara Jaskólska, z domu Woyniewiczówna, 36 l. Kazimierz Augustyniak, 15 dni. Marja Bracka, z d. Smarzyńska, 63 l. Marja Cichowiczowa, z domu Koehlerówna, wdowa, 81 l. Anna Kosinkowa, z domu Konicka, wdowa, 61 l. Katarzyna Chmielewska, z domu Kornoszówna, wdowa, 83 l. Anastazja Olejnikowa, z domu Zielińska, 44 l. Małgorzata Mikołajczakowa, z domu Bączkówna, 64 l. Władysław Kurek, 5 l. Wanda Fornalikówna, 5 dni 20 i pół godz. Marja Budzyńska, 2 godz. Bronisława Wyłęgała, z domu Śramka, 37 l. Ewa Szymkowiakowa, z domu Olejniczakówna, 42 l. Franciszek Janicki, 4 mies. 7 dni.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: H. N. 2 zł. — I. D. z prośbą o opiekę 2 zł. — Natalia Szczepańska 2 zł. — La z pewną prośbą 2 zł. — Justjan (Kolejowa 9) 10 zł. — Razem 18 zł.

Dnia 30, 6, 32 r. wypłaciliśmy składki, złożone w naszej administracji na niżej podane cele:

Na pomnik Serca Jezusowego: Komitet budowy pomnika zł 896,65.

Na Komitet niesienia pomocy kulturalnej dla Śląska Opolskiego: na konto P. K. O. nr. 301 822 zł 25,—.

Na wybudowanie łodzi podwodnej p. n. „Odpowiedź Treviranowski”: Kierownictwo Marynarki Wojennej, Warszawa, na konto w P. K. O. nr. 30 608 zł 4 826,61.

Na ufortyfikowanie wybrzeża polskiego morza: Kierownictwo Marynarki Wojennej, Warszawa na konto w P. K. O. nr. 306,80 zł 55,77.

Na Dom Sierót na Śródcie: Kierownictwo zakładu zł 53,—.

Na chleb św. Antoniego: Zakładowi św. Józefa zł 86,—.

Na biednych parafii św. Marcina: Parafjalnej kasie kościelnej zł 95,—.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

ODCISKI
ST. GÓRSKIEGO

POZNAŃSKIE
ST. GÓRSKIEGO

POZNAŃSKIE
ST. GÓRSKIEGO

POZNAŃSKIE
ST. GÓRSKIEGO

Pw 18 626-62.222

Dnia 30 czerwca 1932 r. wydarła nieublagana śmierć z pośród grona naszego na udar serca, w Żerkowie, moją ukochaną żonę, naszą nadewszystko drogą, troskliwą, niezapomnianą matkę, siostrę, ciocię i babcię, s. p.

z Kuczów Marję Nożyńską

w 65 roku życia, o czem zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni
mąż z dziećmi i rodziną.

Pogrzeb odbędzie się w Poznaniu w niedzielę, dnia 3 lipca 1932 r. o godzinie 6-tej (18-tej) z domu żałoby przy ulicy Marszałka Focha 87.

Poznań, Września, Żnin, Berlin, Rostock, Hilpoltstein (Bawaria), Paryż, Dieppe (Francja).

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

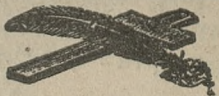
zw 15 159

Zakł. Pogrz. Br. Nowak. Poznań. Pl. Nowomiejski 10, tel. 1046

†
Dnia 30 czerwca 1932 r. zmarła żona długo-
letniego członka Towarzystwa naszego, ś. p.

Marja Nożyńska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 3 b. m.,
o godz. 18-tej, z domu żałoby ul. Marsz. Focha 87.
O liczny udział członków w pogrzebie prosi
Wypadek 254. Tow. Młodych Przemysłowców
zw 15155/6 w Poznaniu.

Dnia 30 czerwca 1932 r. zasnął w Bogu, opa-
trzony na drogę wieczności Olejami św., w 68 ro-
ku życia, nasz najtroskliwszy ojciec, brat, wu-
jek, szwagier i dziadek, ś. p.

Leon Jackowski

Pogrzeb odbędzie się w Gnieźnie w niedzielę,
dnia 3 lipca 1932 r., o godz. 2-giej, z domu ża-
łoby ul. Garbarska 1.

W imieniu boleśnie dotkniętej rodziny
Janina Jackowska.

Gniezno.

nw 4149

Msza św.

żałobna za duszę ś. p.

Zofii Skotarkowej

żony podpułk. W. P. w st. sp.

odprawi się w poniedziałek, 4 lipca, o godz. 8.30,
w kościele Serca Jezusowego na Jeźcach, o czym
zawiadamia dw 515 mąż z córeczką.

Za liczny udział w pogrzebie naszego kochanego
brata i wujka oraz za wyrażone współczucie i wien-
ce składamy wszystkim na tej drodze nasze naj-
serdeczniejsze

Bóg zapłać!

W imieniu wszystkich krewnych

Bertha Stranz.

Poznań (Zawady), 2 lipca 1932.

nw 4163

Racjonalno-indywidualna kosmetyka
Środki i sposób Paryskiego Uniwersytetu de B-te
i amerykański. Odtłuszczenie parafiną etc.
Masaż leczniczy przeciw reumatyzmowi, artretyzmowi,
ischiasowi i wadliwemu krążeniu krwi.

„IRNIS“

Instytut Hygieniczno-Kosmetyczny

Poznań, Piekary 5.

dw 504

Tel. 25-91.

Adwokat Przesławski

przeniósł kancelarię

w Poznaniu

ul. Rzeczypospolitej 9, parter.

zw 15 140

Powróciłem

Dr. K. Nowakowski

Chirurg

Dyr. Lecznicy przy Szp. Miejskim

Doc. Univ. Pozn.

zw 518

Przyjmujemy za naszymi pozwoleniami przywozu
zamówienia na

pomarańcze kalifornijskie „Sunkist“

oczekiwane w Gdyni statk. „Scanyork“ ok. 7 lipca rb.

Syndykat Handlowy „GDYNIA“

w Gdyni, ul. Starowiejska.

dw 533

HALLO!!!

HALLO!!!

Od dnia 1-go lipca r. b.

— koncertuje —

znana i ulubiona skrzypaczka

JADWIGA CIECHONSKA

wraz z swoim przebojowym zespołem

w Ogrodzie Cukierni Fangrat

Poznań, Aleje Marcinkowskiego nr. 8.

dw 406

Dnia 30 czerwca r. b. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakra-
mentami św., po ciężkich cierpieniach, moja najdroższa żona
i nasza najukochańsza matka, ś. p.

Anna Bochow

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 3 lipca r. b., o czym
donoszą

zw 15143

w ciężkim smutku pogrążeni

Rogoźno, Poznań.

mąż, dzieci i rodzina.

Komunalna Kasa Oszczędności pow. Poznańskiego

w Poznaniu, ul. Gwarna 14,
telefon 39-22,

przyjmuje wpłaty na za-
kup parcel z majątku
Lawica oraz udziela po-
życzek nabywcom na
dogodnych warunkach.

zw 15 152

DOMEK

z dużym ogrodem wa-
rzywno - owocowym
przy stacji kolejowej w
Puszczykowie korzystnie
na sprzedaż. Tamże

PARCELE.

Oferty do Kurjera Pozn.
pod zw 15 145

PIEGI

oraz wszelkie nieczysto-
ści skórne usuwa rady-
kalnie od lat wypróbo-
wany i niezawodny.

Krem Bella

wysyła każdej ilości.

Cena za słoik 2,50 zł

Mydło Bella 1,25 zł

do nabycia w aptekach
i drogeriach lub wprost
we wytwórni.

Apteka p. Koronę

Poznań, Górna Wilda 61.
dw 3 202

Mereżka

metr 20 gr. okretka 15 gr. deka-
tyzowanie 30 gr. dziurki 2 gr.
pisowanie spód, 2 zł. obciąża-
nie guzików tuzin 40 gr. podno-
sze oczka nadrabiam stopy, haf-
ty tanio wykonuje terminowo

„HAFTOPLIS“

Stary Rynek 10, wejście Kurza-
noga (obok F-my Czepczyński
i Kruk). Pw 16 009-17,44

Uwaga!

De-Ka-Ha majątku

Lawica już z dniem

28 czerwca r. b.

nie parceluje

właściciel

FOKSOWICZ

zw 15 153

Tania Sprzedaż Posezonowa

połączona

z reklamową sprzedażą płócien.

CENY REKORDOWO NISKIE!

Perkale deseniowe mtr. 85 gr	Płótno 65 gr
Zefiry na koszule . . . 85 „	Kreas 70 „
Jedwabie sztuczne . . . 1,20 zł	Madapolam 98 „
Woale deseniowe . . . 1,50 „	Nansuk 1,35 zł
Georgetta jedwabna . . 4,20 „	Nansuk 90 c/m najlepszy 1,90 „
Georgetta w desenie . . 5,50 „	Ręczniki 35 gr
Veloutina na suknie . . 6,90 „	Surówka prima 68 „
Szermelina wełniana . . 4,20 „	Inlet na wyspy prima . 1,65 zł
Georgetta wełniana . . 4,20 „	Dreliszek na spodki prima 3,90 „

Partja materiałów płaszczywych cz.
wełn. dawn. 8,50 teraz 3,90 zł

Partja materiałów płaszczywych 145
cm szer. dawn. 16,50 teraz 6,90 zł

Partje materiałów ubraniowych
czesankowych tylko 9,80 zł

Partje Bielskich czesanek na ubrania
dawn. 34,— teraz 19,50 zł

Tysiące resztek za bezcen!

R. i C. Kaczmarek

Skład bławatów

Poznań, ulica Nowa nr. 3.

d 521-22

piękna willa w lesie, pokoje 3—4 osobowe, ca-
łodzienne utrzymanie, doskonała kuchnia, ślicz-
ne położenie, plaża tuż przy willi, — żaglówka.

Zgłoszenia:

zw 15 158

Hel, willa Mövennest.

FABRYKA FARB

LAKIERÓW I POKOSTU

J. PEREK

Z dniem 1 lipca b. r. otwieramy przy
Wielkich Garbarach 39 DETALICZNY
SKŁAD wyrobów naszych i innych arty-
kułów malarskich, które sprzedajemy także
przy małych ilościach po cenach fa-
brycznych.

Przy zapotrzebowaniu prosimy o lask.
poparcie. zw 15 141

Lakier podłogowy
z farbą w puszkach
1 kilowych
zł 2,40

Emalja biała
w puszkach
1 kilowych
zł 2,50

Józef Maciejewski, dentysta

tylko Słowackiego 4/6, tel. 61-94

przyjmuje od 10—1 i 4—6.

zw 15 149

Ceny odpowiednio do obecnych warunków jaknajniższe.

Przeniosłem

kancelarię adwokacką z ulicy Sew. Miel-
żyńskiego 22

na ul. Fredry 12,

nr. tel. 3096.

Feliks Jankowski,

adwokat.

zw 15 106

Pracowników i pracownic kupieckich

nadających się do wszelkich prac biurowych, poszu-
kuje się do Warszawy. Oprócz języka polskiego —
wymagane doskonałe władanie językiem niemiec-
kim tak w mowie jak i w piśmie. Zgłoszenia z do-
łączeniem odpisów świadectw do biura ogłoszeń
„Par“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 26,51.
Pw 3046-26,51

„Ziołalista“

udziela wskazówek na wszelkie zastarzałe choroby, lecze-
nie ziołami. Specjalność zioła dla otyłych na schudnięcie,
liczne podziękowania. Godziny przyjęć: od 10—7 wieczorem.
Poznań, Śniadeckich 4 m. 10 (Kazarz). — DUCZYŃSKI
zw 15151

Dom

16 ubikacji, restauracja, handel
warzyw (dochód 3.000) 20.000 wpła-
ty 15.000. Otręba, Jarocin, Kiliń-
skiego 2

Mebie

eleganckie i skromne dobrem wy-
konaniu cenach fabrycznych po-
tę 15.000. Otręba, Jarocin, Kiliń-
skiego 2

zw 4100

zw 71 230

PAPE DACHOWĄ, SMOŁĘ i t. d. BRACIA SCHLIEPER

Fabryka Papy Dachowej i Destylacja Smoły
Hurtownia materiałów budowlanych

Tel. 306

BYDGOSZCZ

Tel. 361

Od poniedziałku, dnia 4 lipca

Tania Sprzedaż Posezonowa

Podajemy rękę wszystkim, którzy w tych ciężkich czasach, licząc się z każdym groszem, nie uzupełnili swej garderoby. Teraz mają wdzięczną okazję do zaopatrzenia się u nas w tak bardzo potrzebny **garnitur lub płaszcz**. Znakomite nasze materiały, pierwszorzędne wykonanie, najmodniejsze fasony dostosowane ściśle do każdej figury a przede wszystkim **ceny rewelacyjnie niskie** sprawią każdemu nabywcy prawdziwą niespodziankę i rzetelną radość.

Dla przykładu kilka cen:

płaszcze męskie (prochowce)	od zł 18,—
płaszcze męskie gabard. wełn.	39,—
ubrania męskie letnie do prania	12,50
ubrania męskie kolor. wełn.	19,—
ubrania męskie kamgarnowe	45,—
marynarki alpagowe męskie	13,—

ubrania chłop. kolor. wełn.	od zł 12,50
ubrania dziec. kolor. wełn.	5,75
ubrania dziec. po praniu	4,75
spodnie-golfy wełn. męskie	6,75
spodnie w paski wełn.	9,75
spodnie białe, popiel. i beż.	13,50

Pw 3053-26.72

Uprzejmie zwracam uwagę na okna wystawowe.

W. KONKIEWICZ

POZNAŃ

STARY RYNEK 8

Największa Mechaniczna Fabryka i Magazyny wykłintnej odzieży męskiej i dla chłopców.

HURT.

Oddział **GNIEZNO**, Rynek 2.

DETAL.

Niechaj każdy się przekona bez przymusu kupna.

Celem zmniejszenia wielkich zapasów, sprzedajemy przez Lipiec po-
niżej cen fabrycznych

od 20 do 50%

następujące gatunki jedwabiu, w najprzedniejszych jakościach:

Foulard — Chiffon — Meteor — Crêpe de
Chine — Georgette — Japonie deseniowe
i kolorowe oraz Duchesse i Taft w róż-
nych kolorach.Polska Centrala Spożywczych Spółdzielni Kolejowych
Poznań, plac Sapieżyński 2a. dw 3997

Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych

w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12

podaje do wiadomości, że pomiędzy 15 lipca a 1 września r. b. zostaną
wykończone domy mieszkalne w Gdyni:

- przy ul. Słowackiego i Poniatowskiego — dla prac. umysł.
- przy ul. Szosa Gdańska — dla pracowników fizycznych.

Pierwszeństwo wynajmu mieszkań przysługuje pracownikom ubezpieczonym w Z. U. P. U. Ubezpieczalni Krajowej i Kasie Chorych, o ile przy podpisaniu kontraktu złożą gwarancję, (kaucję) w wysokości 6-cio miesięcznego czynszu dzierżawnego w postaci książeczek oszczędnościowych: P. K. O., Banku Gospod. Krajowego, Kom. Kasy Oszczędności lub w papierach procentowych o pupilarnej pewności.

Podania o przydział mieszkań należy wносить **wyłącznie** na specjalnych formularzach, które wydaje Administracja Domów w Gdyni, Aleja Kasyna, za pobraniem 0,50 zł i udziela wszelkich informacji. Termin składania wniosków upływa z dniem 12 lipca r. b.

Zakład żadnych pośredników nie uznaje. dw 3987

Okna wystawowe

firmy

Z. BYTNEROWICZ

Poznań, Stary Rynek 52 narożnik ul. Wodnej

należy w własnym interesie **stale oglądać**. Dają
one zawsze doskonały przegląd cen i towarów.

Szczególne zainteresowanie wzbudza obecnie
tania sprzedaż płócien białych i stołowych
— po cenach reklamowych —

Ceny towarów letnich
poważnie obniżone.

Okazyjne partje materiałów wełnianych na lekkie sukienki.

Na wyjazd:

koce — pledy — kołderki flanelowe i wełnia-
ne — kołdry na wacie i wełnie — płaszcze
kapielowe — prześcieradła i ręczniki frotte i t. d.

Wszystko w dobrych gatunkach po najtańszych cenach.

Prosimy się przekonać! dw 519/20 Prosimy się przekonać!

Nabyć obecnie **samochód używany**
jest rzeczą łatwą lecz nabyć dobry i za
niską cenę można tylko w

BRZESKIAUTO Sp. Akc.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 29.
Telefony 63-23, 63-65.SAMOCHODY pierwszorzędnych fabryka-
tów z karoserjami 4—6 osób, wszelkiego ro-
dzaju. Samochody wysyłkowe ciężarowe.

Wielki wybór. Dogodne warunki zapłaty.
Oferty na każde żądanie.
dw 523

Poznańskie Zakłady Stolarskie

A. Kinkel

Poznań ul. Strasia 11 (Lazarz).
Wykonuje obróbkę drzewa
wszelkimi maszynami stolar-
skimi po 5,50 za godzinę
włącznie z wózkami i odwózkami
drzewa. zw 15 154

Kromczyński, Poznań,
Aleje Marcinkowskiego 5.
Agenci do sprzedaży
maszyn doszycia potrzebni.

Maliny świeże
wielkoowocowe specjalnie na
kompoty i konfitury dostar-
czają do domu w koszykach
po 75 gr funt.

Br. Szymańska,
maj. Rudnicze, Poznań-Zachód
zw 15 139

Dentysta

Jarosław Lamperski

praktykuje teraz w Pozna-
niu przy ul. św. Marcina 33 I.
Ceny najniższe, bezkonku-
rencyjne. zw 15 147

BECZKI

od oliwy, pokostu i smoły
w dobrym stanie kupię.

Edmund Czerniewicz

Poznań, Kręta 24.
zw 15 146

Gospodarstwo

z kulturalnym mieszkaniem
niedaleko Poznania, pięknie
położone, z kompletnym in-
wentarzem, kupi zaraz lub
później wyższy urzędnik zna-
jący rolnictwo, idący na eme-
ryturę. Wpłaty 6.000 zł. Do-
kładne oferty do eksp. Kurjera
Poznańskiego pod zw 15 137

+ Cierpiący na rapturę +

Oryginalny pasek rapturowy (Sprungband) O. R. P. 542 187

bez sprężyny, gumy i rzemienia naramiennego podtrzy-
mują pewnie największą rapturę z dołu do góry i jest
pewnym wybawieniem od ciągłych cierpień. Nosić można
dnem i nocą. Polecenia przez uleczonych. **M. ALBATH,**
jeździ Breslau, Bohrauerstr. 46. Prospekt i wskazówki przy-
miaru, podw. porto odwrotnie. Patentowe paski (Sprung-
bände) od 15 marek począwszy. Podziękowania wyłożone
do przejrzenia. Pan G. H. 68 lat, pisze: w 6-ciu tygodniach
wyleczony. Pan A. S. w L.: Najlepszy pasek w świecie,
w krótkim czasie uleczony. — Tak opiewają nadchodzące
listy. Paski brzuszne aż do najlepszego wykonania po
najniższych cenach.

POZNAŃ, Hotel Europejski, Marszałka Focha 27

sobota, 2 lipca od godz. 9—15

niedziela, 3 lipca „ „ 9—13

GNIEZNO, Hotel Centralny, poniedziałek, 4 lipca
dw 526 od godz. 9—15.

Samochód

limuzynę czterodrzwiową, elegancką, jak nową, śred-
niej wielkości, bardzo korzystnie sprzedam. Oferty
Kurjer Poznański pod zw 15 134

Rolnik w Rogoźnie Wlkp.

poszukuje z dniem 1. 9. 1932 r.

książkowego - zbożowca
na stanowisko

II. członek Zarządu

Zgłoszenia tylko pisemne wraz z odpisami świa-
dectw oraz podaniem pretensyj przyjmuje Prezes
Rady Nadzorczej, Wojciech Galdyński, Trzygóry,
poczta Ryczywół, powiat Oborniki. dw 516

NASZĄ SPRZEDAŻ POSEZONOWĄ

rozpoczynamy z dniem 4 lipca.

Ceny obniżone bardzo poważnie.

Perkale modne des.	1,35	1,20	1,10	0,85
Musliny bawełniane	2,30	1,50	1,35	0,90
Musliny wełniane	6,00	4,50	3,—	2,50
Jedwabie do prania	2,00	1,80	1,35	1,20
Szantung baw. gl.			2,50	2,30
Szantung w pasy i groch	3,25	3,—		2,80
Materiały wełniane na suknie i komplety, kostjumy w cenie znacznie obniżonej.				

Woale baw. modne des.	5,—	3,90	3,50	3,00
Woale jedw. piękne wzory	8,50	8,00	7,50	5,50
Toile de Soie wszystkie kolory				4,50
Cze-su-cza modne kolory				7,—
Szantung czysto jedwabny			6,50	4,75
Georgette jedwabny	9,80	8,50	6,75	4,50
Płótna białe i ciemne 1 powłokowe we wszystkich szerokościach olbrzymi wybór.				

Pw 3048-26,76

ST. MUSZYŃSKI, Poznań, Stary Rynek 95/6.

BIAŁY TYDZIEŃ

początek w poniedziałek, 4 lipca

Płótna na bieliznę, powłoki i prześcieradła	
71—80 ctm. szer. mtr.	1,20, 95 gr, 80 gr, 60 gr
140—160 ctm. szer. mtr.	2,40, 1,75, 1,50
Surówka mtr.	55 gr
Obrusowe 140—160	4,75, 2,55
Obrusy adamaszk. szt.	4,25
Ręczniki kuchenne szt.	75 gr, 45 gr, 35 gr
Ręczniki białe szt.	1,10, 75 gr
Ręczniki frotté szt.	75 gr, 60 gr

Kołdry wafł. i pik. szt.	od 4,50
Prześcieradła kap.	4,75
Prześcieradła dziecięce	2,25
Kapy tiulowe na dwa łóżka	24,—, 22,— 18,—
Firany odpasowane 3 części. okno 16,—, 13,—	11,50
Chusteczki do nosa	50 gr, 30 gr, 20 gr
Georgette mtr.	4,25
Meteor czysty jedw.	6,75
Popelina jedw. mtr.	1,90

Podczas Białego Tygodnia udzielamy na wszystkie towary prócz białych **10% rabatu**
Prosimy korzystać z nadzwyczajnie niskich cen.

dw 507

ST. i J. SZYMANDERA

Telefon 10-34

Poznań, Poczta 4.

Telefon 10-34

LATO

najpiękniejsza pora roku!

Jedwabne pończoszki, wymarzona białozłota gustowna swetra, rękawiczki polecą:

Górski

pl. Wolności 3 obok P. K. O.
Przyjmuje pończoszki do naprawy.

dw 512

Należność w wysokości Marek Niem. 2000 od byłego dyrektora cukrowni

Waltera Steckel, Ehmendorf,

Post Bad Sülze-Mecklenburg, zatrudnionego dawniej w Opalenicy, tanio do odstąpienia. Posiadam bezwarunkowe uznanie długu oraz wyrok, ulegający wykonaniu. Reflektanci zechcą kierować zgłoszenia pod adresem:

Emil Zwiesler, Getreidegeschäft, Gimmern - Pommern (Niemcy).
Tw 174

DOSTARCZAMY

karoserie wszelkiego rodzaju

w pierwszorzędnym wykonaniu, własnego wyrobu konstrukcji najwspółczesniejszej oraz wykonujemy wszelkie naprawy i zmodernizowania karoseryj starych jak również

wszelkie naprawy mechaniczne.

Fachowe i terminowe wykonanie zleceń. Ceny bardzo umiarkowane.

BRZESKIAUTO Sp. Akc. POZNAŃ

dw 525

ul. Dąbrowskiego 29. Telefony 63-23, 63-65.
Najtańsze źródło zakupu we wszystkich działach branży samochodowej.

Poszukujemy

2 pokoi na biura reprezentacyjne

bez mebli, tylko duże, jasne, frontowe, połączone z sobą, w lepszym domu, nie wyżej II-giego piętra, w centrum Poznania, najchętniej wprost od gospodarza. Oferty z dokładnym opisem składać pod „Dyrekcja” do Biura Ogłoszeń „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 26,56. Pw 3048-26,56

Po gruntownej renowacji — nastąpi dziś, w sobotę, 2 lipca

otwarcie restauracji przy ul. Szkolnej 18.

którą nabyłem od p. Starybrata dawn. Walter. Zasada moja będzie podtrzymać tradycję p. Walterowej, t. j. wyborową kuchnię i dobrze pielęgnowanymi napojami zadowolić najwybredniejsze wymagania Szan. Gości. **Specjalność: flaki — nogi wieprzowe — pekiówka — i t. d.**

Licząc na łaskawe poparcie, pozostaje
zw 15129 Z poważaniem **JÓZEF POLUS.**

Usuwa pieg. wagi. przyszcze. liszaje twarzy. czerwoność nosa. specjalny gatunek „Wygoda Nr. 7” usuwa łupież, siwienie, wypadanie włosów, oraz powoduje porost bujnego, zdrowego owłosienia. Cena za sztukę 2.— zł 50 gr. za 3 sztuki 6.— zł (przy większych zamówieniach opust). Wysła za pobraniem jedyni wytwórca: J. Cisiak, Katowice, ul. Młyńska 15. Próby i katalog wysła się darmo, za przesłaniem 1 zł w znaczku na koszt przesyłki. Tw 1 007

Siostry Dominikanki w Mielźnie

przyjmują

panienki na roczny kurs gospodarstwa domowego

pod skromnymi warunkami.

Program obejmuje naukę wszystkich działów gospodarstwa kobiecego, jak: gotowanie, pieczenie chleba, wypiekanie ciast, przeroby z warzyw i owoców, wyroby mięsne, krój, szycie, roboty ręczne, pranie, prasowanie, porządkowanie domu, ogrodnictwo i chów drobiu, oraz nauki ogólno-kształcące.

Kurs rozpoczyna się 1 września b. r. Zgłoszenia: Siostry Dominikanki — Mielżyn, pow. Gniezno. zw 15126

14!

tanich dni

!! POŃCZOCH !!
skarpety męskie, skarpety damskie, skarpetki dziecięce Nowości sezonowe!
B. OKOPIŃSKA, ul. Poczta 1.

Folwark

kupię 500—700 morgów lepszej ziemi z dobrą budynkami niedaleko Poznania. Zgłoszenia z dokładnym opisem do Kurjera Poznańskiego pod zw 15148

WSPÓLNIKA

czynnego z gotówką

zł 50 000 do 100 000

poszukuje przedsiębiorstwo przemysłowe dobrze zaprowadzone, celem rozszerzenia zakresu działania. Panowie dobrze wprowadzeni w sferach gospodarczych mają pierwszeństwo. Wartość przedsiębiorstwa około 400.000.— zł. Udział zostaje zahipotekowany. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 15132

Zdolny

dekorator - ekspedjent

zaraz lub później poszukiwany. Łaskawe zgłoszenia z dołączeniem odpisów świadectw, fotografii i wymagań co do pensji uprasza
S. GRABIANOWSKI, GNIEZNO, Magazyn blawatów. nw 4151

Kamienicę

w Poznaniu, nowszy dom, dobrze rentującą się, — kupię. Zgłoszenia możliwie wprost od właścicieli do Kurjera Poznańskiego pod zw 15150

Budynek

dla przemysłu lub hurtowni w Poznaniu korzystnie do sprzedania. Oferty „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 26,27. Pw 3094-26,27

Z powodu przeniesienia magazynu do nowych lokali przy Starym Rynku 59 urządzam

WIELKĄ WYSPRZEDAŻ

celem zmniejszenia zapasów

Polecam w wielkim wyborze materiały wełniane, jedwabie, stołownicę, kapy, obrusy i t. p.

SPECJALNOŚĆ DYWANY, FIRANY, CHODNIKI.

HURTOWNIE.

Własna Fabryk. Kolder na wacie, wełnie i puchu.

DETALICZNIE.

Mimo zredukowanych cen udzielać będę w czasie trwania WIELKIEJ WYSPRZEDAŻY

rabatu 10% za gotówkę.

W. GROSZKIEWICZ,

Poznań, ul. Wrocławska 3,
tuż przy Starym Rynku.

Pw 19 133-26.4

PRZETARG

Magistrat m. Torunia ogłasza przetarg na niżej podane roboty w nowobudowanym Gmachu Urzędu Województwa Pomorskiego w Toruniu.

1. Dostarczenie materiału i ułożenie posadzki „lastrico”.
2. Dostarczenie i ułożenie posadzki parkietowej.
3. Na prace malarskie.
4. Na prace stolarskie.
5. Na prace ślusarskie.
6. Posadzki cementowe w piwnicach, włącznie podłoża pod parkiety i lastrico.

Słabe kosztorysy odebrać można w Wydziale Budowlanym Magistratu m. Torunia, pokój 44.

Oferty z dokładnym opisem oferowanej pracy i dostawy, wraz z dołączeniem ewtl. rysunków objaśniających i próbek materiałów, należy nadesłać do Magistratu m. Torunia, Wydz. VII. Techn. Budowlany, do dnia 23 lipca 1932 r., godz. 17-tej.

Magistrat zastrzega sobie prawo wolnego wyboru oferenta, uwzględnienia części ofert, lub nieuwzględnienia żadnej z ofert.

Magistrat.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W poniedziałek, dnia 4 b. m., o godz. 8.30, przy ulicy Strzeleckiej 14, u spedytora Kaweckiego, sprzedawcą będą najwięcej dającym za gotówkę:

większą ilość mebli, samochód ciężarowy, 2 maszyny do pisania, 2 kasy pancerne, 15 koni roboczych, 7 wozów meblowych, 15 platform, 10 wozów ciężarowych, 20 par szorów.

nw 4005

Daroszewski, kom. sąd. Poznań, ul. Szamarzewskiego 36.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Wyrobów skórzaných

skład centrum Poznania sprzedam. Powód: działy rodzinne. — Złotossenia „Par” Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.391. Pw 18 618-55.391

Dywany żywieckie

reczenie wiązane, prawdziwe tylko z marką ochronną „Dywan Żywiecki” na płomienie. — Wylaczna sprzedaż Bracia Górecy, Poznań, Stary Rynek 44, I. piętro, wejście z ulicy Woźnej. Pw 19 157-26.36

Gościniec

składem kolonialnym, 60 mórk ziemi pszennej, 10 łaki budynki murowane dom 6 pok., kościół, szkoła szosa w miejscu, sprzedam cena 19 000 zł., wpłaty 10 000, resztę na długie lata. Sowiński, Poznań, Sw. Marcin 22, tel. 18.97. zdw 75 298

Rower

nowy, tani, Kraszewskiego 8, „Torero”, skład. jw 1018

Bryczka

lekka w dobrym stanie, wózek ręczny, kornetka, teczyn tani, Dąbrowskiego 58. 4. jw 1012

Parcela

morgowa, przy dworcu Ławica korzystnie na sprzedaż. Adres Kurier Poznański filia Jędrze jw 1010

Ślubne

obracaki od 6 zł., zegarki od 8 zł., pierścionki złote od 8 zł., pościół Obwilkowski, Sw. Marcin 40, zdw 75 301

Złota

monety próby 900 sprzedam po 5 zł. za gram. Kurier Poznański zdw 75 302

Fortepian

tanio sprzedam, Śniadeckich 4, m. 10. zdw 75 486

Skład

w centrum, przy ruchliwej ulicy o 2 dużych oknach nowoczesnie urządzone z biurem sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdw 75 488

„Antyki”

meble używane sprzedaje, kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 19 159-55.409

Maszyny

do pisania dobre okazują z gwarancją od 80 zł. nowe od 550. — Skóra i Ska Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. zdw 72 129

40 gr

parcela pomiędzy Bukowska, Dąbrowskiego wpłaty 100. — Antoniku, Staroście wszystkich dzielnic Poznania, Kredyt. Budowa De-Ka-Ha. Aleje Marcinkowskiego 13. zdw 73 411

Meble

tanio wprost z składnicy poleca K. Bakos, ul. Wenecjańska 1. — Most Chwałiszewski przy krzyżu. zdw 71 094

Parcelę

budowlana — Chocińskiego sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdw 73 535

Piekarnia

dobre prosperująca z mieszkaniami do sprzedania. Adres Kurier Poznański zdw 74 560

Sprzedam

skład cukierków, pokój i kuchnia na Górnym Wildzie przy ruchliwej ulicy Adres wskaże Kurier Poznański zdw 74 748

Motocykl

sprzedam tani z powodu wyjazdu, Dąbrowskiego 30, Dutkiewicz zdw 74 801

Lokomobile

dobra do każdej pracowni za 3 500 sprzedam, Gdźmiński, Polakowski poczta i stacja Półdnieńska, zdw 74 855

Motocykle

Motoscochy modele 1932 sprzedaje. Ceny zniżone. Koszyczński, Ogrodowa 15/16. Pw 16 045-16.42

Parcele

budowlane — leśne wraz z drzewostanem 6 km od Poznania tani, dogodnie warunki. — Informacje Biuro Majętności, Aleje Marcinkowskiego 19, brama, prawo, np 10 808

Gwoździe

Blachę cynkową Okucia budowlane Części piecownicze

tanio rozsprowadza „Przewodnik” Sw. Marcin 30. Pw 18 604-25.49

Nowy

Dom Komisyjny, Woźna 16, sprzedaje i kupuje meble używane, garderobe, różne inne przedmioty. Pw 18 605-55.277

Pianina Sommerfelda

znanej jakości po cenach zniżonych i na dogodnych warunkach poleca B. Sommerfeld skład fabryczny Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 15. nw 11 121

Dywany

Chodniki Kilimy najtaniej w firmie Dywany Żywieckie, Poznań, Stary Rynek 44, I. piętro, wejście z ulicy Woźnej. Pw 19 158-26.35

Kino

w Bydgoszczy na sprzedaż lub wynajem wina około 800 miejsc, specjalny nowy budynek, korzystnie na okazję. Impregnaacja, Bydgoszcz, Marszałka Focha 4. zdw 71 288

Lisy

srebrne oraz farbowane brązowo-czarne, popielate od 35 zł. wielki wybór, Łajewski, Fredry 1, zdw 70 630

Skład papieru i książek

w powiatowym mieście, jeden przy rynku z mieszkaniami sprzedam z towarami lub bez z powodu przeprowadzki tani do wynajęcia. Potrzeba 1-3 tys. złotych. Blizszych informacji udzieli Red. Hurtownia Tytun, w Krynii. zdw 73 488

Egzystencja

sprzedam wynalazek ochroniony na Polskę najnowszymi aparatami wodno-odulacyjnymi włączając nauka i surowiec do wyrobu za 500. — Oferty Kurier Poznański zdw 75 063

Wspaniała

posiadłość restauracji, strzelnica, 30 mórk stacji, wesołe sprzedam tani, ewentualnie zamienię na dom, Kaźmierczak, Chmielnic, powiat Nowy Tomisz. zdw 74 093

85 groszy

kapielowe spodnie kapielowe całkowite od 1.75. Parasole plażowe od 3.90; skarpetki dziecięce od 0.85; damskie 0.50. Bezkrętki jedwabne 2.75; bluzki jedwabne od 5.70; statkowe nowość — 6.50; apaszkę wełnianą 2.75; jedwabne od 2.50; pantalon jedwabne 1.45; Miloniz 3.25; największy wybór, najtaniej tylko w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 75 164

Części rowerowe po cenach niewyższych Kaster, Poznań, Sw. Marcin 55. dw 3 927

Skład

szkła, porcelany dobrze zaprowadzony powodu choroby w Toruniu na sprzedaż. Potrzeba 3-4 tysięcy. Oferty Kurier Poznański zdw 73 631

Walizy kolorowe

od 90 groszy. W. Czysta, Szkoła 11. — naprzeciw Szpitala. Pw 18 587-22.180

Meble kuchenne

naftaniej sprzedaje Konecki — Piaskowa 3, kuchnie od 110 zł po cząwszy. zdw 68 137

Samochód

limuzyna 5 osobowa elegancka, jak nowa, marka francuska, sprzedam za bezcen 4 300 zł. — Oferty Kurier Poznański zdw 70 333

Pończochy Bemberga

2.25; 2.75; 3.25; złoty 3.45; strzałka 2.75; 3.50; złoty 3.90; 4.25; rekawiczki kremowe — 1.50; 2.25; 2.75; 3.50; kombinacje jedwabne 2.85; 3.85; koszule damskie 1.25; 1.60; nocne 2.75; 3.50; torebki damskie, skórki modne 2.35; 3.50; nowość 7.50; 9.75; parasole od 3.50; najtaniej tylko w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Jadwiga Podbielska, ul. Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 75 168

Szafy

umywalki, kuchnie, stołki regulatory okazują. Kozłowski, Szewska 15. zdw 74 682

Smoking

Kanałowa 3, m. 4. zdw 75 089

Parcela

4 morgi ogrodowej ziemi koło fabryki Regera pod Staroleka odpowiednie dla ogrodnika pod budowę korzystnie sprzedam. — Oferty Kurier Poznański zdw 75 090

Restauracja

na rynku tani na sprzedaż. — Oferty Kurier Poznański zdw 75 073

Skład

papierni tani sprzedam 8 000. — Złotossenia Kurier Poznański zdw 75 099

Dryling

Kruppa kurkowy 16.9.3X72 sprzedam. Wały Jana III, 10, m. 7. zdw 75 100

Lustro

wysokie, z podstawką korzystnie. Działalskich 7, m. 14. zdw 75 259

Gospodarstwo

200 mórk, dobre zamienie na dom Złotossenia Kurier Poznański zdw 75 266

Sklep

czekoladki dobrze zaprowadzony w śródmieściu sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdw 75 024

Skład

kolonialny, mieszkanie 3 pokojowe kuchnia z powodu wyjazdu sprzedam. Adres Kurier Poznański zdw 74 938

2 motorki

gazowy 2 K. M. i 1 elektryczny gorącym powietrzem tani. Oferty Kurier Poznański zdw 75 036

Kawiarenkę

w śródmieściu sprzedam. Adres Kurier Poznański zdw 75 287

Parcele

budowlane przy Jarochowskiego, blisko tramwaju sprzeda tani właściciel, Górnyska 30. zdw 75 007

Skład

piekarski, mieszkanie 2000. Oferty Kurier Poznański zdw 75 019

Wille

6 pokojowa w Puszczykówna, 10 minut od stacji, pod lasem, korzystnie sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zdw 74 963

Skład

kolonialny towarami maglem mieszkaniem 4 pokojowym, ruchliwa ulica, dobrze zaprowadzony tani sprzedam. Adres wskaże Kurier Poznański zdw 74 957

Jadłodajnię

mieszkaniami sprzedam. Adres Kurier Poznański zdw 74 945

Samochód

Fiat 503, limuzyna w bardzo dobrym stanie, po generalnym remoncie tani na sprzedaż. Złotossenia Pranta Wrocławka 19, telefon 26 49. zdw 74 041

Skład rzeźnicki

pierwszorzędny z dwupokojowym mieszkaniem dwoma warsztatami z zapadem elektrycznym i wszystkimi przyrządami w większym mieście powiatowym, gdzie szkoły i garnizon. Oferty Kurier Poznański zdw 74 501

Parcele

przy kościele lazarskim ul. Dąbrowskiego sprzedam. Maciejewski, Dąbrowskiego 88, tel. 62 66. zdw 74 974

Parcele

tanio sprzedam Osiedle, Warszawska Szosa, Raczkiewicz, ul. Poplińskich 11 — 2. zdw 74 976

Parcela

ca. 2 200 mtr przy przedłużeniu ul. Dąbrowskiego korzystnie do nabycia. Może być podzielona na dwa. Adres wskaże Kurier Poznański zdw 74 977

Zupełnie

nowe ubranie podług miary sprzedam Kiepiński, miastu krawiecki, Ogrodowa 19 IV. zdw 74 978

Chłodnice ulowe

do samochodów blatni, itp. wykonuje nowe i naprawia wszelkiego rodzaju St. Gułczyński, Poznań, ul. Dolina 17, narożnik ul. Sawadarskiej telefon 7552. zdw 74 681

Zegar stróżowski

Gramofon walizkowy wraz 19 płytami bardzo tani. Jasieński Pl. Wolności 3. zdw 74 988

12 mórąg

ziemi z zabudowaniami i dużym ogrodem blisko Poznania przy stacji kolejowej — położenie letniskowe — z planem parcelacji korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurier Poznański zdw 75 182

Hallo!

Nadająca się na letnisko willa nowa, murowana, 5 ubikacji, 1 morgowy ogród owocowo-warzywny, wodociąg kanalizacja balkon-basen z wodotryskiem, 2000 mieszkańców, tor kolejowy przechodzi przez wioskę, projektowany dworzec 20 minut od Puszczykówna. Kościół szkoła w miejscu, za 7 500 sprzedam Ignacy Wawrzyniak, Wilry, poczta Komorniki powiat poznański. zdw 74 887

Okazja

Kompletne urządzenie nikielowni w centrum korzystnie na sprzedaż. Wskaże Kurier Poznański zdw 74 668

Sprzedam

dobre prosperujący skład kolonialny w centrum. Oferty Kurier Poznański zdw 74 616

Piękne meble antyczne

obrazy olejne, sztychy, porcelana, brąz, perki dywaniki, fortepian etc. na sprzedaż. Prosimy zwiedzać wystawę. Antykwariat Woźna, narożnik Mostowej. nw 4 127

Z powodu

obrotu sprzedam dom z piekarnią i mieszkaniem w małym mieście w dobrym położeniu za 11 000 zł — wpłaty; mała hipoteka do objęcia Ostroróg, pow. Szamotuły, T. Pepliński. nw 4145

Drogerja

w Jarocinie rynek z urządzeniem i częścią towaru tani na sprzedaż zaraz. Złotossenia Cz. Roszak Pleszew ul. Poznańska. nw 4143

Motory prad stały

KM 17.5, Volt 220, Obr. 1.450, Fabr. Roland, KM 6, Volt 220, Obr. 1.550, Fabr. Schwarz, KM 4.5, Volt 220, Obr. 1.450, Fabr. AEG, KM 3, Volt 220, Obr. 1.420, Fabr. Siemens, KM 3, Volt 220, Obr. 1.500, Fabr. Bergmann, KM 3, Volt 220, Obr. 1.600, Fabr. Ganz, KM 2, Volt 220, Obr. 1.420, Fabr. London, KM 6, Volt 440, Obr. 840, Fabr. AEG, Dynamomasy: KM 52, Volt 230, Obr. 850, Fabr. AEG, KM 7.7, Volt 110/160, Obr. Amp. 49 Fabr. SSW, Złotossenia Kurier Poznański zdw 75 068

Parcele budowlane

przy Szosie Warszawskiej w stronie Głównej bezpośrednio przy Osiedlach „Dom Własny” „Prace”, wodociąg, kanalizacja, dogadna komunikacja, sprzedaje właściciel Małcki, Droga Dembińska, telefon 11.90. Pw 5092-25.77

20 drzewi

Stolarnia, Zurekiewicz, Wielkie Garbary 11. zdw 75 180

Meble

ładne jadalni, sypialni tani. Stolarnia, Grobla 6. zdw 75 181

Ogródek działkowy

Bielmki (obok Stadionu) świetnie urządzone, piękna altana tani na sprzedaż. Górnyska 19 m. 13. zdw 75 183

Miedziana

rura szachowa do pompy 2 mtr. długo sprzedam. Półwiejska 20, m. 3. zdw 75 167

Motocykl

używany w dobrym stanie tani na sprzedaż. Złotossenia K. Rogowski, Dąbrowskiego 52. zdw 75 168

Fortepian

zarus tani sprzedam. Wł. Sawed. Kreta 21 II. dw 515

Aparaty fotograficzne

Ladna
wyplatka korzystnie na sprzedaz.
Szumyńska 9, mieszk. 9.
zdw 75 220

Dom
w ogrodzie owocowym i warszy-
nym korzystnie na sprzedaz.
Adres Kurjer Pozn. zdw 75 231

Okucia
budowlane meblowe
najtaniej Stanislaw
Wiewiór — Poznań
św. Marcin 34. Spe-
cjalny skład okuć.
telefon 34-31.
zdw 2 936/7

Radio
4 lampkowe korzystnie sprzedam.
Wielka 12, m. 7. zdw 75 277

Maszynę
damska Singera bardzo dobra ta-
nio sprzedam Wolnica 4/5, m. 8.
zdw 75 237

Rower
damski, Miedzki rowerowe, mało
używane. Miedzki Kilńskiego
10, mieszk. 12. zdw 75 058

Sprzedam
szereg skład kolonialno-spożywczy
i wyrobów tytoniowych. Egzy-
stencja dobra. Adres wskazuje Ku-
rier Poznański zdw 75 060/1

Kolonjalke
zaproponowana (koncesja tytonio-
wa) Adres Kurjer Poznański
zdw 75 176

Sekretarzcyk
mahoniowy, bufet szafy, łóżka,
stoły rozmaitego najtaniej. Skła-
dzie Komisyjnym, Staszka 14.
zdw 74 654/5

Sypialnie
sprzedaje najtaniej Stolarnia, Ry-
baki 15. nw 4147/8

Kamienica
piętrowa, dwoma składami, zająz-
dem, mieszce garnizonowe 12000,
dochód 3.000, Centrala, Żydowska
1, wejście Kramarska, rw 2043-4

Parcele
naprzeciw Osiedla, Woźniak,
Główna 24. rw 2016-17

Maszyna
mławska długoramienna, śródkła,
Rynek 15, Szczepaniak, zdw 75 296

Singiera
wpuszczana sprzedam, Szama-
zewska 31, mieszk. 7.
zdw 75 279

Wóz
reklamowy wozy do piwa, do mle-
ka i inne, tania, Bartkowiak, Pia-
skowa 6/7 (kuchnia), zdw 75 261

Rower
męski, dobre utrzymanie tania
sprzedam, Kościelna 49, m. 3,
zdw 75 430-1

Konie
wozy, — tel. 50-85, Nad Wiera-
bakiem 30. zdw 75 865

Lodówkę
sprzedam, Zwierzyniecka 1, m. 4.
zdw 75 389

Szyfonierkę
i łóżeczko sprzedam, Grotzgera 2
mieszkanie 4. zdw 75 332

Motocykl
Ariel sportowy sprzedam zaraz
tania, Maszalska 6, drukarnia,
zdw 75 316

Rower
męski nowy sprzedam, Degler,
Słowackiego 4/6. zdw 75 315

Sprzedam
nowe szafki gramofonowe tania
Poznań, św. Cieszyńska 11, m. 9.
zdw 75 305

Dryling
i wyżej drugim polu sprzedam za
350 zł, Oferty Kurjer Pozn.
zdw 75 303

Koń
11 lat młodszy na sprzedaz, —
Grudzień 94. zdw 75 118

Skład
kolonialny i sprzedaz wina, 2 po-
koje kuchnia sprzedam z powodu
objęcia rzeźnictwa, Osieński Wrze-
śnia, Poznańska, zdw 75 444

Samochód
limuzyna 5 osobowa, jak nowa
sprzedam za gotówkę lub dobra
hipotekę Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 75 436

3300
butelek do piwa z patentem i gu-
ma sprzedam Konsum Urzędników
Polskich, Zupańskiego 1.
zdw 75 438

Gramofon
sprzedam walizkowy, 45 płyt cena
150 zł, Ostrowski, 19, mieszk. 11
zdw 75 439

Dwa odsiewacze
centrifugalne (Sichtschime) z
przedodsiewaczami, jedno kom-
pletne złożenie kamieni piasko-
wych 1000 m/m średnicy wszystko
w dobrym stanie za cenę przy-
stępną odda Mlyn Walcowy Wol-
czyn Poznański, zdw 75 435

Powielacz, 2 biurka
szafkę wystawową
sprzedam tania, Wrocławska 15,
m. 17. zdw 75 420

Skład
cukierków, kawienka mieszka-
niem, korzystnie wskazuje Kurjer
Poznański zdw 75 422

Biaurka
szafy, krzesła garnitury klubowe
leżanki, lustra, różne inne od-
dzielne meble, ceny kryzysowe.
Nowy Dom Komisyjny, Woźna 16
zdw 2032

Klubowy garnitur
skórzany, gobelinowy tania sprze-
da Nowy Dom Komisyjny, Woźna
16. rw 2030

Sypialnię
jasny dąb okazynie sprze-
da Nowy Dom Komisyjny, Woźna 16.
rw 2031

Stoliki kawiarne
kanapki restauracyjne okazynie
Nowy Dom Komisyjny, Woźna 16
rw 2033

Dwie kompletne jadalnie
krzesła w skórce sprzedam bardzo
tania, Nowy Dom Komisyjny,
Woźna 16. rw 2034

Meble
Sypialnie politurowane dębowe,
kuchnie, molawne pod brzoza —
sprzedaje skład fabryczny Stary
Rynek 80/82. zdw 75 391

Bufet
kredens jak nowy tania sprzedam
Szewska 20, m. 3. zdw 75 353

Gospodarstwo
94 morgi buraczanej ziemi, in-
wentarze nadkompletne, powiat
Kościan, blisko miasta, 45.000
wplaty 20.000 złotych, reszta
Bank Rolny, długie lata spiesznie
sprzedam „Pawilon”, Poznań, Mar-
szałka Focha 15. zdw 75 238

**Ceny
obniżone**
15 do 30% na pozostałe
piaszczyste damskie wio-
senno lato. Wykonu-
je malarowe, wykwin-
nie: żalobne w 24 go-
dzin. Józef Szuster, —
Stary Rynek 76, I. na-
przeciw odwachu.
zdw 75 456-7

Zegar
antyk rzeźbiony stojący na sprze-
daz, Strzelecka 10, II, lewo, front
od 3-4 po poł. zdw 75 314

Restauracja
w najruchliwszym punkcie Pozna-
nia, dobrze zaprowadzona pełnym
wyszynkiem zaraz lub później do
sprzedania. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 75 338

Gabinet czarny
maszynowy, dąb, solidna praca,
skromny, w 600, Poznański Dom
Komisyjny, Dominikańska 3.
Pw 3067-26.60

Wózek
dziecięcy dobrym stanie, Konop-
nickiej 3 mieszk. 3. zdw 74 508

Powózkę
jak nowa sprzedam tania Nowa
Drogeria, Poznań, Wrocławska
38. Pw 3064-26.74

Dla stolarzy!
Laski stolarskie, wszelkie narze-
dza, koźły do formi, heble do
złobkowania, wiertarnia ręczna,
okiem, drzewo okucia sprzedam ta-
nio, Mickiewicza 9, m. 6.
zdw 75 424

Gramofon
walizkowy, Łukaszewicza 26, m.
17. zdw 75 403

Aparat
fotograficzny 12x16/4 na sprze-
daz, Mickiewicza 18, mieszk. 7.
zdw 75 402

Marmur tłuczony
do wysypywania ogrodów, okien
wystawowych i grobowców ma do
oddania Józef Nogajewski, mistrz
kamieniarski, Poznań, Zwierz-
yniecka 10. zdw 75 458

65
mórg ziemi oszennie, zabud. ma-
sywne, inwentarze żywe i martwe
kompletne cena 20.000, wplaty
8.000 zł, Bloch, Poznań, Długa 5.
zdw 75 459

Żwirownię
sprzedam przedmieściu Poznań.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 75 480

Konie,
platformy, wozy, ciężarówkę
sprzedam, Adres wskazuje Kurjer
Poznański zdw 75 431

Interes
materiałów budowlanych z przy-
należnościami w Poznaniu sprze-
dam tania, Oferty Kurjer Poz-
nański zdw 75 482

Dom
z piekarnią w Lesznie, dobry
punkt handlowy, dochód roczny
9.200 zł przy wplatcie 15.000 zł na
sprzedaz. Zgłoszenia agentura
Kurjera Poznańskiego, Leszno,
nw 4153

3 saloniki
stoły szachowe, mahoniowe do ro-
bót, do kart, lustra, obrazy,
lampiony, krzesła, kanapy, leżanki,
garnitury klubowe skórzane i go-
belinowe, stoliki, okrągłe do ka-
wiar, płyta marmurowa, odku-
racz „Progress”, siódło, Pianola,
12 krzesel skórzanych, bufet, kre-
dens, biurka, stojaki do kwiatów,
sztućce, browningowa, dywany
pluszowe kokosowe i dużo innych
przedmiotów bardzo tania, Po-
znański Dom Komisyjny, Domi-
nikańska 3, telefon 2442.
Pw 3 054-26.71

Jadalnia dębowa
czarna, bufet, kredens, stół 6
krzesel 300, Poznański Dom
Komisyjny, Dominikańska 3.
Pw 3 055-26.70

Uwaga! Uwaga!
Meble w komis!
Jadalnie sypialnie gabinety me-
skie, saloniki, kluby w skórce i
gobelinie, pianina, dywany, kil-
my oraz inne pojedyncze meble
przyjmuję w komis na bardzo do-
godnych warunkach Poznański
Dom Komisyjny, Dominikańska 3,
telefon 2442. Pw 3 057-26.63

Gabinet antyczny
mahoniowy, 2 szafy, kanapa,
biurko, stół, stolik do kart, 5 foto-
li 4 krzesła, cena niska, Poznań-
ski Dom Komisyjny, Dominikań-
ska 3, telefon 2442. Pw 3 053-26.66

Gabinet mekiki
dębowy, ładnie rzeźbiony, bibli-
oteka 2,25 mtr. wewnątrz mahon,
bardzo ładny, tania, Poznański
Dom Komisyjny, Dominikańska 3
Pw 3050-26.65

Aparat
na 6 szklanek kawy okazynie.
Oferty Kurjer Pozn. dw 531

Maszyna
do pisania dobrej marki, mało u-
żywana tania Półwiejska 22, m. 1
zdw 75 492

Pianino
zagraniczne dobrej marki jak no-
we okazynie, Półwiejska 22, m. 1
zdw 75 493

Po słoje
Po aparaty (Wecka)
Po porcelanę
Po prezenty
tylko wprost do Hurtowni Wro-
niecka 24, podwórko. zdw 75 404

Lisy srebrne
piękne, wielkie, okazja 550.— zł.
Pawelek, Ratajczaka 14.
zdw 75 500

Futra
różne, śrebikowe od 400, okazy-
nie kupno, latem przyjmuję ta-
niej prace kuśnierskie. Pawelek,
Ratajczaka 14. zdw 75 501

Dom
nowy przy ul. Focha, Dzierżawa
roczna 4.400 — 3 pokoje wolne
sprzedam, Adres wskazuje Kurjer
Poznański zdw 75 505

Willka
8 ubikacji z ogrodem, blisko
dworca sprzedam wplaty 7.500
8.500 długoterm. 4%, Wolnowski,
Oborniki, majora Dobrzyckiego.
zdw 75 508

Szafę
do rzeczy korzystnie sprzedam.
Garnarska 3, male wejście, m. 8.
zdw 75 515

Elegancka jadalnia
bardzo tania!
nowoczesna, dąb, wewnątrz ma-
hon, bufet 2,60 mtr., kredens, witr-
yna, stół okrągły 24 osoby, ze-
gar Beckera, 10 krzesel, 2 fotele skó-
rzane, bogato rzeźbione, ładny de-
bony kolor jak nowa, Poznański
dom komisyjny, Dominikańska 3,
Tel. 24-42. Pw 3096-26.61

Pianino
czarne Drygasa, płyta metalowa
okazyynie, Poznański Dom Kom-
isyjny, Dominikańska 3, tel. 24-42.
Pw 3061-26.63

Parcela
w centrum Puszczykowa z za-
twierdzonym rysunkiem budowl-
nym tania na sprzedaz, Nowa
Drogeria, Poznań, Wrocławska
38. Pw 3063-26.73

Gabinet dębowy
wspaniały
ciekły styl, bardzo okazały, boga-
to rzeźbiony, biblioteka 3 mtr.,
z garniturem klubowym skórz-
nym okazynie, Poznański Dom
Komisyjny, Dominikańska 3, te-
lefon 24-42. Pw 3060-26.64

5 KUPNA
Dom — willę
z amortyzacją bez pośredników
kupię, wplatę 12 do 15.000, lub
mniejszą parcelę. Szczegółowe
oferty Kurjer Poznański
zdw 75 856

Parcelę
kupię, Szczegóło do Kurjera Po-
znańskiego zdw 75 847

Dom
w mniejszym miescie z wolnym
składem (ogrodem) wylądzie
lub kupię, blisko Poznań, Oferty
do „Par” Aleje Marcinkow-
skiego 11, pod 25.96.
Pw 19 076-25.96

Kupię
okazyjne smoly papy, lepnika i
samochód Forda. Oferty Ku-
rier Poznański zdw 75 050

2 opony
do samochodu balonowe, używane
29x4,40 kupię, Oferty do Ku-
rjera Pozn. zdw 75 057

Rower
dobrym stanie tania, Oferty ce-
na Kurjer Poznański zdw 75 058

Kilka
mniejszych obrazów olejnych
kupię okazynie, Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 75 004

Mleka
pełnego słodkiego odbierze mle-
czarnia 200—300 litrów dziennie.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 75 095

Kupię
rower używany, bez wolnobiegu,
zużyty, Wierzonka, Szkoła Ro-
bylnicza. zdw 75 083

Kupię
rower zużyty, wzgl. rame, Oferty
Kurjer Poznański zdw 75 084

Kupię
skład cukierków lub kolonialny
w Poznaniu, Zgłoszenia „Par”,
Toruń, nr. 163. Pw 3 049-64.164

Kupię
willkę lub domek Poznań lub oki-
ca, dwumieszkaniowe 2x4 poko-
je z ogródkiem blisko tramwaju,
jedno mieszkanie wolne. Pośred-
nictwo wykluczone, Szczegóło i
warunki Kurjer Poznański pod
zdw 74 917

Poszukuję
okazyjnego „kupna składn towa-
rów krótkich i galanterii z urza-
dzeniem lub bez. Oferty, Słowo
Pomorskie”, Toruń pod 1.000,
nw 4.137

Skład spożywczy
kupię lub wylądzie Poznań,
Toruń, Bydgoszcz, Wyczepujące
oferty, cena, objęcia do Kurjera
Poznańskiego nw 4.139

Kupię
syntetyczne mało używane za go-
tówkę, Oferty Kurjer Poznański
zdw 75 173

Domek
okazyjny, ewentualnie połowę
kupię 15.000 wplaty, pośrednicy
wykluczeni, konkretne dane Ku-
rier Pozn. zdw 75 162

Poszukuję okazjnego
samochodzik
B. M. W. Hanomak lub podobne.
Oferty z ceną „Par” pod 55.417
Pw 3 047-55.417

300
beczkowóz na 300 ltr. z dyszelka-
mi w dobrym stanie kupię „Nowa
Drogeria”, Wrocławska 38.
zdw 75 202

Stół
dostawę owoców jarzyn, jaj,
masła itd. do dyspozycji bezpłat-
na składnica, Adres Kurjer Po-
znański zdw 75 103

Kocioł
używany ca 10—15 tys. litrów
kupię, Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 75 145

Szukacie kupca?
Dla szybko się decydujących
kupców z gotówką poszukujemy
dobra, gospodarstwa wiejskiego,
posesję przemysłową i domową
jak i lasy, cegielnię itp. Prze-
prowadza się parcelację w wszel-
kich wielkościach przy jak naj-
korzystniejszych warunkach. —
Wystaramy się o kredyty hypo-
teczne jak najszybciej, Meckel-
burg i S-ka, Poznań 3, Patrona
Jackowskiego 35. zdw 75 146

Kupię
domek Poznań wplaty 6.000,
Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 046

Kupię
kiosk przenośny wystawowy. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 75 201

Inwalida
wojenny skupię wszelkiego ro-
dzaju makulaturę. — Zgłoszenia
przyjmuję Towarzystwo Pomocy
Inwalidom Wojennym, Poznań,
ul. Fredry 7, pokój 47, telefon
39-97. zdw 75 467/8

Mleczarnię
z mlekiem kupię, Pośrednicy wy-
kluczeni, Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 75 039/30

Parcelę
1000 mtr. kupię za gotówkę, Of-
erty Kurjer Poznański zdw 75 256

Kupię
ziemowy dom, najchętniej ze skła-
dem w Poznaniu, wplatę 25.000 zł
resztę, podług umowy, Oferty Ku-
rier Poznański nw 4161

Motocykl
używany w dobrym stanie kupię
płacąc gotówką, Zgl. na adres:
Józef Dworniczak, Golina, Wie-
lka, poczta Bojanowo, zdw 75 447

Poszukuję
składu kolonialnego z mieszka-
niem, pustego lub z towarami Zgl.
Kurjer Poznański zdw 75 432

Sztalugi
skrzynki do farb, utęgniety ma-
larskie kupię, Oferty Kurjer Po-
znański zdw 75 395

Maszynę
do pisania używaną w dobrym
stanie kupię, Oferty Kurjer Po-
znański zdw 75 369

Pieska
(Zwergdehpintschera) kupię. —
Oferty z podaniem ceny Kurjer
Poznański zdw 75 364

Samochód
mniejszy kupię, spiesznie, Zgło-
szenia telefon 22-77, lub Kurjer
Poznański pod zdw 75 491

Śmietankowe
wiosenne papierki kupi Zygflor,
Półwiejska 6. zdw 75 349

Gościniec
kolonialka, 5 mórg roli kupię,
wplatę 5 tys. od właściciela lub
wylądzie, Cena oraz szczegó-
łowe oferty Kurjer Poznański
zdw 75 407

Pianino
kupię, Oferty, cenę Kurjer Po-
znański zdw 75 472

Kamienia polnego
i grysiku każda ilość loco Oytade-
la, Oferty Kurjer Poznański pod
dw 527

Uwaga! Uwaga!
Meble w komis!
Jadalnie, sypialnie gabinety me-
skie, saloniki, kluby w skórce i
gobelinie, pianina, dywany, kil-
my oraz inne pojedyncze meble
przyjmuję w komis na bardzo do-
godnych warunkach, Poznański
Dom Komisyjny, Dominikańska 3,
telefon 24-42. Pw 3 056-26.63

Motor
10—14 koni stały kupię, Oferty
Kurjer Poznański zdw 75 495

Foxterriera
rasowego kupię, Oferty Kurjer
Poznański zdw 75 504

6 KAMIENICE
Kamienice
kupię wplatę 50.000, hipoteka
amortyzacyjna, Podać ilość, wiel-
kość mieszkań, komornie ustawa-
we, Łódź, Główna 51, Chylewski,
zdw 74 088

Kamienice
IV piętrowa sprzedam, Cena 150
tysięcy wplaty 60.000 dochód 16
tysięcy, Maciejewski, Dąbrows-
kiego 88, telefon 62 66, zdw 74 975

Kamienicę
cateropietrowa, balkonami skła-
dem (rzeźniczym) za 70.000 zł
sprzedam, Kazimierz Dudek, Wie-
kie Garbary 34. zdw 74 988

Kamienicę
komfortowa przy przynajmniej
urzędy Poznań, dochód 26.000, ce-
na 215.000, wplaty 100.000 sprze-
da „Krakus”, Poczta 30.
zdw 75 126

Kamienicę
4-piętrowa Poznań, śródmieście,
dochód 26.000, zamienie na odpow-
iedni majątek ziemski bez po-
średnictwa, Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 75 104

Domek-willka
z ogrodem owocowym na Osiedlu
(Brama Warszawska) tania sprze-
dam, Bugzel, Sew. Mielżyńskiego
22, od 4-6 po poł. zdw 75 437

Dom
powiatowy, Bojanowo, Rynek 27,
hotelu rawidła, do sprzedania lub
wylądzie, Blizsze szcze-
góły Maria Łagocka, Poznań, Pla-
ta Wawrzyniaka 31. jw 1018

Willę
6 pokojowa, słoneczna, ogród, la-
sek, Aleja Szlagowska, wylądzie
zawie 280 miesięcznie, Tel. 70-39.
zdw 74 595

3 pokoje
kuchnia, pokój, słoneczna, ogród,
175 miesięcznie, Aleja
Szlagowska, natychmiast wy-
lądzie, Telefon 70-39.
zdw 74 596

Pokój
kuchnia do wynajęcia, Poznań-
Debiec, Brzozowa 3, Nowak.
zdw 74 932

5-6
pokój kuchnia, I. pnr. Długa 3, m. 9, gospodarz. — zdw 75 363

Mieszkanie
I pnr. słoneczne dwupokojowe wygodne, elektryczność, gaz i skład bez mieszkania zaraz wolne Górna Wilda 114. — zdw 75 478

Próżny
angielski oddam. Adres Kurjer Poznański zdw 75 348

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuje
3-4 pokojowego, św. Marcina 40, mieszkanie 8. — zdw 74 588

Czteropokojowego
poszukuje na Solcu lub podobnej dzielnicy. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 572

3-5 pokoi
w centrum, front, nie wyżej drugiego piętra, poszukuje skromny, pewny lokator wprost od gospodarza. Zapłaci ewentualnie czynsz za rok zgóry. Oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 74 953

5-cio pokojowe
mieszkania możliwe z centralnym ogrzewaniem nie wyżej II piętra poszukuje wprost od gospodarza solidny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 193

Od zaraz
lub później szuka mieszkania 2-3 pokojowego starsze, spokojne małżeństwo, najchętniej przy centrum nie wyżej drugiego piętra, wprost od gospodarza. — Pewni płatnicy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 118

Poszukuje
mieszkania 3 lub 4 pokojowego, wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 051

Dwóch
lub trzech pokoi z kuchnią poszukuje wprost od gospodarza. Oferty z warunkami Kurjer Poznański zdw 75 069

Trzypokojowe
komfortowe mieszkanie potrzebne. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 043

Mieszkania
jedno lub dwupokojowego poszukuje Jeżyce lub Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 093

Poszukuje
5 pokoi zaraz lub 1.8, czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 087

Poszukuje
pokoi i kuchni od gospodarza, pół roku zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 937

Urzędnik
starszy poszukuje 2-4 pokojowego mieszkania. Czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 005

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje małego mieszkania. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 968

Mieszkania
2-3 pokojowego z wygodami okolicy Jeżyce poszukuje pewny płatnik, ewent. czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 962

Chłopca i dziewczynkę
chce umieścić na stacji (dwa pokoje) w inteligentnej rodzinie okolicy ulicy Focha. Oferty warunkami Kurjer Poznański zdw 73 862

Poszukuje
pokoiu kuchnia, dzierżawa rok zgóry lub dwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 987

Wynajme
3 pokoje łazienka 15 sierpnia. 1 września od gospodarza. Czynsz miesięczny pewny — ewentualnie naprzód. Pośrednicy, peryferie wykluczone. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 172

Mieszkania
3 — pięciopokojowego spiesznie poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 174

Mieszkania
dwupokojowego z kuchnią poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 141

Poszukuje
5 pokojowego śródmieściu gospodarza od 1.8. 32 r. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 133

Emerytowany
naczelnik skarbowy poszukuje niedrogich obszernych słonecznych 3 pokoi z kuchnią. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 160

Inżynier
poszukuje mieszkania trzypokojowego, dwupokojowego dzierżawę zapłaci na rok. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 247

Swarzędz
dwupokojowego wygodami poszukuje solidne małżeństwo, czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 204

Poszukuje
pokoiu kuchnia, wzgl. większego pokoju. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 224

Mieszkanie
4 ewtl. 3 pokojowe z łazienką, etc. poszukuje moż. zaraz od gospodarza poważne bezdzielne małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 312

Bezdzielne
małżeństwo poszukuje mieszkania 1 pokojowego kuchnia wprost od gospodarza — dzierżawę zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 251

Urzędnik
na wyższym stanowisku poszukuje 4 pokojowego mieszkania. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 75 433

Kupiec
poszukuje 2-3 pokoi przynależności. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 351

Pokoju
lub kuchnia małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 299

Małżeństwo
okolica St. Rynku do 35 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 300

Krawcowa
poszukuje mieszkania wprost od gospodarza śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 242

Szukam
mieszkania dam 500 dzierżawy lub odstępnego. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 254

3
czteropokojowego czynsz 2 lata. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 059

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
5 pokojowe mieszkanie (Jeżyce) na 3 pokojowe za zgodą gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 661

2
pokoiu kuchnia, śródmieściu zamienie na dwa lub trzy. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 053

Zamienie
trzypokojowe z łazienką parterowe na takie same względnie dwupokojowe piętrowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 077

Zamienie
dom piętrowy w Inowrocławiu, dochód 2.500 zł. na skład cukierków lub kolonialny w Poznaniu z dopłatą. Zgłoszenia „Par” Toruń, Nr. 164. Pw 3 050-64.165

Mieszkanie
4 pokoje „centrum” zamienie na 2 pokojowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 229

5
pokojowe. Słowackiego zamienie na 4 pokojowe. Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 1009

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
Plac Działowy 10 mieszkanie 3. — zdw 73 429

Pokój
zaraz wygodami. Graniczna 1. — zdw 74 619

Pokoje
przy parku Matejki 60, mieszk. 3. — zdw 74 637

Centrum
pokój jasny zaraz, wejście z klatki, Kozia 25, m. 3. — zdw 74 779

Skarbowa
7 m. 10, słoneczny tani. — zdw 75 082

Jasna
ul. Zaczę 2, II. p. mieszkanie 4, pokój eleg. umeblowany wolny od zaraz. — zdw 75 075

Pokój
dwuosobowy zaraz, Wały Kosciuszki 5, mieszkanie 2. — zdw 75 081

Pokój
Zygmunt Augusta 2, m. 4, front. — zdw 75 066

Niekrepujący
elektryczność nobliwy, słoneczny. Wały Jana III 11, mieszk. 4. — zdw 75 027

Pokoik
umeblowany, Poznańska 27 a. I. prawo. — zdw 75 028

Dwa pokoje
umeblowane z użytkowaniem kuchni przy Parku Wilsona odnajmę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 033

Panu
pokój z klatki schodowej, Długa 7, mieszkanie 8 od 15. VIII. — zdw 74 940

Pokój
panu, Marcin 24, m. 7, zdw 75 008

Wspólny
pokój dla dwóch panienek zaraz lub 15. Wielkie Garbary 10, mieszkanie 22. — zdw 75 010

Pokoik
zaraz, Różana 12, mieszkanie 7. — zdw 75 014

1-2
Śniadeckich 21, mieszkanie 3. — zdw 75 020

Dla
przyjezdnych, Kwiatowa 4, mieszkanie 5. — zdw 75 022

Niekrepujący
elektryczność łazienka, Stroma 6, I. prawo. — zdw 74 964

Pokój
dwom osobom — Matejki 65 z. Plewkowa. — zdw 74 949

Niekrepujący
czysty, swobodny Jeżycka 33, mieszk. 2. — zdw 74 947

Ładny
z klatki dwom panom obiadam tani zaraz. Babińskiego 7, m. 1, narożnik Alei Marcinkowskiego. — zdw 75 132

Kantaka 6
I. wynajme duży słoneczny pokój komfortnie. — zdw 75 178

Pokój wspólny
dla par. Pocztowa 14, m. 4. — zdw 75 171

Dwuosobowy
Rybaki 9, m. 9. — zdw 75 165

Pokój
balcon. Skrzyta 8, mieszkanie 7. — zdw 74 780

Słoneczne
dwa pokoje oddam korzystnie. — Plac Sapieżyński 5, m. 7. — zdw 75 130

Pokój
elektryczność, osobne wejście. — Długa 10, m. 7. — zdw 75 125

Pokój
osobne wejście, czysty, elektr. zaraz. św. Marcin 33, m. 9. — zdw 75 121

Pokój
zaraz do wynajęcia. Szewarska 15a, m. 8. — zdw 75 119

Centrum
pokój, także przyjezdny. Kreta 4, II. prawo. — zdw 75 113

Pokój
Plac Nowomiejski 10b, m. 5. — zdw 75 114

Frontowy
umeblowany zaraz. Wielka 6, mieszkanie 16. — zdw 75 113

Pokój
frontowy 1-2. Składowa 11, m. 9 — zdw 75 111

Pokój
podwórno. Pocztowa 27, m. 10. — zdw 75 110

Czysty
słoneczny spokojny u samotnej zaraz. Popliński 1a, m. 7. — zdw 75 109

Pokój
większy zaraz wydzierżawie. — Zwierzyniecka 10, m. 6, Kapo-niera. — zdw 75 191

Frontowy
z klatki na biuro centrum zaraz. Babińskiego 7, m. 1, narożnik Alei Marcinkowskiego. — zdw 75 142

Przy Zamku
pokój dwuosobowy oraz pokój jednoosobowy panom. Wały Jana III, 12, mieszkanie 6. — zdw 75 143

Pokój
front. umeblowany kuchnia, małżeństwa lub panienkom oddam. św. Marcin 32, mieszkanie 8. — zdw 75 139

Pokój
umeblowany. Białkowski, Kreta 6 — zdw 75 140

Pokój
27. Grudnia 5, II. 8. — zdw 75 134

Centrum
pokój słoneczny niekrepujący. — Plac Wolności 6, m. 17. — zdw 75 175

Piekary
5. II. lewo, dwuosobowy. — zdw 75 154

Elegancki
oddzielnym wejściem, Patechowska, Podgórna 13. — zdw 75 156

Pokój
wspólny, elektryczność, Szkolna 3, m. 26. — zdw 75 157

Pokoik
czysty niekrepujący. Dolna 3, m. 7. — zdw 75 158

Pokoik
z klatki schodowej, elektryczność Marcin 64, podwórno, mieszkanie 23. — zdw 75 159

Dwuosobowy
Stary Rynek 41, m. 3, zdw 75 250

Umeblowany
15 lipca, Skarbowa 8, m. 3, r. 2047

Śródmieście
przy Zamku elegancki. Wały Jana III II, parter, prawo. — zdw 75 206

Pokój
frontowy, słoneczny, elektryczność. Przecznicza 4, m. 5. — zdw 75 225

Pokoje
Strzelecka 5, m. 8. — zdw 75 227

Pokój
umeblowany. Kreta 7, m. 3. — zdw 75 228

Pokój
w willi zaraz do wynajęcia. Ci-cha 19, narożnik Wały Leszczyńskiego. — zdw 75 234

Centrum
2 pokoje łącznie sypialni i mieszkalni, bardzo jasne widoki na zielen. elektryczność łazienka, wszelkie wygody. Cieszkowskiego 1, mieszkanie 5. — zdw 75 513/4

Pokój
frontowy, wolny II piętro. Grochowe Łąki 3, m. 4. — zdw 75 418-19

Działyńskich
2. m. 3. utrzymaniem bez. — zdw 75 252

Dwuosobowy
pokój frontowy zaraz. św. Marcin 39, m. 9. — zdw 75 255

Elegancki
Śniadeckich 20, m. 8. — zdw 75 269

Dwuosobowy
z balkonem. Górna Wilda 102, m. 11. — zdw 75 252

Dwuosobowy
słoneczny, łazienka, elektryczność, tani. Stroma 7, mieszk. 6. — zdw 75 263

Pokój
niekrepujący do wynajęcia. Działyńskich 6, m. 2. — zdw 75 270

Frontowy
Długa 13, m. 9. — zdw 75 271

Słoneczny
z elektrycznością, Mickiewicza 1, mieszkanie 6. — zdw 75 276

Klatki
przyjezdnej inteligencji. Ratajczaka 38, mieszk. 3. — zdw 75 278

1-2
pokoje umeblowane, używanie kuchni. Żupańskiego 18, m. 8. — zdw 75 286

Słoneczny
czysty, solidnej osobie. Niegolewskich 12, m. 7. — zdw 75 421

Pokój
słoneczny, tani, wspólny. Łakowa 16, III. prawo. — zdw 75 423

Panom
panienkom, bezdzielne małżeństwu. Wrocławska 13, mieszkanie II. — zdw 75 393

Jednoosobowy
ładny. Młyńska 12 a. — 6. — zdw 75 388

Jedno- dwuosobowy
wynajme. Matejki 55, m. 5. — zdw 75 390

Centrum
wyplacalnym. Ratajczaka 10 II. — zdw 75 373

Pokój
z elektrycznością. Półwiejska 38a, m. 9. — zdw 75 374

Pokój
Różana 10, parter. — zdw 75 376

Przyjezdnyemu
niekrepujący zaraz. Kantaka 1, II. prawo. — zdw 75 355

Pokój
Józefa 6, parter prawo. — zdw 75 289

Dwuosobowy
utrzymaniem. Marcin II, m. 2. — zdw 75 295

Pokój
jedno lub dwuosobowy. Słowackiego 52, m. 6. — jw 1015

Pokoje
dla przyjezdnych panów 3 zł. dziennie. Zielona 3, m. 5. — zdw 75 306

Pokój
Nowa 6, m. 5. — zdw 75 311

Próżny
Półwiejska 5, m. 5. — zdw 75 430

Pokój
umeblowany, utrzymaniem elektryczność. Marcin 66/67, m. 10. — zdw 75 241

Dwa
pokoje klatki schodowej wynajme. Marcina 64, m. 25. — zdw 75 243

Pokój
pani. Józefa 6, m. 9. — zdw 75 313

Pokój
umeblowany. Jeżycka 48, m. 3. — zdw 75 324

Pokój
używanie łazienki, telefon. Matejki 61, m. 2. — zdw 75 327

Klatki schodowej
elektryczność zaraz. Wrocławska 10/11, I. lewo. — zdw 75 331

Pokój
z kuchnią zaraz, osobne wejście. Ul. Skrzyta 14, m. 3. — zdw 75 340

Umeblowany
ewtl. używaniem kuchni wynajme samotnej osobie wzgl. bezdzielne małżeństwu. Ul. Śródka 1, II. prawo, od 14-19. — zdw 75 463

Willi
intelig. panom umeblowany pokój wynajme, telefon — pościel pożądana. Topolowa 6, parter. — zdw 75 454

Pokój
wynajme. Śniadeckich 6a, mieszkanie 10. — zdw 75 455

Elegancki
pokój panom śródmieście oddzielne wejście. Adres wskazać Kurjer Poznański zdw 75 483

Pokój
1-2 osobowy, także małżeństwu. Słowackiego 35, m. 10. — zdw 75 470

Frontowy
1-2 osob. (lub małżeństwo bez kuchni). Długa 9, m. 4. — zdw 75 469

Pokój
panom, małżeństwu, utrzymaniem, bez. Wały Jadwisi 1, m. 9 — zdw 75 499

Niekrepujący
wszelkie wygody wolny. Wyplacalnego 19, m. 4. — zdw 75 507

Frontowy
pokój umeblowany z telefonem Szkolna 3, mieszk. 18. — Pw 3062-26.75

12 SZUKA POKOJU

Poszukuje
dużego pustego pokoju z użytkowaniem kuchni. Oferty z podaniem cen do Kurjera Poznański zdw 75 226

Pan
pokoiu, obiadam, cena, przy św. Marcinie. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 096

Przyjezdny
poszukuje pokoju niekrepującego. Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 75 013

Pan
poszukuje od zaraz pokoju z całodziennym utrzymaniem w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 021

Niekrepującego
czystego pokoju do 30 złotych poszukuje kupiec. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 876

Słonecznego
obszernego pokoju na stałe poszukuje pan. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 216

Pan
poszukuje skromnego pokoju w pobliżu Grobli. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 280

Poszukuje
próżnego pokoju. Cena 30-35. — Oferty Kurjer Poznański zdw 75 513

13 LOKALE

Skład
wolny. Dąbrowskiego 4, gospodarz. — zdw 71 663

Wspólnika
starszego fachowca poszukuje do małej dobrej restauracji. Potrzebna gotówka 2.500 zł celem założenia kolonialni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 74 979

Ubikacji
na stolarnie możliwe mieszkanie poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 205

Skład
z pokojem i kuchnią do wynajęcia Górna Wilda 37. — zdw 75 262

Okazja!
Wolne od dzierżawy duży lokal handlowy, biuro i sklepy całkowicie urządzone w najlepszym położeniu oddam poważnej firmie. Za posadę dla gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 272

Lokalu
z mieszkaniem na skład kolonialno-deliakatesowy czyn

Pokoiki
przedmieście Wągrowa poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 75 235

Letnisko
wies las jezioro radio, kuchnia obfita. Strzelecka 26, m. 6. zdw 75 135

Letnisko
Wieleń n/Notecia. Informacje Poznań, Jeżycka 39, m. 2. zdw 75 284

Letnisko
kapieliśko „Kotwica” w Boszkowie (blisko Leszna, poczta Blotnica, 2 minuty od stacji) zaprasza wycieczki i letników. Okolica bardzo piękna, góry, lasy, duże jezioro około 1800 morg. plaża, łódki, przyrządy gimnastyczne, huśtawki dla dzieci. Pokoje do wynajęcia, kuchnia dobra, bufet obfity, ceny przystępne. nw 4162

Letnisko Krzycko p. Leszno
poleca pokoje z calem utrzymaniem, kąpaniem, łódką, 4 zł. dziennie. Las, jezioro, plaża, radio. zdw 75 442

Poszukuje
na lipiec letniska suchej miejscowości wiosec lub letniskowca. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański rw 2029

Letnisko
Batorowo 18 km. od Poznania. Dojazd autobusami. Willa skanalizowana na górze nad jeziorem, eleoncznia, piękny park tenis, las plaża, łódki, rybołówstwo. Kuchnia pierwszorzędna, ceny niskie, dla rodzin usterwa. Telefon, kościół w miejscu. Zgłoszenia Drowa Uderska. Poznań Mielżyńskiego 26/27, telefon 23-04. zdw 75 360

Letnisko
dwupokojowe, las, woda Mosina Schindlmecht, Poznań, Mielżyńskiego 22. zdw 75 304

Puszczykowo
domek, Poznańska 53. (3 pokoje z kuchnią) częściowo umeblowany do wynajęcia. zdw 75 309

Puszczykowie
pokoju poszukuje 15 lipca na miesiąc. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 75 313

Zakopane
pensjonat „Jasna”. Świeżo odnowiony, kuchnia pierwszorzędna, ceny przystępne. zdw 75 347

Letnisko
Brzoza, pow. Bydgoszcz przystanek kol. Państw. Chmielniki, położone nad przepięknym jeziorem Jezuitckim, wśród lasów, gdzie zdrowe spacerować, do dyspozycji łódki motorowa, plaża, radio, dancng, światło elektryczne, kuchnia znana z dobroci, poleca pokoje na lipiec i sierpień b. r. z całodziennym utrzymaniem. Cena konkurencyjna. Łaskawe zgłoszenia pod powyższy adres. zdw 75 449

Puszczykowo
8 min. od dworca, naprzeciw Sily na latowe mieszkanie, umebl. 2 pokoje kuchnia etc. na cale lato do wynajęcia. Inform. udzieli W. Janaszek, Poznań, Jeżycka 1. Pw 3 072-26,88

Hel
pensjonat Letniskowca położony 20 mtr. od plaży poleca pokoje z pierwszorzędem utrzymaniem od 8 zł dziennie. Kuchnia polsko-francuska. nw 4154

Pensjonat „Światowid” Jastarnia
poleca pokoje, ładne, słoneczne z utrzymaniem od 8 zł. Kuchnia warszawska. nwp 4153

Letnisko
Blotkowo, poczta stacja Lipno Nowe, powiat Kościan, uroczysko lasach położone, poleca pokoje obfitem utrzymaniem 4,50 dziennie. nw 4157

Puszczykowo
1 pokój i kuchnia w suterenu na latowe mieszkanie od zaraz. Inf. W. Janaszek, Poznań, Jeżycka 1. Pw 3073-26,87

Letnisko
duży pokój blisko wody, lasów, jeziora, Wolnowski, Oborniki, majora Dobrzyckiego. zdw 75 509

16 OSOBISTE

Weksel
blankiet 200 podpisem Maksymiliana Wagnera, zrem Magdaleny Wagner, wydany Leonowi Majchrzakowi 7/10 upłacony o strażem przed nabyciem. Stanisław Ohmlewska, ul. Marszałka Pocha 85. zdw 75 023

Jestem
dziewczynką lat 22 i szukam przyjaciółki, wiek obojętny. Proszę napisać do Kurjera Poznańskiego zdw 74 955

Za
długi mojej żony Heleny z domu Hadrych nie odpowiadam. Leon Betka Cybińska 7/8. Pw 3031-26,59

17 PODZIĘKOWANIA

Opiekunka społeczna
P. Jagielska złożyła na ubogich miast Poznania kwotę w wysokości 50 zł. Za dar składamy szczerze podziękowania. Magiśtratu VIII. zdw 75 465/6

21 ZGUBY

29 czerwca
1932 zabudowa kieszka od samochodu P. Z. 1173. Znalazcę u prosi się o zwrot pod adres B. B. Poznań, Strona 26. zdw 75 361

Do Pana Złodzieja!
Pomawiasz moje skradzione pieniądze w tramwaju dnia 1. 7. Nr. 5 — 10 dolarów i 80 złotych upraszam o zwrot mego Chinskiego paszportu, który jest mi konieczny potrzebny, a który Panu tak na niebie nie zda. Chen Chin Mor, Poznań, Rynek Łazarski 4, m. 4. zdw 75 070

Zegarek
bransol damski, złoty z gubioną Łakowa — Kwiatowa — Półwiejska. Proszę oddać za nagrodą Tabakowa, Półwiejska 18. zdw 75 375

22 ROZMAITE

Obiady — Kolacje
abonament 3 dania 1.20 włącznie obsługi. Restauracja „Pod Orlem” Fredry 12. zdw 74 324

Koldry
wykonuje, stare przerabiam. Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdw 74 784

Pluskwy
z zarodkami wytipam radykalnie wydmieniam gazami trującymi. Tępie szczyry, robactwo z powodzeniem tania. Wawrzyniak (A. m. cusa Nastepca). Rynek Łazarski 4, mieszkanie 4. zdw 37 030

Dzwon
25-20. Posłanec „Express” załatwia wszystko. 27 Grudnia 16. zdw 69 549

Dr. W. Bernacki
lekarz przyrodniczy homeopata Poznań-Wimary Leonarda 1 telefon 2002 przyjmuje teraz również przed południem. zdw 70 780

Fotografie
Bracia Pecherscy, Aleje Marcinkowskiego 8. Ceny na portrety zmniejszone 50% zdw 2990

Trykoty
kapielowe, me-
skie, damskie i
dziecięce w wiel-
kim wyborze po
cenach niskich
poleca Fabryka
Bielizny J. Schu-
bert. Wrocław-
ska 3. Pw 18261-20,53

Z powodu
śmierci współnika poszukuje
wspólnika na polowanie 2800 morg
Zgłoszenia przez Otto Döhring,
Czarniecki, poczta Bnin, pow. Śrem
zdw 75 446

Eleganckie
suknie, komplety szyje tania. Słowackiego 39, m. 9. jw 1007

Pierwszorzędny
salon m. d. Paryżanka, wykonuje
suknie, płaszcze, kostiumy według
najnowszych wzorów paryskich.
Stary Rynek 18/19, naprzeciw
Wodnej. zdw 75 508

Salon
mód Zofia wykonuje tania, szybko
sukienki, komplety. Bukow-
ska 3. zdw 75 310

Reparacje
motocykli wszelkiego rodzaju typ-
ów itd. wykonam starannie, szybko,
tania i fachowo. Maszalarska
6, podwórze. zdw 75 318

Na wyjazd
niezbędne garsonki swetry, jum-
py, pulowery, kostiumy kapiel-
owe itp. również przeróbki wy-
konuje „Tricot”. Poczta 23. Pw 18 612-23,144

Dla naszych
Milusińskich
Bielizna niemowlęca wszelkie-
go rodzaju w wielkim wyborze
po cenach nad-
zwyczaj korzyst-
nych poleca Fa-
bryka Bielizny J.
Schubert, ul. Wrocław-
ska 3. Pw 19 616-24,5

Krawcowa
szyje ładnie i tania. Plac Święto-
krzyski 1, m. 5. II. zdw 75 333

Obiady jarskie
1. — i 1.60 zł Matejki 2. I. m. 4.
zdw 75 364

2,90 koszula z krawatką
zefirowe — 4,90; 7,50; 11,50; ro-
bowce 2,25; 3,50; mao 1,60; kale-
sony — mao 1,35; 1,75; skarpetki
0,35; 0,45; jedwabne 0,75; 0,95;
prima 1,25; 1,45; laski od 1,15;
czapki od 0,90; paski skórkowe
0,60; 0,90; eleganckie 1,25; 1,75;
krawaty, kołnierzyki, szelki, naj-
większy wybór, najtaniej tylko
Jadwiga Podbielska Wielkie Gar-
bary 40, naprzeciw Wodnej.
zdw 75 413

Przepisuję
maszyną, 20 groszy strona. Spo-
kojna 27, m. 4. zdw 75 405

Krawcowa
szyje suknie od 6 zł. Kilińskiego
10, m. 10. zdw 75 402

Chiromantka
wschodnia, wszechświatowej sławy.
Plac Bernardyński 3, m. 12
zdw 75 453

Grafolog - London
Z charakteru pisma, fotografii
udzielim wskazówek w zawikła-
nych sprawach zyciowych, ma-
jątkowych, rozwodowych, Listy
podziękowania. — Przyjście od
10—12 i 15—18. Śniadeckich 4,
m. 10. Łazarski. zdw 75 473

Pranie
to przyjemność aparatem Kom-
pra za 22 zł. Zatać bezpłatnie
próbny prania. Kompra, św.
Wojciecha 6, mieszkanie 5.
zdw 74 972

Krawcowa
przyjmuje prace w domu i poza
dom. Oferty Kurjer Poznański
zdw 75 497

Krawcowa
pierwszorzędna szyje po domach
4 zł dziennie. Oferty Kurjer
Poznański zdw 75 502

Jasnowidz
orientalista Mobet, metapsycho-
grafolog rozwiązuje wszelkie
najtrudniejsze sprawy. Wyczuwa
przeszłość, przyszłość, stan psy-
chiczny zdrowia, przeznaczenie.
Gwarantuje skuteczność porad
wskazując bezinteresownie naj-
bardziej odpowiednie odpow-
iednie specyfiki. Ratajczaka
10, I. Środe wyjeżdżam do Gdyni.
zdw 75 506

Pracownia
Gorsetów
„Wanda”
Gorsety na miarę
Gorsety gotowe —
Pasy do cięży —
Paseczki sportowe
Biustonosze wszel-
kiego rodzaju. Re-
paracje gorsetów.
Ratajczaka 27, par-
ter. zdw 75 222

Obiady
smaczne 60 gr. Św. Marcina 52/53.
zdw 75 055

Poznań
Urzednicy! Akademicy!
Uczniowie
szkół średnich!
Pierwszorzędne
utrzymanie, mieszkanie, letnisko
w maj. ziemskim. Udział 750 zł i
opłata 75 zł miesięcznie. Dla uc-
niów się młodzieży 20 procent
zniżki. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 75 052

Kuracja
ziolowa. Karwskiego 22, II.,
wprost za rynkiem Łazarskim.
zdw 75 049

Dwoje dzieci
(bliźnięta) chłopiec i dziewczynka,
bardzo dobrej rodziny krytycznie
stosunkowo rodzinie zniechęcają od-
dać je celom adopcji. Adres
wysłażę Wydział Parafialny św.
Marcina, siostra Henryka,
zdw 75 034

Poufne
Detektyw przyw. wyjeżdżający do
Gdyni-Helu itd. przyjmie obser-
wację. Spieszne zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdw 75 000

Zamienie Forda
1927 na jakiegokolwiek towaru. Pro-
pozycja Kurjer Pozn. zdw 74 966
lub telefon 79-90.

Chiromantka
z długoletnią doświadczoną prak-
tyką przepowiada przeszłość, te-
razniejszość i przyszłość z rak, z
fizjognomii, grafologii, fotogra-
fii i kart. Liczne podziękowania.
Przyjmuje od 10—11 i od 3—8 wie-
czór. Franciszka Ratajczaka 15,
mieszkanie 19, II. piętro I. wej-
ście w Pałacu Apolla, prawo.
zdw 74 942

Dziewczynkę
4 tygodniową oddam za własną. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 994

Woźna 12 Gwarna 20
Podręczniki
kupuje i płaci najkorzystniej —
„Książka Antykwariat”.
zdw 74 483

Salon m. d.
wykonuje wykwalifikowane tania
wszelka garderoba damska. Fe-
lerska Wielkie Garbary 33.
zdw 75 177

Inwalidy
koncesja wyszynku poszukuje. —
Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 75 198

Krawcowa
wykonuje suknie 6—10 zł. Nowa-
kowska, Składowa 12. zdw 75 120

Kroju
szycia, kurs wakacyjny, opłata
wyjątkowo niska. Szpotkańska
Marcin 18. zdw 75 187

Krawcowa
działa z dobrem krojem, także
bielizna poleca się poza dom na
wyjazd na wieś, 2,50 dziennie. —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 190

Czytelnia Dippla
warunki znulzone.
Wielki wybór nowości polskich,
francuskich, niemieckich, angiels-
kich. Plac Wolności 11.
zdw 75 245

Modnie
szyje tania sukienki letnie. Wod-
na 17/18, m. 7. rw 2020

Kapelusze
czyszcze, fasonuje 2 zł. kon-
fekcja damska, wykonanie pier-
wszorzędne, ceny przystępne. —
Grosman, Piekary 18, m. 23.
zdw 75 207

Restauracja „Silesia”
Aleje Marcinkowskiego 5 wydaje
obiady z 3 dan 90 gr. Kolacje
90 gr. zdw 75 208

Krawcowa
przyjmuje do szycia i przerabia.
Sukienki od 5 zł. Św. Marcina 54,
mieszka. 7. zdw 75 233

Akuszerka
Kleinwachterowa Poznań, cen-
trum, ulica Romana Szymańskiego
go 2, pierwsze piętro lewo, drugi
dom od Placu Świętokrzyskiego.
zdw 52 305/6

Chiromantka
wszelkim poleceniem przepro-
wadza się z Szymanowskiego
na Kościelna 41, Kaźmierska,
zdw 75 129/9

Tysiące chorych
na katar żołądka wzdęcia kur-
cze, bóle, niestrawność, zgaga,
nudność, wymioty, brak apetytu,
ogólne osłabienie etc. Odzyskał
zdrowie używając ziółka sławne-
go na cały świat Doktora Dietla
profesora Uniwersytetu Jagielloń-
skiego. Zadzajcie bezpłatnie bro-
szury pouczające. Adres Liszki,
Apteka. Pw 11 194-5-62.63/4

Akuszerka
Krajewska, Strzelecka 2 przy pla-
cu Świętokrzyskim przyjmuję pa-
nie, udziela porady i pomocy po-
łożniczej. zdw 58 864/5

Krawcowa
szyje starannie suknie od 5 zł.
Kwiatowa 14, parter. zdw 75 408-9

Mereżkę
0,15, okretkę 0,10, dziurki 1 grosz
wykonuje. Wronecka 19, m. 11.
zdw 75 195-6

Suknie
płaszcz, kostiumy, wykonuje ta-
nio Poczta 30, III. zdw 75 253

Sanację przedsiębiorstw
dobrowolnie uzody z wierzytelno-
mi w przemyśle, handlu, i rolnictwie
ekspertyzy finansowe, rewizje
ksiąg i bilansów, oraz odwołania
od wymiaru podatku dochodowego
załatwia Biuro buchaltaryjne-re-
wizyjne, Maczyński, Chelmoński-
go 9, telefon 76-37. zdw 75 285

23 OŻENKI

Kawaler
kupiec solidny właściciel wiek-
szych obiektów handlowych, za-
możny, pragnie nawiązać zna-
mość z panną z odpowiednim
jętciem i wykształceniem, celem
ożenku. Panie, tylko poważnie
myślące uprasza się o łaskawe
podanie swego adresu oraz foto-
grafii która się zwraca. Sprawy
traktuje się bardzo poważnie. Po-
średnictwo rodziców lub krewn-
nych mile widziane. Oferty upra-
sza do Kurjera Poznańskiego
zdw 71 930

Kawaler
urzednik państwowy, przystojny,
lat 35, mający 1000 zł oszczęd-
ności pozna pannę sympatyczną
do lat 30 celem ożenku. Poważne
oferty Kurjer Poznański
zdw 75 026

Handlowiec
z branży kolonialnej, lat 26, z po-
ważanej rodziny ożeni się z pan-
ną lub biedną wdową do lat 26
także chętnie z prowincji. Po-
siadająca skład lub gotówkę dla
założenia interesu. Pośrednictwo
rodziców bardzo chętnie widzia-
ne. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdw 74 989

Fotograf
brunet przystojny lat 30, posłu-
bi pannę lub wdowę przystojną,
zgrabną, niebiedną. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 74 973

Handlowiec
kawaler, lat 35, katolik, przystoj-
ny bez żagów, pozna pannę,
ewentualnie wdowę mającą
własne przedsiębiorstwo. Cel matrymo-
nialny. Panie poważnie myślące
zechcą złożyć oferty do Kurjera
Poznańskiego nw 4141

Wdowa
średnim wieku posiadająca przed-
siębiorstwo i parę tysięcy posu-
kuje meza od 50 do 60 lat, posia-
dającego swoją reaność lub na
stałej posadzie. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 74 609

Kawaler
przystojny blondyn, lat 30, mistrz
rzeźniczy z własną egzystencją i
kilku tysiącami gotówki, nawiąże
korespondencję z religijną i sym-
patyczną panną. Cel matrymonial-
ny. Łaskawe oferty Kurjer Po-
znański nw 4125

Dla
mojej krewiacki, lat 33, przy-
stojnej, inteligentnej gospodarniej
i niebiednej panny, poszukuje me-
za. Pannowie powyżej lat 30 na
stałym stanowisku, traktując
sprawę poważnie, zechcą złożyć
oferty wraz z fotografią, która
się zwraca do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 74 463. Anonimy
zostaną bez odpowiedzi.

Kupiec
przemysłowiec, kawaler, lat 28,
właściciel dobrze prosperującego
przedsiębiorstwa pozna przystoj-
ną panną, inteligentną, z dobrej
rodziny w celu matrymonialnym.
Zgłoszenia fotografii która się
zwraca pod słowem honoru do
Kurjera Poznańskiego rw 2037

Wdowiec
rzeźbielnik lat 45, przystojny
szlachetnego usposobienia z
chłopięcym mieszkaniem trzypo-
koiowe szuka dobrej żony. Coś-
kolwiek gotówki pożądane. Ła-
skawe oferty Kurjer Pozn.
zdw 75 212

Panna
lat 25, posiadająca 50 000 wyjdzie
zamąż. Biuro „Przyszłość”. Po-
znań, Ogrodowa 5, m. 8.
zdw 75 379/80

Przystojna
wysoka, inteligentna, krawcowa,
lat 32, biedna, pozna pana celu
matrymonialnym. Oferty Kurjer
Poznański zdw 75 264

Niemka
samotna, inteligentna, z dobrym
charakterem, z własnym mieszka-
niem z komfortem urzędowym,
szuka znajomości z dobrze zsta-
nowionym starszym panem celem za-
małżeństwa. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 75 288

Wdowiec
przystojny, posiadający kamień-
cie interes, centrum Poznania,
poszukuje panny lub wdowy w
średnim wieku. Cel matrymonial-
ny. Fotografii i trochę majątku
pożądane. Łaskawe zgłoszenia
Kurjer Poznański rw 2021

Panna
lat 20, posiadająca 120 000 wy-
jdzie zamąż. Biuro „Przyszłość”,
Poznań, Ogrodowa 5, dawniej
Pamiątkowa. zdw 75 378

Dyskretnie i towarzysko
ułatwiam zapoznanie matrymo-
nialne w kolach inteligencji.
Marsz, Pocha 146, m. 8. zdw 75 411

Kawaler
kapiąc samodzielny lat 41, szuka
odpowiedniej partii: cel matry-
monialny. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 75 477

Wdowa
bezdzienna, 50 letnia, przystojna,
mila, gospodarna, mająca gotów-
kę i wielkie dobrze umeblowane
mieszkanie posłubi pana ewtl.
wdowca prawego charakteru na
dobrom stanowisku. Pośrednicy
wykluczeni. Sprawa poważna i
dyskretna. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 75 474

Inteligentna
panna, brunetka, 30 lat, Malopo-
lanka, rymsko-kat., z mniejszym
mieszkanem pozna pana na sta-
łym stanowisku. Cel matrymo-
nialny. Wiek obojętny. Oferty
Kurjer Poznański zdw 75 498

24 NAUKA

Kursy
stenografii, pisanie na maszy-
nach rozpoczynam 5 lipca. Kan-
taka 1 II. p. zdw 71 474

Kursy handlowe
Tadeusza Preisza Ratajczaka 29,
2 lipca. zdw 74 835

Kursy handlowe
Tadeusza Preisza Ratajczaka 29,
2 lipca. zdw 74 835

Kurs
ulgowy księgowości stenografii,
maszyn, korespondencji rozpo-
czynamy 4 lipca. Opłata zniżona.
Postep. Plac Samieżyński 2 a.
zdw 73 939/40

Korpus Kadetów
przygotowuje niezawodnie do
egzaminu wstępnego. Załatwiam
wszelkie formalności przyjęcia.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 75 056

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela aka-
demik niemieckich katolik. Oferty
Kurjer Poznański zdw 75 009

Tańczyć
wyucza — baletmistrz Szczurek,
Dom Rzemieślniczy. zdw 74 967

Kursy
stenografii, pisanie maszyną —
księgowości, rachunkowości kore-
spondencji rozpoczynam 4 lipca.
Tyran - Zaworska, Strzelecka 33,
Plac Świętokrzyski. zdw 70 472

Kursy
pisanie maszyną. Piekary 6, par-
ter. zdw 75 226

Studentka
ndzieli korep., konwers., niem.,
franc., lipiec, sierpień, wrzesień,
za pobyt na wsi. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdw 75 297

Który z PP. Profesorów
przyjmuje na utrzymanie na czas
wakacji ucznia 7 kl. gdańszczanina,
syna tamtejszego notariusza
celem nauki języka polskiego, gram-
matyka, konwersacja. Warunek:
pierwszorzędny dom, Oferty Kur-
jer Poznański dw 51

Młodsza nauczycielka
z ukończonym seminarium poszukuje od zaraz posady biurowej za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 677

Ogrodnik
dobry fachowiec obeznany z wszelkimi pracami w zakresie wodo- i woszczonkami szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 065

Poszukuję
posady mechanika, robotnika lub woznego dam kaucję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 986

Stolarz
działający znajdujący się w krytycznym położeniu poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 038

Dyplomowana
pielęgniarka poszukuje posady do dzieci lub starszej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 934

Pielęgniarka
z dobrem poleceniem i dyplomem poszukuje posady na wyjazd lub w miejscu zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 933

Profesor gimn.
magister filoz. poszukuje posady nauczyciela domowego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 74 991

Kupiec
37 lat. był fachowcem zabezpieczenia. Poszukuje General-Zastępstwa przy stałej pensji diety i prowizji. Zgłosz. pod zdw 75 006 do Kurjera Poznańskiego.

Sierota
lat 18, znająca cośkolwiek krajowiczyzna poszukuje jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Szamarskiego 10 mieszk. 13, także wyjazd. zdw 74 990

Biurowa
początkująca poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 970

Książkowa
początkująca poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 971

Dziewczyna
potrzebna, Marij Magdaleny 3. Kłinka. zdw 74 965

Kucharka
poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 961

Kucharka
znająca dobrze kuchnię restauracyjną poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 960

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Królowa Przedmieścia”.
Niedziela, 3. 7. — „Królowa Przedmieścia”.
Poniedziałek, 4. 7. — „Królowa Przedmieścia”.
Wtorek, 5. 7. — „Królowa Przedmieścia”.

Teatr Nowy: Dziś „Miłość już nie w modzie”, z Jerzym Leszczyńskim.
Niedziela, 3. 7. — „Miłość już nie w modzie”, z Jerzym Leszczyńskim.
Poniedziałek, 4. 7. — „Miłość już nie w modzie”, z Jerzym Leszczyńskim.
Środa, 6. 7. — „Opiekuj się Amelią”.
Wtorek, 5. 7. — „Opiekuj się Amelią”, premiera.

Teatr Letni (Plac Nowomiejski 5, tel. 29-08). Dziś i codziennie „Teś szaleje”. — Ceny od 1—3 zł.

Teatr Narodowy: Sobota, 2. 7. w Jarocinie.
Niedziela, 3. 7. w Wrześni.
Poniedziałek, 4. 7. w Gnieźnie.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „26ta maska”.
Aurora: Pancernik Atlantic.
Colosseum: I. „W mrokach nocy”. II. Wielka atrakcja.
Corso: „Zemsta Duana” oraz „Hipek i Lopek się żenia”.
Metropolis: „Tabu”.
Muza: „Wieża miłości” (Don Juan).
Odeon: Ostatnie dni Pompei.
Orzel: „W niewoli u szeka” i „Na tropie przestępcy”.
Renassance: „Kłamiesz kochanie” i „Djabelek”.
Roxy: Małżeństwo bez ślubu.
Stinks: „Pokusa” oraz „Precz z taksówkami”.
Słońce: „Dzwonnik z Notre-Dame”.
Tęcza: „Kapitan gwardji królewskiej”.
Wilsona: „Baron Cygański”.

Przedpłata

na kwiecień 1932 r. za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku ilust. „Rozstrzygnięcia” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu zdw 4.70, z odroczeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie 4.90, kwartalnie 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce 9.00, w innych krajach 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przesyłek i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odroczenia.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Uczciwa
pracownia, panna lat 30 tamto szuka prania. Szamarskiego 36, mieszkanie 16. zdw 74 958

Chłopiec
poszukuje posady do posyłek. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 232

Służąca
szuka posady do wszystkiego sztywnym prasowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 948

Policjant
emeryt energiczny młody poszukuje posady portiera, placowego, magazyniera lub woznego. Dobre polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 930

Wykształcona
panna, zna języki francuski, angielski i niemiecki, umie pisać na maszynie i gra na fortepianie, szuka jakiegokolwiek posady, udzieli lekcji lub do towarzyszenia na wyjazd. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 75 097

Asystentka
dentystyczna wyjeżdże także na prowincję, małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 650

Dentystka
przyjmie posadę także na wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 649

Panienska
poszukuje posady w biurze na liście i sierpień (wykształcenie gimn.) Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 166

Maszynistka
pisząca dyktandem, praktyka biurowa poszukuje posady, pensja 40 złotych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 170

Pracznia
poszukuje prania, czysta i pracowita. Prusa 17, m. 10, Jeżyce. zdw 75 137

Inteligentna
panna lat 28, nawskroś uczciwa, długoletniemi świadectwami, własna pościela, znająca kuchnię i piękne szycie poszukuje posady u samotnej osoby za małym wynagrodzeniem zaraz lub 15. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 123

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 112

Sierota
lat 20 szuka posady z cośkolwiek gotowaniem od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 103

Krawcowa
szuka posady do szycia i przeróbek. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 155

Panienska
poszukuje posady bufetowej z kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 221

Służąca
poszukuje posady od 15. 7. do wszystkiego z gotowaniem, z długoletniemi świadectwami. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 962

Pracznia
poszukuje prania. Półwiejska 35, m. 6. rw 2018

Ekspedjentka
piekarsko-cukiernicza poszukuje posady w piekarni, cukierni, do bufetu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 258

1 dolara wypłacimy

za każdą żywą pluskwę znalezione po przeprowadzeniu dezynfekcji domowej preparatem „FUMIGATORE CIMEK” który zabija pluskwę, mole i t. p. i dezynfekuje mieszkania po chorobach. Do nabycia w aptekach i drogeriach.
Hurtownie: R. BARCIKOWSKI i CZEPCHYŃSKI S. A.
Biuro Dezynfekcyjne Poznań, Chelmońskiego 9, tel. 71—14, przeprowadza pod gwarancją dezynfekcje domowe za minimalną opłatą. Tw 171

Bona
inteligentna, z dobrej rodziny, z kilkoletnią praktyką, kochająca dzieci, szuka posady na wieś. Dobre świadectwa, referencje. Łask. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 443

Panna
do bufetu poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 263

Posługaczka
poszukuje posady lub prania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 440

Służąca
uczciwa, z długoletniemi świadectwami szuka miejsca lub posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 434

Wychowawczyni
młoda, spokojna, przyjmie jakiegokolwiek posadę do dzieci, prac domowych, zastępczyni domu, ewentualnie składki. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 291

Posługaczka
czysta, uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 341

Gospodarz
kawaler, samodzielny jako włodarz lub stangret poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 1011

Gospodyn-kuchmistrzini
pracowała w dużych dworach poszukuje posady od 1 sierpnia do dworu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 75 439

Młody
technik dentystyczny, biegły w zlocie i kauczku, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 75 329

Administracji
domu poszukuje był samodzielną kupiec, poważne referencje ewtl. gwarancja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 294

Eleganckie stroje damskie znajdują

zawsze

chętnych nabywców. Należy je tylko reklamować chociażby w najskromniejszych rozmiarach, lecz w największej rozpowszechnionym piśmie „Kurjerze Poznańskim”.

Energiczny
fachowiec drzewny poszukuje odpowiedniego zajęcia. Kaucja 1 000. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 75 366

Młoda gospośka
poszukuje posady od 15. 7. lub 1. 8. najchętniej w majątku, dobrem gotowaniem, pieczeniem i chowem drobiu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 450

Fachowiec drzewny
wolny od wojska, władający językiem polskim i niemieckim, obeznany z wykorzystaniem drzewa, piszący na maszynie, poszukuje posady zaraz lub później w tartaku lub składnicy drzewnej budowlanej opałowej. Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 75 265

Panienska
zdrowa, silna, lat 16, poszukuje posady do dzieci jako początkowa. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 75 404

Gospośka
poszukuje pracy przychodni. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 75 325

Panienska
z lepszej rodziny bardzo uczciwa i pracowita szuka posady pokojówki lub też do pomocy pani domu. Oferty kierować do Kurjera Poznańskiego zdw 75 461

Ekspedjentka
początkująca z branży rzemieślniczej ewentualnie do składu kolonialnego szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 475

Młody
człowiek, bezrobotny, mający na utrzymaniu żonę i dziecko posiadający 9 lat praktyki spedycyjskiej pojeźny poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 516

Poszukuję
zaraz posady za skromne utrzymanie, najchętniej Włda. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 75 517

Służąca
szuka posady od zaraz do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 496

Służąca
z gotowaniem samodzielną, uczciwa, pracowita szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 511

28 WOLNE MIEJSCA

Pralnia
Europejska, Lwów, Lyczakowska 19 a, poszukuje zaraz zdolnego farbiera oraz zdolnego chemika do wywabiania plam. nw 4122

Stolarza
mniejsza gotówka jako wspólnika poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 274

Dziewczę
prac domowych, dziecka do lat 17 na stałe. Murna 3, m. 6. zdw 75 394

Chłopiec
do posyłek potrzebny. Celanowski Strzelecka 12. zdw 74 732

Potrzebny
ślusarz - kotlarz fachowo obeznany z remontem lokomobli i zakładaniem palenisk. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 74 897

Uczennice
do szycia potrzebne św. Marcin 32, II. p., lewo zdw 74 878

Dzielnego podróżującego
na prowincję za wysoką prowizję poszukuje. Oferty Ogródniak zdw 74 608

Uczennica
początkująca z dobrego domu z lepszym wykształceniem szkolnym do drogerji potrzebna. Br. Machalla, 27 Grudnia 2. zdw 75 087

Pracę
stała dam za wypożyczeniem 800 zł pewną gwarancją. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 092

Krawcowa
z maszyną potrzebną. Niegolewskich 24, mieszk. 9. zdw 74 936

Ucznia
z Szkoła Handlowa rowerem przyjmie. Jan Świerczyński Szczecińska 2. zdw 74 935

Ekspedjentka
uczennica do składu rzeźniczego zaraz. Wroniecka 3, skład. rw 2019

Panienska
inteligentna uczciwych rodziców, zdrowa, nie niżej lat 18, może się zgłosić jako uczennica. Bracia Miethe, Gwama 8. zdw 74 943

Poszukujemy
przedstawicieli (ek) powiatowych do sprzedaży pokupnych tanich kompresorów do prania. Kompra. Poznań, św. Wojciech 6. zdw 74 535

Piekarz
cukiernik piecący na duże piekarni potrzebny. Tylko piśmiennicze zgłoszenia, załączeniem praktyki. Portaszkiewicz Toruń, Podgórna 22. nw 4 138

Najwyższy
zarobek dla zdolnych zastępców. Fachowość zbytnia. Po okresie próbnym stała płaca. Zgłoszenia „Poltek”. Lwów, Zimorowicza. nw 4 140

1 000 złotych
miesięcznie i więcej zarobi każdy łatwą pracą akwizycyjną. Pensja prowizja. Dom Wysokowy Stanisław Nowe. Warszawa 4. Bielańska 15. nw 4144

Fotografici
Cienniści na własny rachunek i obrót z fotograficznymi artykułami za kaucją do odstąpienia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 75 184

Dwóch
rachunkowych oraz stenotypistkę przyjmie przedsiębiorstwo przemysłowe. Wnioski, znaczek na odpowiedź Kurjer Pozn. zdw 75 217

Posługaczka
potrzebna po południu. Juszczyk. Rybaki 13. zdw 75 015

Czeladnik stolarski
na budowie i meble zaraz, potrzebny. Stolarnia ul. Dąbrowskiego 82/85. zdw 74 591/2

2 uczni
z odpowiednim wykształceniem przyjmie P. Kaźmierski, specjalny skład blaszaków, Poznań, Stary Rynek 33/39, parter i I. piętro. zdw 74 857

Pielęgniarka
do dzieci potrzebna. Królikiewicz ul. Podgórna 6, skład. zdw 75 230

Tkaczę
zdolni robotnicy na warsztaty mechaniczne potrzebni. Wejman, Kościelna 24. zdw 75 136

Humor zagraniczny

U sławnego chiromanta.

— Pafiska ręka jest wysoce interesująca; widzę linie oznaczające silną wolę, skupienie, odwagę... Klient: — Bardzo przepraszam, znowu zapomniałem zdjąć rękawiczkę.

(Woche, Berlin). S. F.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej 100 gr., na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami. Fotoczeniem 200 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „dobre” do godz. 11, w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10; większe dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za miesiąc między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wkłady matrycowania. Wydawnictwo nie odpowiada.